

ATOS

Jesus mejũũ do ramoo bok do paa panyyg n'aa hahỹỹh

1 ¹⁻²Teopiro, õm ti ÿ ma erih. Pooj jé ÿ erii wät doo gó, ÿ erii wät sahõnh hẽ Jesus mo haj'aa paah, tama metëek do paa na-ããj hẽ, hỹ pong jé Jesus bas'ëeg kãn P'op Hagä Do an'oo bã. Hỹ pong jé tabasëek do pooj jé, P'op Hagä Do Sahee kyy gó, tamejũũ do sa hã, tasëew hõm do sa hã, Jesus maher'ood hõm nyy d' rabad'oo da. Sahõnh hẽ ti ÿ erii wät, pooj jé ÿ erih do hã.^a

³Ti m' Jesus dajëp jawén paa bã kã m', Jesus kas'ee wät sa hã. Baad takas'ee wät sa hã. Baad tametëeh sa hã rah'yy kadaw'uuh hyb n'aa, edëb wät né hẽ rabahapäh hyb n'aa. Hajõõ nuu me takametëeh sa hã. 40 m' ta ãh takas'ee wät sa hã. Taher'oot mä sa hã ji P'op Hagä Do bag'ããs do ky n'aa, ji tah'yyb mahũũm do ky n'aa. ⁴Ti m', ta see pé noo gó m', sa sii tabawëh noo gó m', hahỹỹ d' mä tamejũũ sa hã:

—Panang Jerusarënh bã bẽ ayyw dó. T'ĩ hënh da bẽ gada Ee ky n'aa enooh doo, ta Sahee, bẽ hã ÿ her'oot do paah. ⁵Hahỹ né hẽ ti ÿ her'oot do paah: “Jowãw nu gahem'uun do nu gemuun wät naëng me. Dooh ta ãh hajõõ bã, bẽ hã P'op Hagä Do banoo ta Sahee bẽ h'yyb tym gó, bẽ tah'yyb mahũũm hyb n'aa” —näng mä Jesus ta mejũũ do sa hã.

⁶Ti m' ta see pé noo gó, rakata padëek bã séd hã, tamehej'ũũ do reanh Jesus hã. Hahỹỹ d' mä sa kyyh:

—Hahỹỹ hã mabanoo ãã hã, Isaraéw buuj hã, ãã wahë n'aa, ãã tabahag'ããs hyb n'aa? —näk mä sa kyyh ta hã.

⁷Ti m' Jesus ky hadoo sa hã:

—Dooh bẽ panyyg enäh do jawén tado bã, Ee ky däng do heen n'aa ta hejój hã. Dooh ti hyb n'aa tado bã. ⁸P'op Hagä Do Sahee bajëë suun bã bẽ h'yyb tym gó, tii bã da bẽ h'yyb tym hejoonh, këh ÿ n'aa bẽ baher'oot hyb n'aa. Këh ÿ n'aa bẽ her'ood da panang Jerusarënh bã, Judah häj n'aa bã, Samarija häj n'aa bã na-ããj da. Badäk hahỹ haw'ããts hẽ da bẽ baher'oot këh ÿ n'aa —näng mä Jesus kyyh sa hã.

⁹Ti m' ta ti taher'oot do jawén paa bã kã m', P'op Hagä Do masäg kãn hỹ pong jé. Sa matym gó né hẽ tabasëek. Wë puh ejën wät mä

^a 1.1-2 Rukas ti mo haj'aa hahỹ kerih doo. Jesus ky n'aa hanãm do tii, pooj jé terii wät doo.

rawén nahapëë wäd kán. ¹⁰Rabahag'ããs bã Jesus hasëëk doo, nyyw hë m' rakasee pawóp hë ajyy sa pa. Hewak mã sa saroor. ããs mã tii. ¹¹Ti m' ããs raky hadoo sa hã:

—Hëd n'aa babã bë bab'ëeh, wë hã bë baheg'ããs, Garirej buuj? — nãk mãh. —Ti né hë Jesus bë mahang hawät doo, hÿ pong jé hasëëk doo, ti né hë da paa me hahyng. Bë hapäh do hadoo tabasëëk, ti hadoo né da tabahyng p'aa hënh —nãk mã ããs sa kyyh sa hã.

Judas Ikarijot jawén buuj resoos do panyyg n'aa hahÿh

¹²Ti m', tii b' naa, waëë joom oriib banäng doo bã naa, rababaaj nä Jerusarënh panang hënh. Dawëë nado m' tii. Judah buuj sa hã Mosees ky n'aa jaw'yyk do tanoo do rabeheb'oooh do Saab hã, ti pënh mã tii. ¹³Ti m' rakajaa bã m', rabajëë p'ëë mã ta gawakõ p'op gadäk doo gó, rabahej'eenh doo hënh. Hahÿÿ d' paa m' kata j'eenh do sa häd: Peed, Jowãw, Tsijaag, ãn-Deréh, Pirip, Toméh, Batoroméw, Matew, Tsijaag Aw-Pew t'aah, Simaw Serot, Judas Tsijaag t'aah. ¹⁴Sahõnh hë ta ti rakahet'aa, Jesus wakãän, Marija (Jesus ÿÿn), ÿÿj wób sa sii, séd hã raky n'aa etsëë hyb n'aa.

¹⁵⁻¹⁶Ti m', ta see pé noo gó Jesus hã h'yy ka'eeh do rakataa séd hã. (120 hyb n'aa hadoo mã ti kata pad'ëëk doo.) Ti m' Peed bas'ëëg gëët sa mahang, ti m' taky hadoo sa hã:

—Bë maa newë këh ÿÿ, wakãn haa —näng mãh. —P'ooj ub ër wahë makū Dawi häd näng doo, P'op Hagä Do Sahee kyy gó taker'oot Judas Ikarijot makū ky n'aa, P'op Hagä Do kyy kerih do paa gó. Dawi erih do paah, P'op Hagä Do kyy kerih doo gó, ti d' né paa Judas ky n'aa. Jesus maso däk do metëë n'aa ti Judas Ikarijot. ¹⁷ãã see paa né tii, ãã kanatëë paah. ¹⁸(Jesus majÿi sa moo gó tan'oo däk do sãm n'aa me tamets'ëë hõm tób hood pan'aa. Ti m' ta jawén tabadëë hyng p'op naa ta nuu paa me. Sahõnh mã taganabäh hõm. Ta j'aa tyd mã gatsëk. ¹⁹Ti m' sahõnh hë Jerusarënh buuj raky n'aa napäh bã m', ta häd ramaneëënh “ta majyyw hood” ta tób hood paah. Sa kyy me ramaneëënh Akaredãm) —näng mã Peed kyyh.

²⁰Ti m' taky hadoo ënh:

—P'op Hagä Do kyy kerih do paa hã, Saaw-Mo hã, takerii däk Judas Ikarijot ky n'aa. Hahÿÿ da takerii däk:

“Ta tób paah, dooh ta yt hagëë wät pé.”^b

^b 1.20 Saaw-Mo 69.25

Saaw-Mo see hã takerii däk hahỹỹ da:

“Taw'ããts hẽ ta see ta jawén buuj”,^c nãng mã Peed kyyh, P'op Hagä Do kyyh taheer'oot do Saaw-Mo hã.

21-22 Ti m' Peed ky hadoo:

—Ti hyb n'aa, taw'ããts hẽ ẽr esoos hapäh do seeh, Jesus Jowãw nu gahem'uun do nu gemuun noo gó, Jesus hawät noo gó ãã mahang, tabasëek jawén paa bã hapäh doo. Ti né hẽ da ãã ky hata. ãã sii her'oot do pan'aa, Jesus ganä wät do tadajëp jawén paa bã ky n'aa —nãng mã Peed kyyh sa hã.

²³Ti m' rah'yy kajäk pawóp hẽ ajyy. Hahỹỹ d' paa m' sa häd: Joséh, Bar-Saba ramaneënh doo (ta häd see ramaneënh Jus-To). Ta see häd mã Matsijas. ²⁴⁻²⁵Ti m' hahỹỹ da Jesus hã h'yy ka'eeh do raky n'aa etsëe:

—Jesus, baad mah'yyb hapäh ãã sahõnh hẽ —näk mäh. —Mametä jaa ta ti masëew däk do Judas jawén buuj, mamejũũ do see tabadoo hyb n'aa ta jawén buuj. Dooch Judas makũũ mamejũũ do see tado wäd bã. Ahõm nesaa do tamoo wät do sãm tagadoo hẽnh —näk mã sa kyyh Jesus hã.

²⁶Ti m' pä taah hã raberii padëek sa häd. Ti m' ramekuuj bong pä taah, ti m' pä t'aah adëe hyng tũũ. Ti m' rabaheg'ããs. Matsijas häd mã ta hã. Ti hyb n'aa 12 rabado däg kãn p'aa hẽnh Jesus mejũũ doo.

Jãm Pën-Tekos häd nãng do noo gó P'op Hagä Do Sahee bahyng do panyyg n'aa hahỹỹh

2 Ti m', jãm Pën-Tekos häd nãng do noo gó m', séd hã m' sahõnh hẽ Jesus hã h'yy ka'eeh do rakata padëek sét tób yt hã. ²Ti m' nanyw hẽ, hỹ pong jé naa ky ganä däk bah'ood tak'ëp hana do ky hadoo mäh. Tób rayd t'oonh do haw'ããts hẽ m' maa ena ta ti kyyh. ³Ti m' rabahapäh, tëeg hõõ hadoo mã tabehũũm sa hã. ⁴Ti m' sahõnh hẽ kat'aa do sa h'yyb tym gó P'op Hagä Do Sahee bajëng, tabanyy däk hyb n'aa. Baad mã sa h'yyb tamahũũm. Ti m' radu doo ta wób sa kyy me rer'oot doo. P'op Hagä Do Sahee anoo do hadoo sa hã, ti hadoo né m' rer'oot.

⁵Ti noo gó m' ti abong mã Jerusarënh panang bã Judah buuj, P'op Hagä Do hyb n'aa jew'yyk doo, badäk hahỹ haw'ããts hẽ

hāj n'aa bā naa han'aa doo. ⁶Ti m' bah'ood hadoo do kyyh ramaa napäh bā m', séd hā m' rakata padëék. Ramaa napäh Jesus hā h'yy ka'eeh do ram'er'oot mä sa kyy me. Sahõnh hē hāj n'aa s'ee hēnh han'aa do sa kyy me m' ram'er'oot. Ti hyb n'aa m' rameuuj bong. ⁷Tak'ëp rameuuj bong mäh. Ti m' raky hadoo:

—H'ëed hado hÿÿ éh? —näk mäh. —Sahõnh hē her'oot doo, Garirej hāj n'aa buuj né ti hÿÿh —näk mäh. ⁸—H'ëed hyb n'aa ti rabahajaa sahõnh hē èr kyyh rer'ood bā? Èr maa napäh rer'oot do èr kyyh —näk mä sa kyyh. ⁹—Èr mahang ti abong Par-Tos hāj n'aa babuj n'aa, Medija hāj n'aa bā naa, Mesopotām babuj n'aa, Judah hāj n'aa bā naa, Kapados hāj n'aa babuuj, Põn-Tus hāj n'aa babuuj, Asija hāj n'aa babuuj, ¹⁰Pirikija hāj n'aa bā naa, Pam-Pirija hāj n'aa bā naa, Esit hāj n'aa bā naa, Ribija hāj n'aa Sirené nedaa bā naa ta wób —näk mäh. —Ti abong na-ããj hē panang Roma häd näng doo bā naa ta wób. ¹¹(Èr mahang ti abong Judah buuj heh'äät ub doo. Ta wób Judah buuj nadoo do né paawä, Mosees ky n'aa jaw'yyk do raky daheeh Judah buuj rabahed'oo doo da.) Tsytt dëeg hā, Keret häd näng doo bā naa ta wób. Arab hāj n'aa babuuj ta wób. Èr sahõnh hē èr maa napäh èr kyy me P'op Hagä Do tak'ëp haj'ap do mo haj'aa rer'oot doo —näk mä sa kyyh.

¹²Ti m' sahõnh hē rah'yyb manepëë bong. Rameuuj bong mäh. Ti m' sa da hadoo do hā rabeaanh:

—H'ëed hado hahÿÿ éh? —näk mäh.

¹³Doo. Ti a'oom sa h'yyb —näk mä ta wób. Raky n'aa ej'ees mäh.

¹⁴Ti m' Peed, 11 hedoo do Jesus mejũũ do wób, sa sii tabas'ëeg gëët. Ti m' kata pad'ëék do sa hā tabaher'oot. Tak'ëp mä ta kyyh. Ti m' taky hadoo:

—Judah buuj, wakān haa, Jerusarēnh buuj na-ããj hē, baad bē maa newē bē ÿ maher'oot doo —näng mäh. —ÿ her'oot bē hā hahÿ bē hapäh do ky n'aa —näng mäh. ¹⁵—Ha'oom doo, bē ed'oo hahÿ ajyy. Doo raoom bā. Bāp paa nä. Doo ji aoom bā nayyw hē bāp paah. ¹⁶Hahÿ bē hapäh doo, P'op Hagä Do ky n'aa rod Jowéw häd näng do her'oot do paah. Hahÿÿ da m' ta kyyh:

¹⁷“Sahõnh hē tagawatsig pooj jé,
näng mä P'op Hagä Doo,
ÿ anoo da Sahé ÿÿ sahõnh hē badäk hahÿ haw'ãäts hē habong
do sa hā.

Bë taah, bë toog na-ããj hē raher'oot da ta jawén ganyyh do ky n'aa.

S'ëéh hadoo da pahëew sa hã.

Wahëh s'ëéh enãh da.

18 Wë ÿ moo bok do sa hã né da ÿ banoo da ti noo gó Sahé ÿÿ.

ÿ anoo ajyy sa hã, ÿÿj sa hã na-ããj hë.

Ti hyb n'aa ta jawén ganyyh do pan'aa raher'oot da.

19 Wë hã ÿ pehuunh da tak'ëp had'op doo.

Tüü ta heen n'aa ÿ metëéh da.

Majyyw, tëeg hõöh, atsyg na-ããj hë ÿ metëéh da.

20 Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ahyng do pooj jé,

ti noo gó né hë, papÿÿj badagyb däk da.

Kamarab ty hahiin majyyw hado däk da.

Tak'ëp da tabanãm, hetsooh né hë da,

gabarëéh do bag hadoo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hahyng noo gó.

21 Sahõnh hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã ky n'aa etsëe doo, wë ÿÿ da sa h'yyb tym edëp ÿ an'oo bã.”^d

22 Ti m' Peed ky hadoo ënh:

—Isaraéw buuj, bë maa newë hahÿÿh —näng mäh. —Jesus Nasaréh buuj pehuunh tak'ëp hadoo doo. Tametëéh P'op Hagä Do hejój. P'op Hagä Do né hë ti hanoo ta ti ta hã, baad P'op Hagä Do h'yyb däng ta hã ji bahapäh hyb n'aa. Bë hapäh né hë tii. ²³Ti né hë Jesus ran'oo däk do bë moo gó, p'ooj ub P'op Hagä Do h'yyb däng do hadoo né hë. Ti né hë Jesus bë daj'ëep doo, bë epëem däk doo. Ajyy P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk do ky nadah'eeh do bë mejüü repëem däk. ²⁴Tii da bë badoo né paawä, Jesus ganä wät dejëp do mahang P'op Hagä Do an'oo bã. Tadajëp jawén paa bã, edëb wät P'op Hagä Do an'oo bã. Tii d' tawén d'oo, dooh dajëb haja bã taj'aa ketsëe bã Jesus hã. ²⁵Hahÿÿ da ër wahë makü Dawi her'ood däk do paa Jesus ky n'aa:

“Matym ÿÿ gó Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ÿ hapäh had'yyt hë, pój ÿÿ jé tabahõm. Hup ÿÿ hënh tabawät do hyb n'aa, dooh ÿ h'yyb eÿÿm bã.

26-27 Ti hyb n'aa ÿ h'yy gadajang,

^d 2.21 Jowéw 2.28-32

ti hyb n'aa ȳ ma ejäm ȳ tsebé do hyb n'aa.

Dooh kamak ȳ n'aa meréd bā ȳ radakä jëng doo hënh.

Dooh man'oo bā a karom tsyt hē a wē moo wāt do ta kamag n'aa karejā bā.

Ti hyb n'aa, dooh ȳ eỹm bā ȳ dajëb né paawä.

28 Hā ȳ mametëeh ta tyw n'aa hỹ pong jé hahôm doo, ji awäd had'yyt doo hënh.

Tak'ëp ȳ tsebé a matym gó man'oo bā”,^e näng mä Dawi Jesus ky n'aa hā.

29 Ti m' Peed baher'oot ënh sa hā:

—Wakān haa —näng mäh. —Wyt ta maab hē ti ȳ her'oot do bē hā. Èr wahë makū Dawi, ta ti her'oot do paah, dajëp. Radakä jëng. Da hē ti anäng nä èr panang bā ta kamag n'aa paa hood. ³⁰ Noo ese ti Dawi makūh, P'op Hagä Do ky n'aa rod seeh. Dooh ta daaj hē ta ky n'aa taheer'ood bā. Tahapäh né hē ky kaneh'ỹt doo me P'op Hagä Do ky n'aa enooh do paa ta hā. Ti awät, P'op Hagä Do ky n'aa enooh ta hā, Dawi panaa see èr wahë pan'aa tabahadoo hyb n'aa ta jawén buuj. ³¹ Ta jawén hawät do tahapäh do hyb n'aa Dawi makū wén her'ood däk, Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Do ky n'aa, Kristo dajëp do jawén paa bā ganä wāt do ky n'aa. Dooh P'op Hagä Do H'yyb Däng Do radakä jëng doo hënh tassyw bā, tanooh. Dooh ta kamag n'aa karejā bā, tanooh. ³² Ta ti Jesus, ta ky n'aa bē hā ȳ her'oot doo, ti né hē P'op Hagä Do an'oo bā edëb wāt p'aa hënh. Taganä wāt jawén paa bā, āā sahōnh hē āā bahapäh, ta ky n'aa āā wén maher'oot. ³³ Hỹ pong jé tabasëek P'op Hagä Do an'oo bā. P'op Hagä Do hub hënh tabasooh P'op Hagä Do an'oo bā, ta sii tabag'āās hyb n'aa. Tii bā ta Yb an'oo däk ta Sahee ta hā, èr hā taky n'aa enooh do paah. Ti né hē hỹ kã tanoo do āā hā kã. Ti né hē ti bē maa newëe doo, babā bē hapäh doo. ³⁴ Dooh Dawi makū hỹ pong jé hasëek do tado bā. Ti hadoo né hē hahỹ da ta kyyh:

“Wahëh ȳy hā P'op Hagä Do ky hadoo:

‘Aso hup ȳy hënh, si ȳ mabag'āās hyb n'aa.

35 Tii bā kã da a majĩ da ȳ nes'ëem, òm da raky daheeh ȳ an'oo bā.’ ”^f

^e 2.28 Saaw-Mo 16.8-11

^f 2.35 Saaw-Mo 110.1

Tii da né Peed kyyh Dawi erih do paa hã P'op Hagä Do kyyh.

³⁶Ti m' Peed ky hado kãn sa hã:

—Isaraéw buuj, wakãn haa, bë ÿ maher'oot baad ub, bë sahõnh hẽ baad bë bahapãh hyb n'aa ti hahÿÿh: Ta ti Jesus, bë epëem däk doo, P'op Hagä Do an'oo däk tak'ëp hyb n'aa jawyk tabado däk hyb n'aa, Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Do tabado däk hyb n'aa na-ããj hẽ —näng mä Peed kyyh.

³⁷Ti m' kat'aa do ramaa napãh bã m' Peed kyyh, tak'ëp mä rah'yy ketón bong. Ti m' rabeaanh Peed sa hã:

—Wakãn haa, —näk mäh —nyy da ër bad'oo hÿÿ kã?

³⁸Ti m' Peed ky hadoo:

—Taw'ããts hẽ bë h'yy kawareem P'op Hagä Do wë. Taw'ããts hẽ Jesus Kristo häd gó bë ranu gemuun hõm, ta ti heen n'aa. Tii da nesaa do bë h'yyb tym gó hanäng do P'op Hagä Do awug hõm da. Tii bã da tanoo da ta Sahee bë hã —näng mäh. ³⁹—Bë hã, bë panaa hã, ta wób hã na-ããj hẽ dawëë habong do P'op Hagä Do mahãnh taky n'aa enooh paa ta Sahee. Sahõnh hẽ tanaëënh do sa hã taky n'aa enooh ta tii —näng mä Peed kyyh kata padëëk do sa hã.

⁴⁰Ti m' hajõng Peed her'oot nä sa hã. Tak'ëp tabetsëë sa hã rah'yy kawereem hyb n'aa. Hahÿÿ da ta kyyh:

—Bë kedëëb, ky nes'aa do sa nemuun bë P'op Hagä Do narejãã hyb n'aa —näng mäh.

⁴¹Ti m' ranu gemuun hõm mä Peed her'oot do gad'oo doo. Kata däg kãn mä P'op Hagä Do hã h'yy ka'eeh do sa hã. Kata däk doo kã ti noo gó tahyb n'aa pé 3 miw. ⁴²Baad mä rahyb n'aa matakëë 12 hedoo do Jesus mejüü do rama metëëk do hã. Séd hã had'yyt hẽ rababong. P'op Hagä Do sii raber'oot, ta hã raky n'aa etsëë. Raganebãh hõm pãw, sahõnh hẽ rabawa, Jesus sa hyb n'aa dajëp do rahyb n'aa esee hyb n'aa.

⁴³Hajõk do rameuuj bong mä Jesus mejüü do rametëëk doo, rapehuunh do hyb n'aa. Tak'ëp né hẽ rapehuunh mäh. ⁴⁴Séd hã rababok Jesus hã h'yy ka'eeh doo. Sahõnh hẽ sa ma sa hã né hẽ rabetyn. ⁴⁵Ti m' res'ëëm sa ma sa wë hanäng doo. Ta sãm retyn hõm mä sahõnh hã, wë bedoh do sa hã. ⁴⁶P'op Hagä Do tób n'aa wahoo gó, séd hã Jesus hã h'yy ka'eeh do rakahet'aa had'yyt hẽ. Sa tób yt hã séd hã sa tä rabawëh, sa waa rabawa, rah'yyb tsebë do hyb n'aa, baad tabahadoo do hyb n'aa sa h'yyb. ⁴⁷P'op Hagä Do rama ejãm, P'op Hagä Do raj'aa etsë do ky n'aa raheer'oot.

K'yy gadóm doo Peed haso däk do heen n'aa (Atos 3.1-10)

Sahõnh hē ta wób ragen'aak Jesus hã h'yy ka'eeh doo. Ti m' Jesus an'oo bã ta hã h'yy ka'eeh do kahũum magyys hē.

K'yy gadóm do Peed haso däk do panyyg n'aa hahỹh

3 Ti m' ta see pé noo gó, tug bã, Peed Jowãw daheeh rabah'ũum P'op Hagã Do tób n'aa hēnh, P'op Hagã Do hã Judah buuj raky n'aa hetsē do heen n'aa gó m'. ²Tób wahoo n'aa hadē noo bã aj'yy k'yy gadóm do bahäng. Ta hã d' né hē takenäng noo gó. Ta noo “Hanãm Doo” ramaneēnh doo bã tabahäng. T'ĩ hēnh ramana had'yyt hē, dajēer tabetsēe hyb n'aa hejäng do sa hã. ³Ti m' tabahapäh bã Peed Jowãw

daheeh hajēe p'ēe doo, tetsēe mã sa hã. ⁴Ti m' rabaheg'ããs ta hã, ti m' Peed ky hadoo:

—Mahegãã ãã wē —näng mäh.

⁵Ti m' aj'yy hyb n'aa matakã däk mäh. Ranoo ted'oo dajēer ta hã. ⁶Ti m' Peed ky hadoo ta hã:

—Doo wē y hanäng pé k'ãats tęg gabarēeh doo, hewak do na-ãaj hē. Wē y hanäng do y anoo da Jesus Kristo, Nasaréh buuj ky gabuuj: Awäd däg! —näng mäh.

⁷Tii bã m' Peed moo ej'ooj sēek mäh. Ta hub me m' tamoo ej'ooj sēek. Ti m' nayyw hē ta tsyym bahub däk. ⁸Tabas'ēeg gēet bã getsēg wät mäh. Ti m' tadu doo tabawäd däk. Ajēe suun kãn mã sa sii P'op Hagã Do tób n'aa wahoo gó, awäd däk mäh, getsēk mã tawäd bã. P'op Hagã Do m' taj'aa etsēe wät. ⁹Ti m' sahõnh hē rabahapäh bã hawäd däk doo, P'op Hagã Do taj'aa etsēe däk bã, ¹⁰raky hadoo:

—Ti né paa er hep'ēeh doo, tób noo bã “Hanãm Do” häd näng doo bã hahäng doo, dajēer hetsē doo —näk mã sa kyyh.

Ti m' rahyb n'aa meuuj bong mã hawäd däk do hyb n'aa.

¹¹ Ti m' ta tii kā aj'yy hawäd däk doo, dooh m' teréd bã Peed Jowāw daheeh. Ti m' sahōnh hē t'ī hēnh rawaj'aa padëek, raheg'ãās hyb n'aa. Saromāw häd näng doo bã rabab'ëeh. ¹² Ti m' Peed rabab'ëeh bã m' ranu sabug däk. Ti hyb n'aa m' Peed ky hadoo sa hã:

—Isaraéw buuj —näng mäh. —H'ëed hyb n'aa bë meuunh? H'ëed hyb n'aa ãã wë bë baheg'ãās? ãã ky gabuuj bë ed'oo, baad P'op Hagä Do hã ãã h'yy kasadä do hyb n'aa bë ed'oo, ti aj'yy bawäd däk —näng mäh. ¹³ —P'op Hagä Doo, Abaraām, Isak, Jakóh rah'yy kaha'eeh doo, ër wahë makū rah'yy kaha'eeh doo, ti hanoo tak'ëp Jesus kawehëe däk hyb n'aa. Ti né hē bë an'oo däk paa ta wób sa moo gó tadajëp hyb n'aa. Baad né paawä Pirato beréd hōm tabahōm, bë ty n'aa ges'yyk. ¹⁴ Bë h'yy kawareem baad had'op do wë, P'op Hagä Do karën doo da hawät do wë. Bë mejūū Pirato beréd hōm ta da hadoo do dahej'ëep doo, Jesus jawén buuj. ¹⁵ Bë daj'ëep paa ji hed'ëep doo. Ti hadoo né hē, P'op Hagä Do an'oo bã taganä wät p'aa hēnh. ãã sahōnh hē, baad ub ãã bahapäh ta tii, ta ky n'aa ãã wén maher'oot. ¹⁶ Jesus häd gó ãã h'yy ka'eeh do hyb n'aa, hahy aj'yy bë hep'ëeh do wén k'yy hub däk. Ji h'yy ka'eeh do hyb n'aa Jesus häd gó né hē tawén has'oo däk, baad ub bë bahapäh doo kã —näng mä Peed sa hã.

¹⁷ Ti m' taky hadoo ënh:

—Wakān haa —näng mäh. —Y hapäh, dooh bë h'yy ganyy bã, bë wahë n'aa na-ãāj hē, tii da bë bad'oo do paa Jesus bë rejãã noo gó. ¹⁸ Tii da né hē takaja däk P'op Hagä Do an'oo bã, ta pooj jé sahōnh hē ta ky n'aa rod raheer'oot do paa Kristo ky n'aa hã. Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Doo, ahoop mä da dajëb, raheer'oot paah. ¹⁹ Ti hyb n'aa, taw'ãäts hē bë t'yyd kamehīn bë bad'oo do hã. Bë h'yy kawareem, P'op Hagä Do hã bë h'yy ka'eeh, nesaa do bë h'yyb tym gó hanäng do tabawug hōm hyb n'aa, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do bë tah'yyb en'yym hyb n'aa, ²⁰ Jesus, Kristo, p'ooj ub bë hyb n'aa tasëm do P'op Hagä Do mejūū hyb n'aa bë mahang —näng mäh.

²¹ Ti m' Peed ky hadoo ënh:

—Hy pong jé Jesus bagä nã, takajaa bã kã sahōnh hē P'op Hagä Do benäm doo. Tii da né hē p'ooj ub taky däng tabad'oo ta ky n'aa rod tsyt hē ta wë kasëew bong do raheer'oot do hã. ²² Hahy da m' taky n'aa enooh do Mosees her'oot do hã: “P'op Hagä Do ky n'aa rod y hadoo doo da Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, P'op Hagä Do bë

h'yy kaha'eeh do an'oo bā bē mahang ganyyh da. Bē ky dahé da ta kyyh tahe'oot doo. ²³Jé ta hã ky nadaheeh doo, dooh né hē P'op Hagä Do gado wäd bā ta karapee mahang”,^g näng Mosees kyyh — näng mä Peed.

²⁴Ti m' Peed ky hadoo ênh:

—Sahõnh hē P'op Hagä Do ky n'aa rod, Samuéw, P'op Hagä Do ky n'aa rod wób na-ããj hē Samuéw jawén her'oot doo, rahe'oot paah, da hē êr mahang Jesus bad'oo doo. ²⁵Bē né hē ti gadoo do pan'aa P'op Hagä Do ky n'aa enooh do paa ta ky n'aa rod sa hã. Bē né hē ti gadoo do pan'aa êr wahë makū sii P'op Hagä Do kaner'oot doo. Hahÿÿ da P'op Hagä Do ky däng do paa êr wahë makū Abaraãm hã: “Sahõnh hē badäk hahÿÿ hã habong do raky n'aa kedëng da a panaa see^h hyb n'aa”,ⁱ näng mäh.

²⁶Ti m' taky hado kân:

—Ta t'aah P'op Hagä Do ganyy wät jawén paa bā, pooj jé tamejūū bē wē, bē taky n'aa edëng hyb n'aa, bē tah'yyb wareem hyb n'aa nesaa do bē moo bok do mahãnh.

**Sinedirijo ajyy n'aa raky ge'ÿÿm do Peed Jowāw daheeh
panyyg n'aa hahÿÿh**

4 Ti m', P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh doo, P'op Hagä Do tób n'aa hagä n'aa sa wahë n'aa, Saduséw häd enäh do na-ããj hē, an'aa Peed Jowāw daheeh rabaher'oot bā hajök do mahang. ²Tii kã m', han'aa do tak'ëp mä rakawajãän, Peed Jowāw daheeh rama metëek do hyb n'aa ti Jesus edëb wät dajëp do paa P'op Hagä Do an'oo bā.^j ³Ti m' rameso padëek Peed Jowāw daheeh. Tūüh däg mä papÿÿj rawén dewäts bëeh dó, jat'iip hadoo rabaher'oot hyb n'aa. ⁴Ti hadoo né hē, hajök raky daheeh Jesus ky n'aa Peed rahe'oot doo. Kahūūm magyys hē Jesus hã h'yy ka'eeh doo. ⁵miw däk mä tahyb n'aa péh.

⁵Ti m' jati pé Judah buuj sa wahë n'aa, sa wahë n'aa wób, Mosees ky n'aa jaw'yyk do ma mehetëk do na-ããj hē, Jerusarënh bā rakata padëek rabaher'oot hyb n'aa. ⁶Ti abok sa mahang P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät do Anas häd näng doo, Kajapas, Jowāw, Aresän, ajyy wób na-ããj hē

^g 3.23 Dew-Teronom 18.15, 18, 19

^h 3.25 Jesus né hē ti Abaraãm panaa see, taky däng doo.

ⁱ 3.25 Genesis 22.18, 26.4

^j 4.2 Saduséw sa hã ji dajëp jawén paa bā, dooh ji ganä wäd bā p'aa hënh.

P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa wakãän. ⁷Ti m' ramejũũ ramena b'ëëh Peed Jowãw daheeh sa wë. Ti m' radu doo reanh doo. Hahỹỹ da m' sa kyyh:

—H'ëëd hejój me, jaa kyy gó aj'y y kyy gadóm do bë haso däk?
—näk mä sa kyyh.

⁸Ti m' baad mä Peed P'op Hagä Do Sahee h'yyb mahũũm. Ti m' Peed ky gadoo:

—Bëëh, Judah buuj bag'ããs doo, bëëh, sa wahë n'aa hedoo doo —näng mäh ⁹—ãã bë eanh nahëë näng do hã baad ãã moo bok do ky n'aa. Bë karën mä bë bahapäh nyy da tabahas'oo däk. ¹⁰ÿ her'oot baad ub bë hã, baad bë bahapäh hyb n'aa, sahõnh hë Isaraéw buuj na-ããj hë: Jesus Kristo, Nasaréh buuj, bë epëëm däk do paah, P'op Hagä Do an'oo bã ganä wät do hejój gó né hë tabahas'oo däk hahỹ aj'y y bë mahang hag'ëëd däk doo —näng mäh. ¹¹—Jesus né hë ti pä hadoo, bëëh, tób n'aa them'aa do hedoo do ty n'aa ges'yyk doo, hỹỹ kä pä ta ba n'aa, mesoo n'aa hado däk doo —näng mä Peed kyyh, P'op Hagä Do kyy kerih do paa hã.^k

¹²Ti m' taky hadoo ênh:

—Jããm hë Jesus häd gó ji P'op Hagä Do bed'ëëp nesaa do mahãnh ta wë ji basëëk hyb n'aa. Dooh ta see pé badäk hahỹ haw'ããts hë ji h'yyb tym hed'ëëp doo —näng mäh.

¹³Ti m' sa wahë n'aa rameuuj bong, h'yyb neỹỹm doo me Peed Jowãw daheeh raheer'oot rabahapäh bã, dooh né paawä tak'ëp rama kamet'ëëg bã, ky n'aa netsä né paawä. Peed raheer'oot do hã, Jesus sii rababong do paa sa wahë n'aa rahapäh. ¹⁴Sa mahang né hë aj'y y has'oo däk do bagëët. Baad rabahapäh ti has'oo däk né hë, ti hyb n'aa dooh sa kyy péh. ¹⁵Ti m' ramejũũ Peed Jowãw daheeh raban'y yh dó. Ti m' sa wahë n'aa rakaner'oot nyy d' rabad'oo. ¹⁶Ti m' raky hadoo:

—Nyy d' ër bad'oo sa hã? Sahõnh hë Jerusarënh buuj raheen n'aa enä hahỹ baad rapahuunh doo. Dooh tahaja bã ër ky n'aa jejen bã —näk mäh. ¹⁷—Taw'ããts hë ër meduuk sa hã, ranaher'ood bong hyb n'aa ta wób sa hã Jesus häd gó, rapahuunh do ky n'aa kanah'ũũm hyb n'aa —näk mä Judah buuj sa wahë n'aa sa kyyh, sa daaj hë rakaner'ood bã.

^k 4.11 Saaw-Mo 118.22 hã takerii däk tii, Peed ky däng doo.

¹⁸Ti m' ramejũ Peed Jowāw daheeh rabajëë p'ëë p'aa hēnh. Ti m', tak'ëp ramejũ sa hã ranaher'oot hyb n'aa, rama manetëëk hyb n'aa Jesus häd gó.

¹⁹Ti m' Peed raky hadoo:

—Bë daaj hë bë hyb n'aa newë baad hadoo do P'op Hagä Do matym gó. Bë mejũ do hã ãã ky daheeh, P'op Hagä Do mejũ do hã ãã ky daheeh? ²⁰Dooch ãã haja bä ãã ky n'aa eréd bä ãã her'oot do ãã maa napäh do hã, ãã hapäh do hã —näk mä Peed sa kyyh.

²¹Ti m' p'aa hēnh rage'yÿm sa hã. Rage'yÿm jawén paa bä m', raberéd hõm rabah'ũm hyb n'aa. Dooch rahapëë bä nyy d' rabad'oo Peed Jowāw daheeh rarejãã hyb n'aa, hajõk do P'op Hagä Do raj'aa etsë do hyb n'aa, aj'y y has'oo däk do hyb n'aa. ²²Aj'y y has'oo däk doo, 40 bahãnh däg ta baab n'aa.

**Jesus hã h'y y ka'eeh do raky n'aa etsë do
panyyg n'aa hahÿÿh**

²³Ti m' Peed Jowāw daheeh raberéd hõm jawén paa bä kä m', rabahõm sa najiis hedoo do sa wë, Jesus hã h'y y ka'eeh do sa wë. Ti m' rabaher'oot sa hã sahõnh hë P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa, Judah buuj sa wahë n'aa wób sa kyyh. ²⁴Ti m' raky n'aa napäh bä m', séd hã m' raky n'aa etsë P'op Hagä Do hã. Hahÿÿ da m' sa kyyh:

—Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, sahõnh hë mabag'ããs doo —näk mäh. —A mo haj'aa sahõnh hë badäk hahÿÿh, wë, akajar na-ããj hë, sahõnh hë ta hã habong do na-ããj hë. ²⁵Hahÿÿ da maher'ood wät paa a Sahee kyy gó, a karom kyy hã, Dawi, ãã wahë makũ kyy hã, a wë rah'y y kawapëen do ky n'aa:

“H'ëed hyb n'aa badäk hahÿ haw'ããts hë habong doo,
Judah buuj nadoo doo, rakawajããn?
H'ëed hyb n'aa daap hë rahyb n'aa newëë
nyy d' rah'y y kawereem P'op Hagä Do wë,
ta hã raky nadaheeh hyb n'aa.

²⁶Badäk hahÿ haw'ããts hë häj n'aa sa wahë n'aa rakataa séd hã,
Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë,
Kristo, Tah'y yb Däng Do wë na-ããj hë,
rakamajĩ hyb n'aa.”¹

¹ 4.26 Saaw-Mo 2.1-2

27 —Te hub né hē —näk mäh. —Babä panang bä, äã wahë n'aa Eróts häd näng do kataa Pirato sii, Isaraéw buuj nadoo do sii, Isaraéw buuj sii na-ääj hē rah'yy kawapëen hyb n'aa a karom tsyt hē a wë kasëew däk do wë, Jesus wë, mah'yyb däng do wë. 28 P'ooj ub maky däng do paa hadoo doo da né hē rabad'oo. 29 Mahapäh né hē äã rage'yÿm doo. A karom né hē äãh. Man'oo baad ub, h'yyb neyÿm doo me, a ky n'aa äã baher'oot hyb n'aa. 30 Man'oo äã hä a hejój, nahëë enäh do äã baheso hyb n'aa, äã pehuunh hyb n'aa, äã moo bok hyb n'aa ji hyb n'aa meuunh doo, Jesus a karom tsyt hē a wë kasëew däk do häd gó —näk mä sa kyyh raky n'aa etsëë bä.

31 Rabahajaa bä raky n'aa etsëë doo, rabab'ëeh bä katajus wät mä k'lääts. Tii bä kä m', P'op Hagä Do Sahee sahõnh hē sa hä tak'ëp mä sa h'yyb tamahüüm. Ti m' h'yyb neyÿm doo me rabaher'ood kân P'op Hagä Do ky n'aa.

Séd rah'yyb hedo padëek do panyyg n'aa hahÿÿh

32 Ti m', séd rah'yyb hedoo sahõnh hē Jesus hä h'yy ka'eeh doo. Jé ma enäh do ky en'yym ta wób sa hä. Doooh sa mab hē sa ma tado bä, sahõnh hē sa ma hadoo. 33 Tii kä m' 12 hedoo do Jesus mejüü doo, P'op Hagä Do hejój me raher'oot mä Jesus, Hyb N'aa Jawyk Do ganä wät do ky n'aa. Baad P'op Hagä Do moo wät sa hä, baad tabahag'ääs sa hä. 34 Doooh kas'uut pé sa mahang. Ta see pé noo gó ken'yyh, jé tób see enäh doo, tób hood pan'aa enäh do na-ääj hē, resëem hõm mä tii. 35 Ta sãm ramanaa Jesus mejüü do sa wë, rabets'ëë hõm hyb n'aa wë bedoh do sa hä.

36 Sa mahang ti awät Rewi panaa, tsyt deëg hä Tsi-Peré häd näng doo bä henäng doo. Joséh mä ta häd. Jesus mejüü do rahäd n'oo däk Béh-Nabéh. (“Ji h'yyb en'yym doo”, tahanäng pé ti Béh-Nabéh.) 37 Béh-Nabéh besëem hõm tób hood pan'aa ta ma paah, ti m' ta sãm tamanaa Jesus mejüü do sa wë, rah'yyb däng doo da rabad'oo hyb n'aa ta me.

Ananijas Sapira daheeh rawad'ii paawä do panyyg n'aa hahÿÿh

5 Sa mahang ti awät mä aj'yy seeh. Ta häd mä Ananijas. Ta ÿÿm Sapira häd näng do daheeh resëem hõm mä na-ääj hē tób hood pan'aa, sa ma paah. 2 Ta ÿÿm daheeh rakaner'oot jawén paa bä m', Ananijas manaa mä ta sãm uuh Jesus mejüü do sa wë. Ta uuh sa wë tabaym.

³Ti m' Peed ky hadoo ta hã:

—Ananijas, —nãng mäh —ny hadoo Satanás, Nesaa Do Yb, òm tah'yyb mahũũm P'op Hagã Do Sahee mawadii hyb n'aa paawã? A wë tabaym tób hood pan'aa a ma paa sãm, a hã rep'aak do uuh. ⁴A h'ëed né hë paa ti tób hood pan'aa. Ta sãm, mesëem hõm do jawén paa bã, a ma né hë paawã. H'ëed hyb n'aa, sahõnh hë a hã rep'aak do mets'ëë däk maken'ooh? Dooch ãã tado bã ti mawadii doo, P'op Hagã Do ti mawad'ii paawã —nãng mã Peed kyyh ta hã.

⁵Ananijas maa napäh bã m' Peed her'oot doo, adëe hyng mã tũũ, dajëp mäh. Ti m' sahõnh hë raky n'aa napäh bã m' ta tii, rajeyĩm bong mã tak'ëp. ⁶Ti m' pahëew wób rabana, rahabën däk mã ta hub, ti m' radakã jëng mäh.

⁷Nayyw hë denaa hë Ananijas makũ yĩm bajëe suun mã tób gó, Peed rabab'ëeh bã. Dooch m' ta heen n'aa nyy bã ta patug dajëp doo. ⁸Ti m' Peed eanh ta hã:

—Baad maher'ood hã yĩ —nãng mäh. —Jããm né hë hahỹ tób sãm, a patug daheeh bë gadoo doo? —nãng mäh.

—Yĩ. Ti né hë ta sãm —nãng mã yĩnh.

⁹Ti m' Peed ky hadoo ta hã:

—H'ëed hyb n'aa bë kaner'oot bë metyy hyb n'aa P'op Hagã Do Sahee? —nãng mäh. —Mahegãã, bok ta ti a patug dakã jëk doo. Òm da ramahũũm hỹĩ kã —nãng mã Peed Sapira hã.

¹⁰Ti m' Sapira badëe hyng Peed bagëet bã, dajëp mäh. Pahëew hedoo do rabajëe p'ëe bã, rahapäh mã Sapira dajëp doo. Ti m' ramanyyh, radakã jëng ta patug makũ pa. ¹¹Ti m' sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh doo, ta wób heen n'aa enäh do na-ããj hë rajeyĩm bok mäh.

Jesus mejũũ do hajõng ranahëe esog hõm do panyyg n'aa hahỹh

¹²Ti m' Jesus mejũũ doo, 12 hedoo doo, hajõng mã rapehuunh. Meuj n'aa nãng do ramoo bok hajõk do sa mahang. Jesus hã h'yy ka'eeh do rakahet'aa mã tób P'op Hagã Do rayd hyb n'aa esee do yt hã, Saromãw häd nãng doo bã. ¹³Ta wób, ragenaag né paawã Jesus hã h'yy ka'eeh doo, dooch sa sii rakata bã, h'yyb e'yĩm do hyb n'aa. ¹⁴Ti hadoo né hë m' ajyy, yĩj, Jesus hã h'yy ka'eeh do ka'oot. ¹⁵Ti m' nahëe enäh do ramena tyw n'aa hahãd hã. Sa tyng jó m' radatoonh, Peed tabës bã, ta wób sa hã ta maëts badãng hyb n'aa. ¹⁶Hajõk panang Jerusarënh nedaa bã haj'eenh do han'aa. Ramena nahëe enäh doo, karap'ar h'yyb nesaa do pahad'ëek do na-ããj hë. Ti m' sahõnh hë rabaheso hõm.

Jesus mejũũ do Judah buuj wahẽ n'aa rarejãã do panyyg n'aa hahỹh

17Ti m' P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'oooh do sa wahẽ n'aa heh'aät doo, Sadusẽw hãd enãh do ta sii habong do na-ããj hẽ rah'yy kajewẽets kãn Jesus mejũũ do sa wẽ. 18Ti m' rameso padẽek, ti m' ragadahew'ẽes doo gó m' radewãts b'ẽeh. 19Ti m' atsẽm, Tak'ẽp Hyb N'aa Jawyk do ããs tanoo gasẽets nyh mã Jesus mejũũ doo. 20Ti m' taky hadoo sa hã:

—Bẽ ahõm nã P'op Hagã Do tób n'aa w'oo hã. T'ĩ hẽnh bẽ her'ood hajõk do sa hã hahỹ ji bawãt do papuuj ky n'aa, ji h'yyb nãm do Jesus an'oo dãk do ky n'aa. Sahõnh hẽ bẽ her'ood sa hã —nãng mã ããs kyyh.

21Ti m' tabawag hõm bã kã rabahõm P'op Hagã Do tób n'aa w'oo hã, ããs mejũũ doo da sa hã. Ti m' radu doo rama metẽek doo.

Ti nuuj jẽ m' P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'oooh do sa wahẽ n'aa heh'aät doo, ta sii habong doo, ranaẽenh sahõnh hẽ Isaraẽw buuj sa wahẽ n'aa, sãd hã rakata padẽek hyb n'aa. Sahõnh hẽ sa wahẽ n'aa ramaneẽenh Sinedirijo. Tii bã m' ramejũũ rahahẽen Jesus mejũũ do radewãts b'ẽeh do paa bã. 22Ti m' warahãn rakaja hõm bã t'ĩ hẽnh, dooh m' rawyyd bã. Ti m' rababaaj nã, raky n'aa manaa. 23Ti m' raky hadoo:

—Ãã kaja hõm bã, baad tanoo katsẽ. Ta noo bã warahãn rabab'ẽeh. Ãã noo gasẽets hõm bã, dooh ta gó hab'ẽeh pẽh! —nãk mã sa kyyh.

24P'op Hagã Do tób n'aa hagã n'aa sa wahẽ n'aa, P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'oooh do sa wahẽ n'aa wób raky n'aa napãh bã m' tii, h'yyb manepẽe boo m'. Ti m' rakaner'oot:

—Nyy d' tii ẽh? —nãk mãh.

25Ti nuuj jẽ m' ta see kajaa, ti m' taky hadoo:

—Ajyy bẽ dewãts b'ẽeh do paa ti ab'ẽeh P'op Hagã Do tób n'aa w'oo hã. Hajõk do hã rama metẽek —nãng mãh.

26Ti m' P'op Hagã Do tób n'aa hagã n'aa sa wahẽ n'aa, ta sii moo bok do daheeh rahahẽen mã 12 hedoo do Jesus mejũũ doo. Rakaja hõm bã, baad raber'oot sa sii, dooh m' rarahejã bã. Rajeỹm hajõk doo, Jesus mejũũ do sa kyyh maa new'ẽẽ doo. Pã me ramakut red'oo do hyb n'aa, 12 hedoo do rarahejã bã paawã. 27Ti m' rakaja hõm bã, ramanaa Sinedirijo ajyy n'aa rabat'oonh bã, P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'oooh do sa wahẽ n'aa heh'aät do beanh hyb n'aa sa hã. Ti m' ta ti ky hadoo sa hã:

28—Tak'ẽp bẽ ãã mejũũ paa ãã ky n'aa jaw'yyk doo me, bẽ ma manetẽek hyb n'aa ta ti aj'yy ky n'aa. “Tabad'op hẽ da bẽ her'ood”,

näk paa äã kyyh bë hä. Ti hadoo né hë bë nabuj keh'ũũm. Sahõnh hë Jerusarënh buuj sa hä bë met'ëëg hõm nanäng Jesus ky n'aa. Äã daj'ëëp ta ti aj'y'y bë ky n'aa h'ũũm. Äã hä bë ky n'aa tapaa —näng mä ta kyyh.

²⁹Ti m' Peed, ta wób Jesus mejũũ do na-ääj hë raky hadoo:

—Taw'ääts hë P'op Hagä Do kyyh ti äã ky daheeh. Dooch tahaja bä ajyy sa kyyh äã ky dahé bã, äã hä ramejũũ do baad tanu nadëë bã P'op Hagä Do mejũũ do hä —näk mäh. ³⁰—P'op Hagä Doo, ër wahë makũ rah'y'y kaha'eeh doo, Jesus ganä wät dejëp do sa mahang tan'oo bã. Ti d' né hë Jesus bë epëëm däk do paa b'aa kajatsëk do hä. ³¹P'op Hagä Do wehëë däk tii. Hÿ pong jé tabasëëk tan'oo bã. P'op Hagä Do hub hënh tabasooh ta sii sahõnh hë tabag'ääs hyb n'aa tan'oo bã. Ji h'y'yb tym dëëb tabahadoo P'op Hagä Do an'oo bã, P'op Hagä Do hä Isaraéw buuj rah'y'y kawereem hyb n'aa Jesus an'oo bã, nesaa do sa h'y'yb gó hanäng doo tabasog hõm hyb n'aa. ³²Äã sahõnh hë äã bahapäh ta tii. P'op Hagä Do Sahee, ta hä ky dah'eeh do sa hä P'op Hagä Do an'oo däk doo, ti na-ääj hë tahapäh sahõnh hë tii —näk mä Peed sa kyyh.

³³Ti m' ramaa napäh bã m' Peed raheer'oot doo, tak'ëp mä rakawajãän. Rakarën mä radej'ëëp. ³⁴Ti m' Pariséw see sa mahang hawät do as'ëëg gëët mäh. Ti m' tabaheer'oot sa hä. Gamarijéw mä ta häd. Mosees ky n'aa jaw'y'yk do ma mehetëk do seeh. Hyb n'aa jawyk Isaraéw buuj sa mahang. Ti m' tamejũũ 12 hedoo do raman'y'yh dó. ³⁵Ti m' taky hadoo ta da hadoo do sa hä:

—Bë maa newë këh ÿÿ, Isaraéw buuj —näng mäh. —Baad bë hyb n'aa newë bë bad'oo do sa hä —näng mäh. ³⁶—Bë hyb n'aa newë p'ooj ub du n'aa doo, Tew-Das häd näng doo. Ky n'aa etsëeh paa m', tanooh. 400 ajyy tahyb n'aa pé ta sii habok do paah. Ti m' radajëëb kãn. Radaj'ëëp jawén paa bã m', ta sii habok do paa ketyn bong. Tadjëp bã, ahëëj jëng sahõnh hë. ³⁷Ta jawén, sahõnh hë häj n'aa babuuj rabetsén noo gó, du n'aa do ta see Judas häd näng doo, Garirej buuj. Ti hadoo né hë tii. Ta wób ta sii rababok. Ti na-ääj hë radajëëb kãn. Ti m' ta sii habok do paa ketyn bong mä na-ääj hë. ³⁸Ti hyb n'aa ÿ baher'oot bë hä: Na maboh. Bë eréd rabahõm hyb n'aa. Aj'y'y du n'aa do tado bã ti rametëëk doo, ti ramoo bok doo, tii b' gawatsik da —näng mäh. ³⁹—P'op Hagä Do du n'aa do tado bã, dooh bë haja bã bë medug bã sa hä —näng mäh. —Baad bë matakä, ji hapäh mä ti P'op Hagä Do hä bë kamaj'ĩ —näng mä Gamarijéw kyyh sa hä.

⁴⁰Ti m' raky daheeh ta kyyh. Ti hadoo né hē, 12 hedoo do ramena, ti m' ramejũũ rabahewyyh. Ti m' ramejũũ mã sa hã ranaher'oot hyb n'aa Jesus ky n'aa. Ti m' raberéd hõm rabahõm hyb n'aa.

⁴¹Ti m' Jesus mejũũ do raban'yih Sinedirijo sa mahang hab'ëeh do paah. Tseb'ee mã rabahewyyh jawén paa bã, P'op Hagä Do hyb n'aa gadoo rabahoop hyb n'aa Jesus hyb n'aa. ⁴²Ti m', P'op Hagä Do tób n'aa yt hã, sa tób hënh na-ããj hē raher'oot ta ãh hã had'yyt hē, rama metëek Jesus, P'op Hagä Do H'yyb Däng Do ky n'aa.

**Resoos do 7 ajyy Jesus mejũũ do ramoo masa hyb n'aa
panyyng n'aa hahỹỹh**

6 Ti noo gó Jesus hã h'yy ka'eeh do kah'ũũm. Sa mahang ti abong mã Judah buuj, ta s'ee hënh hena doo, Gereg kyyh her'oot doo. Ta ti m' ramaher'oot mã Jesus mejũũ do sa hã ta tii bã babuuj sa ky n'aa. Hahỹỹ da m' sa kyyh:

—Patug tema bong do sa waa rabahetsëh doo bã, dooh ran'oo bã ãã sii habok do sa hã —näk mã sa kyyh.

²Ti m' 12 hedoo do ramejũũ sahõnh hē Jesus hã h'yy ka'eeh do rakata padëek séd hã, sa hã rabaher'oot hyb n'aa. Ti m' raky hadoo:

—Dooh baad tado bã ãã eréd bã P'op Hagä Do kyyh ãã metëek doo, sa waa ãã betseëh hyb n'aa paawä. ³Ti hyb n'aa, wakãn haa, ãã karën bë esoos bë mahang ajyy bë hep'ëeh do h'yy genäh doo, P'op Hagä Do Sahee h'yyb mahũũm doo. Ti ãã mejũũ sa hã rabetsëeh hyb n'aa sa waa. ⁴Ãã né hē, ãã ky n'aa etsëe, P'op Hagä Do sii ãã ber'oot. ãã né hē ãã ma metëek P'op Hagä Do ky n'aa —näk mã sa kyyh.

⁵Ti m' baad mã sa hã raher'oot doo. Tii bã m' rasëm mã Es-Tew häd näng doo. Tak'ëp paa m' tah'yy ka'eeh P'op Hagä Do hã. Baad P'op Hagä Do Sahee h'yyb mahũũm mã tii. Hahỹỹ d' mã rasëm do wób sa häd: Pirip, Porokoro, Nikanóh, Timom, Paramenas, Nikoraw. ãn-Tijoka panang häd näng doo hënh naa ta ti Nikoraw. Jesus hã tah'yy ka'eeh do pooj jé, Judah buuj nado né paawä, Mosees ky n'aa jaw'yyk do taky dahé däk Judah buuj rabahed'oo doo da. ⁶Ti m' rabasëm jawén paa bã, ramehũũm kãn mã Jesus mejũũ do sa wë. Tii bã kã m', Jesus mejũũ do sa moo radatoonh sa nuu gó, raky n'aa etsëe sa hyb n'aa.

⁷Ti m' P'op Hagä Do ky n'aa kah'ũũm. Nayyw hē Jerusarënh bã takah'ũũm Jesus hã h'yy ka'eeh doo. Hajök P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do wób rah'yy kae kãn Jesus hã.

Es-Tew ramaso däk do panyyg n'aa hahÿÿh

⁸Ti m', baad mä P'op Hagä Do hejój awät Es-Tew häd näng do h'yyb gó. Baad mä P'op Hagä Do ky n'aa edëng. Es-Tew pehuunh, meuj n'aa näng do heen n'aa tamoo wät hajök do sa mahang.

⁹Ti m' Judah buuj wób, ta wób sa karom paah, radu doo Es-Tew raky gedak. Ti asooh tsyt hë sa tób P'op Hagä Do panyyg ti rayd naherot do yt hã. Sa sii ti abong Sirené panang buuj wób, Aresän-Dirija panang buuj wób, Siris häj n'aa buuj wób, Asija häj n'aa buuj wób. ¹⁰Es-Tew mä raky hüüm paawä, dooh m' rahaja bä. Es-Tew P'op Hagä Do Sahee h'yy gan'yyh do hyb n'aa rawén nahajaa.

¹¹Ti m' ramaher'oot ajyy wób sa hã, daap ramenyyh hyb n'aa Es-Tew ky n'aa.

—Hahÿÿ da bë her'ood —näk mäh. —“Ãã maa napäh Mosees, P'op Hagä Do na-ãäj hë Es-Tew ky n'aa rejãã doo”, denoo da —näk mä sa kyyh.

¹²Ti m' Judah buuj, Judah buuj sa wahë n'aa, Mosees ky n'aa jaw'yyk do ma mehetëk do na-ãäj hë rakawajãã Es-Tew wë ta ti ajyy sa kyyh hyb n'aa. Ti m' ramaso däk, ti m' ramahüüm Sinedirijo ajyy n'aa sa wë, sa wahë n'aa wë. ¹³Ti m' ramejüü ta wób, noo kanesa doo, daap ramenyyh hyb n'aa Es-Tew ky n'aa sa wahë n'aa hã. Ti m' daap mehen'yyh do raky hadoo:

—Dooh hahÿ aj'yy eréd bä taky n'aa rejãã do P'op Hagä Do tób n'aa, Mosees ky n'aa jaw'yyk do na-ãäj hë —näk mäh. ¹⁴—Ãã maa napäh ta kyyh. P'op Hagä Do tób n'aa Jesus Nasaréh buuj ahäj jëng da, tanooh. Ky n'aa jaw'yyk do Mosees metëëk do Jesus ahÿÿd hõm da, tanooh —näk mä noo kanesa do sa kyyh.

¹⁵Ti m' sahõnh hë Sinedirijo ajyy n'aa, t'iï hënh hat'oonh doo, baad mä raty padëëk Es-Tew wë. Ta mamets, ããs mamets hado däk mä sa hã.

Es-Tew kyyh Sinedirijo ajyy n'aa sa hã panyyg n'aa hahÿÿh

7 Ti m' P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'oooh do sa wahë n'aa heh'äät do eanh Es-Tew hã:

—Äkä, se hub né hë ta ti raheer'oot do a ky n'aa? —näng mäh.

²Ti m' Es-Tew ky hadoo:

—Wakän haa, yp ÿ hyb n'aa hed'oo doo, bë maa newë këh ÿÿ —näng mäh. —P'op Hagä Doo, sahõnh hë sa bahãnh hadoo doo, kas'ee wät ër wahë makü Abaraãm hã, Mesopotãm häd näng doo häj n'aa bä Abaraãm bawät nä bä, Arãn panang hënh takahÿÿd gä

do pooj jé. ³Hahÿÿ d' paa m' P'op Hagä Do kyyh ta hä: “Maberéd däg mabawät do paah, a wakään, a yb tób paah. Ahöm da hëej s'ee hënh, òm ÿ metëeh hënh”,^m näng mä P'op Hagä Do ta hä. ⁴Ti m' taberéd däk Kaw-Dew sa häj n'aa, Mesopotäm häd näng doo, ti m' tabahöm Arän panang häd näng doo hënh. Ta yb dajëp do jawén paa bä, P'op Hagä Do manaa wawëë hë èr babong do häj n'aa bä. ⁵DooH P'op Hagä Do an'oos pé ta hä, hëej uuh hadoo pé paawä, taky n'aa enooh né hë paawä hahÿ hëej ta panaa pan'aa sa häj n'aa pan'aa, Abaraäm dajëp jawén paa bä. Tii d' taky n'aa enooh ta hä, dooh nä né paawä Abaraäm t'aah nyy nä bä ti noo gó. ⁶Hahÿÿ da P'op Hagä Do kyyh ta hä: “Sa häj n'aa nadoo hënh da a panaa rababok da. Tak'ëp da ramejüü sa hä 400 ta baab noo gó. Ta si n'aa hë da ramoo bok da t'ii hënh. Rarahejää da t'ii hënh a panaa. ⁷ÿ abanh da ta säm ta tii d' moo hed'oo do sa hä. ÿ rahejää da. Ti jawén paa bä, tii b' naa a panaa rababaaj nä bä wawëë hë. Babä ÿ rahyb n'aa jew'yyk da”,ⁿ näng mä P'op Hagä Do kyyh Abaraäm hä —näng mä Es-Tew kyyh.

⁸Ti m' taky hadoo ënh:

—Ti m' Abaraäm P'op Hagä Do mejüü sa taah ramasuuj noo byyh ehök, P'op Hagä Do karapee rabahadoo do heen n'aa. Ti hyb n'aa m' Abaraäm t'aah, Isak häd näng doo, 8 tabado däk bä ta äh, Abaraäm masuuj noo byyh høg hóm. Tii d' né hë kä Isak Jakóh yb. Jakóh kä, ta häd see Isaraéw, 12 hedoo do radu na do Isaraéw buuj sa panaa. ⁹Ti né hë Jakóh taah, èr wahë maküüh, rahyb n'aa jewës do sa hÿÿj Joséh. Ti hyb n'aa rabesëem hóm Esit häj n'aa hënh, ta si n'aa hë tamoo wät hyb n'aa t'ii hënh. Ti hadoo né hë, P'op Hagä Do hagää had'yyt hë Joséh. ¹⁰Joséh P'op Hagä Do ed'ëep sahõnh hë nesaa do mahãnh. Tah'yy gan'yyh. Baad Esit häj n'aa wahë n'aa, Paraóh ramaneëenh do gadoo, P'op Hagä Do an'oo bä. Ti hyb n'aa Paraóh an'oo bä kä sahõnh hë Esit häj n'aa hagä n'aa, ta tób hagä n'aa na-ääj hë tabahadoo hyb n'aa. ¹¹Ta jawén ji hasaah do bawäd kån Esit häj n'aa bä, Kanaäh häj n'aa bä na-ääj hë. Sahõnh hë m' rabahoop sah. DooH m' èr wahë makü sa waa rawyyd bä. ¹²Tii bä kä, Jakóh ky n'aa napäh bä joom s'ëëb Esit bä hanäng doo, tamejüü èr wahë makü t'ii hënh sa waa rabetsëe hyb n'aa. ¹³Ti m', ta jawén, p'aa hënh t'ii hënh rabahöm bä kä

^m 7.3 Genesis 12.1

ⁿ 7.7 Genesis 15.13-14

sa waa hets'ēē doo, Joséh baher'ood kán sa hã sa hÿÿj né hē. Tii bã Paraóh na-ããj hē heen n'aa nyy dák Joséh wakãän hã, Joséh yb hã. ¹⁴Tii bã kã m', Joséh mejũũ ramanaa ta yb, ta wakãän had'yyt hē Esit hēnh. ⁷⁵sahõnh hē han'aa do paah. ¹⁵Ti m' Jakóh rakahÿÿd j'eenh Esit bã. T'ĩĩ hēnh tadajëb kán. Tii b' né paa m' èr wahë makũ radejëb kán. ¹⁶Sa kamag paa ramahũũm p'aa hēnh Sikēm panang hēnh. Gabaho doo gó, Sikēm bã Amoor taah sa hã Abaraãm ets'ēē hõm do paa radaboo jëng sa kamag n'aa —näng mã Es-Tew kyyh.

¹⁷Ti m' taky hadoo ênh:

—Tabedaa dák bã kã Abaraãm hã P'op Hagä Do ky n'aa enooh do kajaa doo, tak'ëp èr wahë makũ panaa rakaood bong Esit häj n'aa bã. ¹⁸Ti m' ta see pé noo gó Esit häj n'aa wahë n'aa see tadu doo tabag'ããs doo. Dooh m' ta ti ky n'aa napëë bã Joséh makũũh. ¹⁹Ta ti sa wahë n'aa tawedii èr wahëh makũũh, tarejäã na-ããj hē. Tamejũũ sa taah papuuj henyys do raberéd is, radejëp hyb n'aa. ²⁰Ti noo gó m' tabenäng Mosees häd näng doo. Anãm ti karapee. Ta yb, ta ÿÿn rawä wät, rejën sa tób bã tamawoob hē kamarab. ²¹Ranahaja wäd bã rejën doo, raberéd tu ta hood gó jawii mahang. Tii bã kã, Paraóh toog rabawyyd kán, taw'ëeh mãh, ta t'aah hadoo tan'oo bã. ²²Sahõnh hē Esit buuj rahajaa do rama metëek ta hã. Tak'ëp tii bã kã tahyb n'aa jawyk ta her'oot do hã, tamoo wät do hã. ²³40 ta baab Mosees bahado dák bã, takarën tabaheg'ããs ta wakãän, Isaraéw buuj. ²⁴Takajaa bã, tahapäh ta wakãän see Esit buuj see rejãã. Ti hyb n'aa ta sãm baanh. Tanaboh jat Esit buuj. ²⁵Ta h'yyb gó Mosees ed'oo, ta wakãän raheen n'aa enäh P'op Hagä Do ti mejũũ tabed'ëep sa hã Esit buuj sa moo gó naa. Dooh rah'yy genä bã. ²⁶Jat'iip hadoo tabahapäh pawóp hē Isaraéw buuj kep'uuk doo. Mosees karën paawä dooh ti d' radoo bã. “Wakãän haa”, näng, “bë wakãän had'yyt hē. H'ëed hyb n'aa bë kamaj'ĩĩ?”, näng. ²⁷Ta see rejãã do aũũj hõm mã Mosees, ti m' taky hadoo ta hã: “Jaa g'eeh hanoo ãã wahë n'aa, baad hadoo do baad nadoo do rod n'aa mabahadoo hyb n'aa? ²⁸ÿ makarën manaboh jat Esit buuj tsém hē manaboh jat doo da?”,^o näng mãh. ²⁹Ti m' aj'yy kyyh Mosees maa napäh bã, kejën hõm Midijän häj n'aa hēnh. T'ĩĩ hēnh tabag'ëed däg kán ta wakãän nadoo do sa mahang. T'ĩĩ hēnh takat'ëë dák. Pawóp hē ta taah.

^o 7.28 Esodo 2.14

³⁰Ti m' Es-Tew ky hadoo ênh:

—40 ta baab jawén paa bä P'op Hagä Do äãs kasee Mosees hä tēeg hōō gó, b'aa tūū nu däg is do kadoo doo gó naa. Banawäng bä, waëë Sinaih häd näng do nedaa bä tii. ³¹B'aa kado né paawä, dooh m' taooj jēë bä Mosees bahapäh bä, tahyb n'aa meuunh mäh. T'īī hēnh tabahōm bä, p'eets hē tabahēg'ääs hyb n'aa, tamaa napäh mä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kyyh her'oot do ta hä: ³²“ÿ né hē P'op Hagä Doo, a yb h'yy kaha'eeh doo. ÿ né hē P'op Hagä Doo, Abaraäm, Isak, Jakóh rah'yy kaha'eeh doo”,^p näng mäh. Mosees kajajän wät mä tak'ëp tabeyým wät do hyb n'aa. Dooh tahegää bä t'īī hēnh, eým wät do hyb n'aa m'. ³³Ti m' P'op Hagä Do ky hadoo ta hä: “Makabo nä a tsyym suun, majó gēët do k'ääts ma ÿ hadoo do hyb n'aa, tsyt hē takasēew däk ti wē ÿÿ. ³⁴ÿ hapäh né hē ny hadoo karapé haa rarejäã do Esit häj n'aa bä. ÿ maa napäh sa kyyh rah'yy kame'oot doo. Ti hyb n'aa hÿ pong jé naa ÿ bahyng ÿ bed'ëep hyb n'aa Esit buuj sa moo gó naa. Ti hyb n'aa kä, Esit hēnh òm ÿ mejüū, karapé haa t'īī hēnh naa mabasog nyyh hyb n'aa”,^q näng mä P'op Hagä Do kyyh Mosees hä, näng mä Es-Tew.

³⁵Ti m' Es-Tew ky hadoo ênh:

—Ti né hē ti Mosees ta wakään raty n'aa ges'yyk do paah. “Jaa hanoo äã wahë n'aa, baad hadoo do baad nadoo do rod n'aa mabahadoo hyb n'aa?”, näk paa sa kyyh ta hä. Äãs b'aa kadoo doo gó Mosees hä kasee do kyyh hä P'op Hagä Do mejüū sa wahë n'aa pan'aa Mosees bahadoo hyb n'aa, Esit buuj sa moo gó naa ta wakään tabed'ëep hyb n'aa. ³⁶Ti né hē Mosees ër wahë makü manyyh do Esit häj n'aa bä naa. Tapahuunh paa m', hyb n'aa meuñ n'aa näng do tametëeh Esit bä, akajar Hahiin Do häd näng doo bä, tabanawäng bä na-ääj hē 40 ta baab noo gó m'. ³⁷Ti né hē ti Mosees hahÿÿ da Isaraéw buuj hä ky hadoo doo: “P'op Hagä Do ky n'aa rod ÿ hadoo do P'op Hagä Do an'oo bä bë mahang ganyyh da.”^r ³⁸Ti né hē ti Mosees Isaraéw buuj sa mahang hawät do paa tabanawäng bä rakata padëek noo gó, waëë Sinaih häd näng doo bä äãs her'oot do gadoo doo. Ti né hē ti ër wahë makü sa mahang hawäd wät doo. Ti né hē gadoo do paa P'op Hagä Do kyyh ji edëb had'yyt hē hanoo doo, ër wahë makü sa hä tama metëek hyb n'aa. ³⁹Ti hadoo né paa m', dooh paa m' ër wahë makü raky dahé bä Mosees.

^p 7.32 Esodo 3.6

^q 7.34 Esodo 3.5, 7, 8, 10

^r 7.37 Dew-Teronom 18.15

Raty n'aa gesyyg wät mä Mosees. Rakarēn mä rababaaj hōm p'aa hēnh Esit hēnh. ⁴⁰Ti m' ta h̄ȳj hā, Arāw hād nāng do hā ramejūū: “Mamoo wād ər h'yy kaha'eeh do pan'aa, ər pooj rababok hyb n'aa. Dooh ji hapēē bā h'ēēd hado ta ti aj'yy Mosees hā, Esit hāj n'aa bā naa ər manyyh doo”,^s nāk mä sa kyyh. ⁴¹Ti noo gó m' ramoo wād kán kabariih, booj yb t'aah heen n'aa. Tii bā m' sa masāāh wób raneboh bēeh, raju toonh kabarii sa mo haj'aa raweh'ēeh hyb n'aa. ⁴²Ti hyb n'aa m' dawē hā P'op Hagä Do wén kanā dāk sa mahānh. Tanoo mä wē hā habong do rahyb n'aa jew'yyk. Ti hadoo né hē takerii dāk P'op Hagä Do kyyh ta ky n'aa rod rerih do hā:

“Isaraéw buuj,

hā ỹ g'eeh ti bē banoo ta ti bē ejuu doo

40 ta baab banawäng hēnh bē babok noo gó?

⁴³Hā ỹ nado ti bē banoo.

Bē kabarii Morók hād nāng do tób n'aa its ti bē mahang bē manaa doo.

Kabarii Repā hād nāng do sagōōh n'aa hā bē h'yy kaha'eeh.

Ta ti né hē kabarii bē mo haj'aa, sa hā bē h'yy ka'eeh hyb n'aa.

Ti hyb n'aa bē ỹ ah'eed n'yyh da bē hāj n'aa bā naa.

Bē ỹ mejūū da Babirōn panang bahānh.”^t

Tii da né hē P'op Hagä Do kyyh ta ky n'aa rod rerih do hā —nāng mä Es-Tew kyyh.

⁴⁴Ti m' Es-Tew ky hadoo ēnh:

—Tabanawäng bā ər wahē makū rababok noo gó, P'op Hagä Do sa hā kahesé do tób n'aa ramahūūm mä sa sii. P'op Hagä Do mejūū doo da Mosees hā, P'op Hagä Do metēeh do hadoo ta hā waēē hā, tii d' né paa ratama. ⁴⁵Josuwéh sa wahē n'aa tabahadoo noo gó, ər wahē makū ramanaa sa sii ta ti tób hah̄y hāj n'aa bā. Ti noo gó Josuwéh bado hōm ta wób sa hāj n'aa, P'op Hagä Do habēē n'yyh do sa hāj n'aa. Tii bā kā, ta ti tób ər hāj n'aa bā aso had'yyt hē. Asooh nā paa m' na-āāj hē Dawi ər wahē makū sa wahē n'aa tabahadoo noo gó. ⁴⁶Baad P'op Hagä Do hyb n'aa gadoo mä Dawi.

^s 7.40 Esodo 32.1

^t 7.43 Amos 5.25

Ti tetsēē mā P'op Hagä Do hä, tanoo hyb n'aa P'op Hagä Do Jakóh panaa rah'yy kaha'eeh do tób n'aa pä s'ëëb tatamaa sooh hyb n'aa. ⁴⁷Tii d' Dawi karën né paawä, ta t'aah Saromäw häd näng do tii, P'op Hagä Do tób n'aa tatamaa sooh doo. ⁴⁸Ta tób n'aa tamoo wäd né paawä, dooh P'op Hagä Do Sahõnh Hë Sa Bahãnh Hadoo Do agëë bä tób ji tamaa sooh do yt hä. Tii d' né hë ta ky n'aa rod see her'oot paa P'op Hagä Do kyyh:

⁴⁹“Wë, ÿ bag'ääs do tyng.

Badäk hahÿ hëej, tsym ÿ tyng hadoo.

Tii d' tahadoo do hyb n'aa,

ny hadoo pé tóp ÿ pan'aa ti bë karën ti bë tamaa sooh doo?

Ny yt hä bë ed'oo ÿ kameh'ääk?

⁵⁰ÿ né hë sahõnh hë mo haj'aa näng doo”,^u näng mä P'op Hagä

Do kyyh, näng mä Es-Tew.

⁵¹Ti m' Es-Tew ky hado kån Sinedirijo ajyy n'aa sa hä:

—Nabuj keh'üüm bëeh! Ganah'ood bë hä. P'op Hagä Do hä h'yy kana'eeh do h'yyb hadoo bë h'yyb. P'op Hagä Do hä h'yy kana'eeh doo, ta kyyh maa nanapäh do hadoo bëeh. Bë wahë makü hadoo né bëeh. P'op Hagä Do Sahee hä bë kamaj'ĩ, bë wahë makü rabad'oo do paa hadoo né hë. ⁵²Sahõnh hë P'op Hagä Do ky n'aa rod p'ooj ub habong do bë wahë makü rarejãã. P'op Hagä Do ky n'aa rod, P'op Hagä Do karën doo da hawät do kajaa do ky n'aa her'oot doo, bë wahë makü radej'ëep paah. Hÿÿ kä, Baad Had'op Do kajaa bä kä, bë h'yy kawareem ta wë, bë dajëëb kån. ⁵³Ääs an'oo däg né paawä bë hä P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk doo, dooh bë ky dahé bä —näng mä Es-Tew kyyh Sinedirijo ajyy n'aa sa hä.

⁵⁴Ti m' Es-Tew kyyh ramaa napäh bä m', tak'ëp mä rah'yy gaëej bong. Kawaj'ään bong mä ta wë. ⁵⁵Ti m' Es-Tew P'op Hagä Do Sahee baad tah'yyb mahüüm. Ti m' wë hä tabahag'ääs, ti m' tabahapäh P'op Hagä Do hejój, ta bag tak'ëp gabarëeh do hadoo doo. Tahapäh Jesus hageët do P'op Hagä Do hub hënh, takaweh'ëeh doo bä. ⁵⁶Ti m' taky hadoo:

—Bë hegãã! —näng mäh. —Wë kas'ëës do ÿ hapäh. Aj'yy Hadoo Do Hÿ Pong Jé Hana Do ÿ hapäh na-ããj hë, P'op Hagä Do hub hënh —näng mäh.

^u 7.50 Isajas 66.1-2

⁵⁷Ti m' sa nabuuj ragetsëe padëek sa moo me. Tak'ëp mä rageënh. Ta wë m' rawaj'aa padëek. ⁵⁸Ti m' Es-Tew rabado nyyh panang bä naa. Ti m' rabakut pä me, tadajëp hyb n'aa. Ti m' Es-Tew ky n'aa daap menyyh do sa hatsë hebaan doo, sa hä padëek doo, rakebo bëeh rabakut hyb n'aa pä Es-Tew hä. Aj'yy wanehëh nä doo, Saw-Ru häd näng doo, enäm ti nuuj jé sa saroor hebaan doo.

⁵⁹Ti m' rabakut bä, Es-Tew ky n'aa etsëe mäh. Hahÿÿ d' mä ta kyyh:

—Jesus, Hyb N'aa Jawyk Doo, magado hëp ÿ tym —näng mäh.

⁶⁰Ti m' ta taron nu paa me tabahyy häng. Ti m' tak'ëp mä taky hadoo:

—Jesus hyb n'aa jawyk doo, säm ÿ mabaaj manä sa hä —näng mäh.

Ti m' tadajëb kän.

8 Taw'ääts mä Saw-Ru hä Es-Tew dajëp doo.

Jesus hä h'yy ka'eeh do Saw-Ru rejää do panyyg n'aa hahÿÿh

Ti noo gó né hë m' radu doo rarejää do Jesus hä h'yy ka'eeh doo, Jerusarënh panang bä. Ti hyb n'aa m', sahõnh hë Jesus hä h'yy ka'eeh do raketyn bong Judah häj n'aa bä, Samarija häj n'aa bä na-ääj hë. Jääm hë Jerusarënh bä ha'yym 12 hedoo do Jesus mejüü doo. ²Ti m', Es-Tew radaj'ëep jawén paa bä m', ta wób P'op Hagä Do weh'ëeh do rabahöm, radakä jëng hyb n'aa Es-Tew kamag n'aa. Tak'ëp mä rabaód bong ta hyb n'aa. ³Saw-Ru kä, tarahejää Jesus hä h'yy ka'eeh doo. Sahõnh hë tabahëg'ääs tób yt hä, Jesus hä h'yy ka'eeh do tabesoos hyb n'aa. Tamejüü mä radewëes Jesus hä h'yy ka'eeh doo, ajyy ÿÿj sii hë.

Samarija buuj raky n'aa napäh do Jesus ky n'aa panyyg n'aa hahÿÿh

⁴Ti m' ketyn bok do rabaher'oot Jesus ky n'aa ramahöm me. ⁵Ti m' sa seeh, Pirip häd näng doo, bahöm kän panang hënh Samarija häd näng do häj n'aa bä. T'ïï hënh tabaher'oot sa hä Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Do ky n'aa. ⁶Ti m' panang buuj rabahapäh bä Pirip pehuunh doo, baad mä ramatakëe ta kyyh. ⁷Pirip hebë karap'aar h'yyb nesaa do sa h'yyb gó hanäng doo. Rabenyyh bä sa hä hanäng doo, tak'ëp mä rageënh. Hajök k'yy gedóm doo, seäk do heso hõm. ⁸Ti hyb n'aa tak'ëp panang buuj ratsebë.

⁹Pirip kaja pooj jé sa mahang ti awät aj'yy Simaw häd näng doo, mehëm do paah. Hajök mä tawahed'ii Samarija buuj. Ta daaj

hẽ, ta hã hẽ takasab'ee, ta hã hẽ tahyb n'aa jawyk do hyb n'aa.
¹⁰Sahõnh hẽ, hyb n'aa jewyk doo, hyb n'aa sekog is do na-ããj hẽ raky daheeh mã ta kyyh. Hahỹỹ d' mã sa kyyh ta ky n'aa:

—Ta ti aj'yy gó P'op Hagä Do hejój tak'ëp hadoo do kametëeh — sa nooh.

¹¹Bäp peej däg tamehëm doo me panang buuj Simaw wedii, rawén ky sũüt. ¹²Pirip kajaa bä kä, taher'oot mã sa hã P'op Hagä Do ji tabag'ããs do ky n'aa hanäm doo, Jesus Kristo ky n'aa hanäm do na-ããj hẽ. Ti m' raky daheeh bä Jesus ky n'aa, ranu gemuun hõm ajyy yỹj na-ããj hẽ. ¹³Mehëm do paa na-ããj hẽ taky daheeh Jesus ky n'aa. Ti sii hẽ ranu gemuun wät. Ti m' jé pad'yyt hẽ tabawäd däg kãn Pirip sii. Tameuunh tak'ëp Pirip pehuunh doo, hyb n'aa meuj n'aa näng do tahapäh do hyb n'aa.

¹⁴Ti m' Jesus mejüü do Jerusarënh bä haj'eenh do raheen n'aa enäh bä m' Samarija buuj raky daheeh do P'op Hagä Do ky n'aa, ramejüü mã Peed Jowāw daheeh, t'ĩĩ hënh rabaheg'ããs hyb n'aa. ¹⁵Rakaja hõm bä t'ĩĩ hënh, raky n'aa etsëẽ Samarija buuj Jesus hã rah'yy ka'eeh do sa hyb n'aa, P'op Hagä Do banoo hyb n'aa ta Sahee sa h'yyb gó. ¹⁶Dooh nä P'op Hagä Do Sahee sa h'yyb gó, ranu gemuun up Jesus, Hyb N'aa Jawyk Do häd gó. ¹⁷Ti m' Peed Jowāw daheeh moo tooj wät mã sa nuu gó. Ti m' P'op Hagä Do Sahee bajëẽ suun kãn mã sa h'yyb tym gó.

¹⁸Ti m' Simaw mehëm do paa bahapäh bä P'op Hagä Do Sahee sa h'yyb tym gó hajëng do ramoo toonh bä sa nuu gó, takarën paawä m' tanoo sa hã dajëër, tii d' ranoo tabahajaa hyb n'aa.

¹⁹Hahỹỹ d' mã ta kyyh Peed sa hã:

—Bë an'oo hã yỹ, tii da y bahajaa hyb n'aa, y moo sooh bä sa nuu gó, P'op Hagä Do Sahee bajëng hyb n'aa sa h'yyb tym gó — näng mã mehëm do paa kyyh.

²⁰Ti m' Peed ky hadoo:

—Taw'ãäts hẽ paawä õm a dajëër daheeh P'op Hagä Do aw'oong hõm baad tanadoo hënh, ji matym n'aa ji hã P'op Hagä Do anoo do makarën metsëẽ do hyb n'aa dajëër me —näng mãh. ²¹Baad nado a h'yyb tym P'op Hagä Do matym gó. Ti hyb n'aa dooh äã sii mamoo wäd bä —näng mãh. ²²—Meréd hõm ta ti nesaa doo, tii d' mabahed'oo doo da. Maky n'aa ets'ëẽ P'op Hagä Do hã. Tii bä da apäh õm tat'yyd mehĩĩn, tii bä da apäh nesaa do mahyb n'aa newëẽ do tado hõm. ²³Y hapäh né hẽ a h'yyb gó hanäng doo. Õm h'yy gaëenh mah'yy kajew'ëes do hyb n'aa. Nesaa do õm tah'yyb mahüüm.

²⁴Ti m' Simaw ky hadoo:

—ÿ karën paawä bë ky n'aa ets'ëë hëp ÿ n'aa, bë her'oot do tanadäng hyb n'aa hä ÿÿ —näng mäh.

²⁵Ti m' Jesus ky n'aa rahe'oot jawén paa bä, P'op Hagä Do kyyh rametëek jawén paa bä, Peed Jowāw daheeh rababaaj hōm kån Jerusarēnh hēnh. Samarija buuj sa panang bä ramabaaj hōm me, ranu kejäk doo bä, rahe'oot Jesus panyyg hanäm doo.

**Etsijop häj n'aa buuj hä Pirip her'oot do Jesus ky n'aa
panyyg n'aa hahÿÿh**

²⁶Ti m', ta jawén Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ääs see her'ood kån mä Pirip hä. Ti m' ääs ky hadoo:

—Ahōm banawäng do tyw n'aa me Gasa hēnh hahyng do Jerusarēnh bä naa —näng mäh.

²⁷Ti m' Pirip bahōm kån. Ta tyw n'aa me takataa mä aj'yÿ hä, Etsijop häj n'aa buuj. Hyb n'aa jawyk ti aj'yÿ. Etsijop buuj sa wahë n'aa ÿÿnh, Kån-Das häd näng do kaser n'aa. Sa wahë n'aa dajëer hagä n'aa ti aj'yÿ. Jerusarēnh hēnh tahewäd nä, P'op Hagä Do tahyb n'aa esee do hyb n'aa. ²⁸Tamabaaj nä me kä, ta hood gó kawaaro takyyk doo gó tabasooh bä, taner'oot P'op Hagä Do ky n'aa rod Isajas häd näng do erih do paah. ²⁹Ti m' P'op Hagä Do Sahee ber'oot Pirip h'yÿb gó:

—Ahōm nä ta wë —näng mäh.

³⁰Ti m' takata däk bä ta hä, tamaa napäh taner'oot do Isajas erih do paah. Ti m' tabeaanh ta hä:

—Äkä, mamaa napäh ti maner'oot doo? —näng mäh.

³¹Ti m' aj'yÿ hadoo do ky hadoo Pirip hä:

—Nyy da ti ÿ maa napäh? Dooh metëek pé hä ÿ ta ky n'aa —näng mäh.

Ti m' tabatsyyd kån Pirip gatsëg sooh hyb n'aa ta pa.

³²Hahÿÿ d' ti aj'yÿ ner'oot doo:

“B'éé radaj'ëep do hadoo ta tii.

B'éé t'aah hadoo, dooh ta kyy pé ta wii ragekää bä.

Ti hadoo tii. Dooh ter'ood bä.

³³Rarejää, rej'ees ta ky n'aa.

Sahōnh hë tak'ëp baad nadoo do ramoo bok ta hä.

Dooh P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yÿk doo da tado bä ti ramoo bok ta hä.

Dooh da her'oot pé ta
panaa ky n'aa, radaj'ëep
do hyb n'aa.”^v

Etsijop häj n'aa buuj sii Pirip ber'oot
do heen n'aa (Atos 8.26-40)

³⁴Ti m' aj'y y beaanh Pirip hä:
—Jaa ky n'aa Isajas her'oot?
Ta daaj hē ta ky n'aa, ta see ky
n'aa apäh? —näng mäh.

³⁵Ti m' Pirip du doo ta her'oot
do taner'oot do hä, P'op Hagä
Do kyyh see hä, sahōnh hē
Jesus panyyg hanäm do ky
n'aa. ³⁶Ti m' ratabēs bä naëng banäng bä aj'y y ky hadoo:

—Babä ti majat naëng —näng mäh. —Tahajaa ÿ manu gemuun?
—näng mäh.

[³⁷Ti m' Pirip ky hadoo:

—Tak'ëp mah'y y kae bä, tahajaa —näng mäh.

Ti m' aj'y y ky hadoo:

—ÿ ky daheeh. P'op Hagä Do t'aah né hē Jesus Kristo —näng
mäh.]

³⁸Ti m' aj'y y mejūū ta sii habok do rabaym hyb n'aa. Tii bä kä
m', rabawëej bëej kän tame. Ti m' Pirip nu gemuun wäd kän.

³⁹Ti m' rabas'oob n'y y h bä tame naa Pirip P'op Hagä Do Sahee
mahūūm kän. Dooh aj'y y hapëe wäd bä. Ahōm kän mä tahahōm
hēnh. Tsebé mä tahōm bä. ⁴⁰Ti m' Pirip ganä wät panang Asot häd
näng doo bä. Ti m' tabahōm kän Sesareja hēnh. Tamahōm me m'
ta her'oot Jesus panyyg hanäm do sahōnh hē panang bä.

Saw-Ru hä Jesus kasee do panyyg n'aa hahȳȳh

9 Ti noo gó né hē Saw-Ru h'y y kaneréd tahehō Jesus hä h'y y
ka'eeh doo, tadej'ëep hyb n'aa. Ti hyb n'aa P'op Hagä Do tób
n'aa yt hä moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät do hä ²tetsëe reri
do raky n'aa jaw'y y k doo, tabahōm hyb n'aa panang Damas-Ko
häd näng doo hēnh. T'ii hēnh takarën paawä tametëeh kerih doo,
tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hä, tamoo mesoo
hyb n'aa paawä, tamanaa hyb n'aa paawä Jesus hä h'y y ka'eeh
do Jerusarënh hēnh. Takarën paawä tamanaa ajy y ÿj sii hē.

^v 8.33 Isajas 53.7-8

³Ti m' tabedaa däk bä Damas-Ko, tii bä gabarëeh do ta bag p'op naa gabar'ëeng wät ta hahäd hä. ⁴Tüü m' tabadëë jat tii bä. Ti m' tamaa napäh kyyh ta hä her'oot doo:

—Saw-Ru, Saw-Ru, h'ëed hyb n'aa y marejää?

⁵—Jaa öm Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo? —näng mä Saw-Ru.

—ÿ né hë, Jesus marejää doo —näng mäh. ⁶—As'ëeg g'ëed! Ahöm nä panang hënh. T'ii hënh rabaher'oot a hä nyy da mabad'oo do pan'aa —näng mä Jesus kyyh.

⁷Ta sii habok do ramaa napëë né paawä ta ti kyyh, dooh m' rahapäh péh. Ti hyb n'aa rah'yyp panado bong. ⁸Tii bä m' Saw-Ru as'ëeg gëet. Tahegää paawä, dooh tahapëë wäd bä. ^wTi hyb n'aa ramoo maso höm tabawät hyb n'aa. Ti m' ramahüüm kän Damas-Ko panang hënh. ⁹T'ii hënh nawa wäd, neëg wäd, ty tamaa wäd, tamawoob hë m' ta äh.

¹⁰Ti m', Damas-Ko bä ti awät mä Jesus hä h'yy ka'eeh do seeh, Ananijas häd näng doo. Ti m' Jesus kasee ta hä ta s'ëeh hadoo doo gó. Ti m' Jesus ky hadoo ta hä:

—Ananijas —näng mäh.

—H'ëed? Bä agëet yÿh, Jesus, Hyb N'aa Jawyk Doo —näng mäh.

¹¹Ti m' Jesus ky hadoo ta hä:

—Ahöm aj'yy Judas häd näng do tób hënh. Ta tyw n'aa “Dajang Doo” häd ramaneëenh do hahäd hä ta tób basooh. T'ii hënh mameaaj aj'yy Saw-Ru häd näng doo, Tas hënh naa. P'op Hagä Do hä taky n'aa etsëë. ¹²Ta s'ëeh hadoo doo gó tahapäh aj'yy Ananijas häd näng do hajëë suun doo, ta nuu gó ta mooh tadasooh doo, p'aa hënh tabahapëë däk hyb n'aa —näng mä Jesus Ananijas hä.

¹³Ti m' Jesus kyyh tamaa napäh bä m', Ananijas ky hadoo:

—Wahëh y n'aa, hajöng ta ky n'aa raheer'oot hä yÿ. Sahönh hë y ky n'aa napäh nesaa do tamoo wät do Jerusarënh bä, a hä h'yy ka'eeh do sa hä —näng mäh. ¹⁴—Wawëë hë tabana hÿÿ kä. P'op Hagä Do tób n'aa yt hä moo heb'ooh do sa wahë n'aa raky n'aa jaw'yyp doo me tabana, tadewäts bëeh hyb n'aa a häd gó h'yy ka'eeh doo —näng mä Ananijas kyyh.

¹⁵Ti m' Jesus ky hadoo ta hä:

—Ahöm nä. Ahöm né hë t'ii hënh. ÿ asëew däk panäk y n'aa tabahadoo hyb n'aa, këh y n'aa tabaher'oot hyb n'aa Judah buuj nadoo do sa hä, sa wahë n'aa sa hä, Isaraéw buuj sa hä na-ääj hë

^w 9.8 Tawén nahapëë wät, Jesus bag gabarëeh do tahapäh do hyb n'aa.

—näng mäh. ¹⁶—ÿ metëeh da ta hã tak'ëp tabahoop do pan'aa hëp ÿ n'aa —näng mä Jesus.

¹⁷Ti m' Ananijas bahôm kãn Saw-Ru yt gã doo hënh. Tabajëë suun jawén paa bã m', ta moo tadasooh Saw-Ru nuu gó. Ti m' taky hadoo ta hã:

—Saw-Ru, wakãn ÿ hado däk òm hÿÿ kã —näng mäh. —Jesus, Hyb N'aa Jawyk Doo, ta tyw n'aa me a hã kasee doo, ti né hë ÿ tamejüü a wë ÿ bana hyb n'aa, p'aa hënh mabahapëë däk hyb n'aa, P'op Hagã Do Sahee a h'yyb tym gó tabajëng hyb n'aa —näng mäh.

¹⁸Ti m' nayyw hë m' Saw-Ru matym gó naa kajäg bëeh tah'ÿÿb päd hadoo. Ti m' p'aa hënh tabahapëë däg kãn. Ti m' tabas'ëëg gëet, ti m' ranu gemuun wät. ¹⁹Ti m' tabawëh jawén paa bã m', h'yyb hejooj däg kãn p'aa hënh. Ti m' Damas-Ko panang bã tabaym dó Jesus hã h'yy ka'eeh do sa mahang.

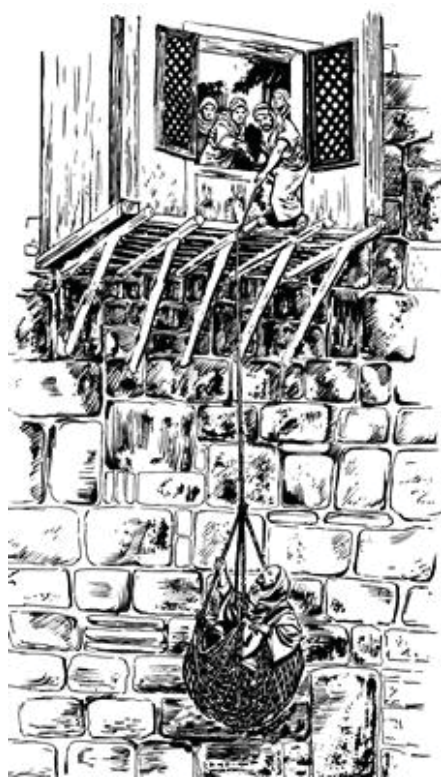
²⁰Ti m', nayyw hë Saw-Ru du doo taheer'oot do tób P'op Hagã Do panyyg rayd naherot do yt hã. P'op Hagã Do T'aah né hë Jesus, tamaher'oot mä kat'aa do sa hã. ²¹Sahõnh hë maa new'ëë do rahyh n'aa meuunh mäh. Hahÿÿ d' mä raky n'aa her'ood bong:

—Ti né pa doo aj'yy Jesus häd gó h'yy ka'eeh do rejãã do Jerusarënh bã. Ti né paa wawëë hë hana doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do Jerusarënh hënh tamahüüm hyb n'aa, P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa sa moo gó tahaëënh hyb n'aa? —näk mäh.

²²Ky n'aa jawyk doo me Saw-Ru her'ood magyys hë tii bã sa hã. Jesus né hë ti P'op Hagã Do Ky Däng Doo, baad ub tametëeh sa hã. Ti hyb n'aa Judah buuj Damas-Ko bã haj'eenh do h'yyb manepëë bong ta kyyh hã.

²³Ti m', hajõõ ta ã jawén paa bã Judah buuj rakaner'oot radaj'ëep hyb n'aa Saw-Ru. ²⁴Ti hadoo né hë, Saw-Ru ky n'aa napäh rakaner'oot doo. Adëb bã, atsëm na-ããj hë ta majiĩ ragada sa panang tyw n'aa noo bã, radaj'ëep hyb n'aa paawä m'. ²⁵Ti m' Saw-Ru Jesus hã h'yy ka'eeh do rabah'yyh ta hadë n'aa hã naa arook gó. Tii bã kã m' tabahôm kãn.

²⁶Takaja hõm bã Jerusarënh hënh, takarën paawä m' Jesus hã h'yy ka'eeh do sa mahang tabawäd däk. Sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do rajeyÿm mä ta hã. Dooh raky dahé bã te hub tado bã Jesus hã Saw-Ru h'yy ka'eeh doo. ²⁷Ti m' Jesus hã h'yy ka'eeh do seeh, Béh-Nabéh häd näng doo, mahüüm mä Saw-Ru, tametëeh hyb n'aa Jesus mejüü do sa hã. Béh-Nabéh her'oot sa hã Jesus

Saw-Ru rabah'y'yh do ta hadë n'aa hä naa do heen n'aa (Atos 9.25)

kasee do Saw-Ru hä ta tyw n'aa me Damas-Ko hënh tahahôm noo gó ky n'aa, Saw-Ru hä Jesus her'oot do ky n'aa na-ääj hë. Béh-Nabéh her'oot na-ääj hë sa hä, nyy da h'y'yb neyým doo me Jesus ky n'aa Damas-Ko bä Saw-Ru her'ood wät. ²⁸Ti m' Saw-Ru bayyw kän Jerusarenh hënh. Jesus hä h'y' ka'eeh do sa mahang tabawäd däg kän. Neyým doo me Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk do häd gó tabahe'oot Jesus ky n'aa. ²⁹Ti m' tabahe'oot Judah buuj ta s'ee hënh hena doo, Gereg kyyh her'oot do sa hä. Ky kedak sa sii. Ti m' rakarën paawä m' radaj'ëep. ³⁰Ti m' Jesus hä h'y' ka'eeh do raky n'aa napäh bä radaj'ëep rakarën doo, ramahüüm kän Saw-Ru panang Sesareja häd näng doo hënh. Tii b' naa ramejüü panang Tas

häd näng doo hënh.

³¹Ti m' baad rababok Jesus hä h'y' ka'eeh doo, Judah häj n'aa bä, Garirej häj n'aa bä, Samarija häj n'aa bä habong doo. Doo rarejä bä. Ti m' baad rah'y' kae kän, doo rah'y'yb eým bä P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. Jesus hä h'y' ka'eeh do kah'üüm P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. P'op Hagä Do hä raweh'ëeh baad rababok do hä.

Enejas Peed haso däk do panyyg n'aa hahyÿh

³²Ti m' sahõnh hë panang Peed beg'ääs, Jesus hä h'y' ka'eeh do tabahehëen hyb n'aa. Tamahôm me tabeg'ääs Jesus hä h'y' ka'eeh doo, panang Rida häd näng do bä habong doo. ³³T'ii hënh tamamuun aj'y' Enejas häd näng doo. K'y' gadóm mä tii. 8 ta baab tabasoo ta tyng jó. ³⁴Ti m' Peed ky hadoo ta hä:

—Enejas, Jesus Kristo õm tahaso däk —näng mäh. —As'ëeg g'ëed, menyyw a tyng majasoo doo —näng mäh.

Ti m' nanyw hẽ Enejas bas'ëëg gëët. ³⁵Ti m' Rida panang buuj, Sarõn panang buuj na-ããj hẽ, rabahapäh bä kä Enejas has'oo däk doo, rah'y y kae kãn Jesus hä.

Doh-Kas panyyg n'aa hahÿh

³⁶Ti noo gó, panang Jopéh häd näng doo bä, ti awät ÿÿnh Jesus hä h'y ka'eeh doo. Ta häd mä Tabita. Gereg kyyh ramaneënh mä Doh-Kas. Baad mä tamoo wät, tamasaa had'yyt hẽ kas'uut doo. ³⁷Ti noo gó kä ta nahëë näng, ti tadajëp. Ti m' rabahets'yyt ta kamag n'aa paah, ti m' ramasäg kãn ta gawakõ p'op gadäk doo gó. ³⁸Ti m' Rida panang bä Peed bawät Jopéh buuj Jesus hä h'y ka'eeh do raky n'aa napäh bä, ramejüü pawóp hẽ ajyy Peed rabats'yyt hyb n'aa. Jopéh nedaa bä ti Rida panang. Ti m' rakajaa bä raky hadoo Peed hä:

—Nanyw hẽ ãã karën mabahõm Jopéh hënh —näk mäh.

³⁹Ti m' Peed bahõm kãn sa sii. Takajaa bä m' ramasäg kãn kamag hasooh hënh. Ti m' ÿÿj patug tema bok do Peed hä ranu sabug däk. Raba'oot bä m' rametëeh ta hä tamo haj'aa paa sa saroor tahedëp noo gó. ⁴⁰Ti m' Peed mejüü mä raban'yyh dó. Ta taron nu paa me m' tabahyy häng, taky n'aa etsëë mäh. Taheg'ãas kamag wë, ti m' taky hadoo:

—Tabita, as'ëëg g'ëed! —näng mä Peed.

Tabita begãã däk mä tii bä. Peed tabahapäh bä, nu gas'ëëg sooh. ⁴¹Ti m' Peed moo ej'ooj sëëk. Ti m' tanaëëj kãn mä Jesus hä h'y ka'eeh doo, patug tema bok doo. Tametëeh sa hä tabedëb däk bä kä. ⁴²Jé pad'yyt hẽ Jopéh panang bä raky n'aa napäh ta tii, ti hyb n'aa m' hajök rah'y y kae kãn mä Jesus hä. ⁴³Ti m' Peed bayyw g'ëed kãn hajõng ta ãh ta ti panang bä, Simaw, sa masãah byyh s'ëëb tahem'aa do tób bä.

Aj'yy Kóh-Nerijo häd näng do panyyg n'aa hahÿh

10 Panang Sesareja häd näng doo bä m' ti awät mä aj'yy Kóh-Nerijo häd näng doo. Isaraéw buuj nado m' tii. Roma buuj warahén n'aa 100 hadoo do sa wahë n'aa. Itarija warahén n'aa t'ï hënh kat'aa do sa häd. ²P'op Hagä Do hä Kóh-Nerijo h'y ka'eeh, Judah buuj rah'y y ka'eeh do hadoo. Sahõnh hẽ ta tób yt haj'eenh do rah'y y ka'eeh na-ããj hẽ P'op Hagä Do hä. Kóh-Nerijo heno mä dajëër kas'uut do Judah buuj sa mahang habong do sa hä. P'op Hagä Do hä m' taky n'aa hetsë. ³Ti m', ta see pé noo gó m', tug bä m',

ta s'ëeh hadoo do tabahapäh. Ta s'ëë gó baad mä tabahapäh P'op Hagä Do ääs ta wë hana doo. Hahÿÿ d' ääs kyyh ta hä:

—Kóh-Nerijo —näng mäh.

Ti m' h'yyb eÿÿm doo me Kóh-Nerijo heg'ääs ääs wë, ti m' taky hadoo:

—H'ëed, tak'ëp hyb n'aa jawyk doo? —näng mäh.

⁴Ti m' ääs ky hadoo:

—P'op Hagä Do gadoo a kyyh ta hä maky n'aa hetsë doo.

Tahapäh na-ääj hë kas'uut do sa matym n'aa sa hä maheno doo —näng mäh. ⁵—Mamejō a sii moo heb'ooh do wób Jopéh hënh rabahōm hyb n'aa, aj'yy Simaw Peed häd näng do ramanaa hyb n'aa. ⁶Simaw, sa masāāh byy s'ëeb tahem'aa do tób bä tabagä. Akajar nabyy me ta tób basooh —näng mä ääs kyyh ta hä.

⁷Ti m' ääs dawuh jawén paa bä kä m', Kóh-Nerijo naëenh pawóp hë ta sii moo heb'ook doo, warahén see sii hë P'op Hagä Do hä h'yy ka'eeh doo. Ta karom see né hë m' ti warahén. ⁸Ti m' taher'oot sa hä sahōnh hë tahapäh doo. Ti m' tamejūū Jopéh panang hënh rabahōm hyb n'aa.

⁹Ti m' jati péh, Kóh-Nerijo mejūū do rabedaa däk bä Jopéh hënh, Peed basëek tób jó, basatë doo bä, taky n'aa etsëe hyb n'aa. Wasyk mäh. ¹⁰Asa däk mäh. Takarēn paawä m' ta tä tabawëh. Ta tä ramoo boo nuuj jé m' s'ëeh hadoo tahapäh. ¹¹Ti m' ta s'ëeh hadoo doo gó m' tahapäh wë noo kas'ëes doo. Ti m' hÿ pong jé naa ta hood pään hadoo do bahyng tabagëet bä. Ta sasu hä ta hood pään kamewyyt. ¹²Ta gó tabanäng mä har'ëeng, tababo n'aa, taw'ëed sii hë. Ta mahang ti anäng Judah buuj raky n'aa jaw'yyk do hyb n'aa ranawëh doo. ¹³Ti m' tamaa napäh kyyh her'oot do ta hä:

—As'ëeg g'ëed. Manaboh a tä —näng mäh.

Ti m' Peed ky hadoo:

¹⁴—Dooh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Dooh ÿ hewë bä nesaa doo, maganen'aak doo —näng mäh.

¹⁵Ti m' kyyh ber'oot p'aa hënh:

—Mamaneëej manä nesaa doo me, baad tabahado däk P'op Hagä Do anoo doo —näng mäh.

¹⁶Tamawoob nuu me m' ta ti kyy ber'oot ta hä. Ti m' nyyw hë hÿ pong jé pään hadoo do basëek p'aa hënh. ¹⁷Ti m' Peed hyb n'aa newëe nyy d' tahanäng pé ti ta s'ëeh. Ti nuuj jé né hë m' Kóh-Nerijo mejūū do rakajaa Simaw häd näng do tób noo bä. Ramana me m' rabeanh Simaw tób. ¹⁸Ti m' rabeaj kän Peed tagëe bä.

19 Ti m' Peed hyb n'aa newëë nã bã ta s'ëëh hadoo doo, P'op Hagã Do Sahee ky hadoo ta hã ta h'yyb gó:

—Tamawoob hë ajyy òm resoos —nãng mäh. 20—As'ëëg g'ëëd, ahyy sa wë. Ahõm né hë sa sii, ÿ né hë mejũũ a wë rabana hyb n'aa —nãng mã P'op Hagã Do Sahee.

21 Ti m' Peed bahyy kãn sa wë. Ti m' taky hadoo sa hã:

—ÿ né hë bë eanh doo —nãng mäh. —H'ëëd hyb n'aa bë wén n'aa? —nãng mäh.

22 Ti m' ajyy raky hadoo:

—Kóh-Nerijo hãd nãng doo, 100 hedoo do warahén sa wahë n'aa seeh, ãã tamejũũ —nãk mäh. —P'op Hagã Do hã tah'yy ka'eeh. Baad hadoo do moo hew'ëët do ta ti aj'yy. Sahõnh hë Judah buuj raj'aa etsë ta hã. P'op Hagã Do ããs see kas'ee wät mã ta hã. Ta hã tamejũũ mã òm ranaëënh hyb n'aa, ta tób hënh mabeg'ããs hyb n'aa, ta hã mabaher'oot hyb n'aa P'op Hagã Do ky n'aa —nãk mã sa kyyh.

23 Ti m' Peed batsyyd kãn tób hënh, t'ĩĩ hënh rabawëh, raba'ÿÿh hyb n'aa. Ti m' jati pé Peed bahõm kãn sa sii. Jesus hã h'yy ka'eeh do wób, Jopéh panang bã habong do rahada mäh.

24 Ti m' jat'iip hadoo rakajaa Sesareja panang bã. T'ĩĩ hënh Kóh-Nerijo, ta wakãän, ta najiis tats'yyt do ragada mäh. 25 Ti m' Peed kajaa bã Kóh-Nerijo tób bã, Kóh-Nerijo ahyy hãng tũũ ta taron nu paa me, Peed taweh'ëëh hyb n'aa. 26 Ti m' Peed mejũũ tabas'ëëg gëët hyb n'aa, ti m' taky hadoo ta hã:

—As'ëëg g'ëëd! —nãng mäh. —Aj'yy ÿÿh. A da hadoo do né hë ÿÿh. P'op Hagã Do nado ÿ hÿÿh —nãng mäh.

27 Ti m' Peed ber'oot bã m' ta sii, ajëë suun mã tób gó. Ti m' hajõk do t'ĩĩ hënh kat'aa do tabahapäh. 28 Ti m' taky hadoo sa hã:

—Bë hapäh né hë, Judah buuj raky n'aa jaw'yyk do dooh tan'oo bã Judah buuj nadoo do mahang Judah buuj raboo bã. Dooh tan'oo bã sa tób yt hã Judah buuj ajëë suun bã. Ti hadoo né hë, s'ëëh hadoo doo gó ÿ P'op Hagã Do metëëk ÿ mananeëënh hyb n'aa baad nadoo doo, P'op Hagã Do ganadoo doo, ta wób —nãng mäh.

29—Ti hyb n'aa ÿ ranaëëj bã, ÿ gadoo ÿ rats'yyt doo. Nayyw hë

S'ëë hadoo doo gó Peed hapäh do heen n'aa (ACT 10.9-16)

ỹ bana —näng mäh. —Maher'ood h'ëed hyb n'aa ỹ maneëenh —näng mä Peed kyyh.

³⁰Ti m' Kóh-Nerijo ky hadoo:

—Ji meheet pé ta ä däg, da hē, tug bä ỹ ky n'aa etsēē bä, tii bä pój ỹỹ jé takasee aj'yy. Gabarēeh ta saroor. ³¹Ti taky hadoo hā ỹỹ: “P'op Hagä Do maa napäh a kyyh ta hā maky n'aa hetsē doo. Tahapäh na-ääj hē kas'uut do sa matym n'aa sa hā maheno doo”, näng. ³²“Mamejō a sii moo heb'ooh do wób Jopéh hēnh rabahōm hyb n'aa, aj'yy Simaw Peed häd näng do ramanaa hyb n'aa. Simaw, sa masāäh byy s'ëeb tahem'aa do tób bä tabagä. Akajar nabyy me ta tób basooh”, näng ääs kyyh hā ỹỹ. ³³Ti hyb n'aa nayyw hē ỹ mejüü òm ranaëenh hyb n'aa. Baad tanyy né hē ti mabana —näng mäh. —Sahōnh hē ää kata däk P'op Hagä Do matym gó, ää matakēē hyb n'aa P'op Hagä Do mejüü do maher'oot do ää hā —näng mä Kóh-Nerijo kyyh.

³⁴⁻³⁵Ti m' Peed du do kán taher'oot do sa hā:

—Baad ỹ bahapäh hỹỹ kä, sahōnh hē badäk hahỹ haw'ääts hē häj n'aa babuuj ta hā h'yy ka'eeh doo, baad hadoo do moo b'ook do P'op Hagä Do gadoo. Séd hā ji P'op Hagä Do gadoo —näng mä Peed.

³⁶Ti m' taky hadoo ënh:

—Bē ky n'aa napäh P'op Hagä Do taher'oot do ää hā, Isaraéw buuj sa hā: Jesus Kristo dajëp ji hyb n'aa. Ti hyb n'aa dooh P'op Hagä Do majiī ji do boo bä. Tahajaa ta najiis ji hado däg bä hỹỹ kä. Sahōnh hē badäk hahỹỹ hā habong do sa wahëh ti Jesus. ³⁷Bē ky n'aa napäh né hē Jesus moo wäd wät do Judah häj n'aa bä, Jowāw nu gahem'uun do her'oot do jawén paa bä Garirej häj n'aa bä ji nu gemuun hōm do ky n'aa. ³⁸P'op Hagä Do hejój, ta Sahee na-ääj hē Jesus Nasaréh buuj tah'yyb mahüüm, P'op Hagä Do an'oo bä. Jé pad'yyt hē baad hadoo do Jesus moo wäd wät. Taheso sahōnh hē Dijab^x rejää doo. Sahōnh hē ta ti Jesus bahajaa, ta sii P'op Hagä Do bawät do hyb n'aa. Bē ky n'aa napäh né hē ta tii. ³⁹Baad ää bahapäh sahōnh hē Jesus moo wäd wät do Judah buuj sa häj n'aa bä, Jerusarēnh panang bä na-ääj hē. Ti hyb n'aa ää wén her'oot ää hapäh doo. Ta jawén kä rabepëem däk b'aa hā kajatsék do hā, tadajëp hyb n'aa. ⁴⁰Tadajëp jawén paa bä, tamawoob däg ta äh, taganä wät P'op Hagä Do an'oo bä. Ta jawén takas'ee kán

^x 10.38 Gereg kyy me ramaneëenh Nesaa Do Yb, Dijab. “Ji taky n'aa tapa had'yyt doo”, tahanäng pé ti Dijab.

ãã hã P'op Hagä Do an'oo bä. ⁴¹ Dooh sahõnh hẽ Judah buuj sa hã takas'ee bä. Jããm hẽ ãã hã takasee, ããh, P'op Hagä Do asëew bong doo, ta t'aah ky n'aa ãã baher'oot hyb n'aa. ãã awëë bong, ãã eëg bong Jesus sii taganä wät do jawén paa bä —näng mä Peed.

⁴² Ti m' taky hadoo ênh:

—ãã tamejũũ ta ky n'aa ãã baher'oot hyb n'aa ta wób sa hã. ãã tamejũũ ãã maher'oot hyb n'aa, ti né hẽ ti sahõnh hẽ hedëp doo, dejëp do paa na-ããj hẽ sa ky n'aa etyy n'aa P'op Hagä Do an'oo bä.

⁴³ Sahõnh hẽ P'op Hagä Do ky n'aa rod raheer'ood wät paa ta ky n'aa. Hahỹỹ da raheer'oot doo: Jé ta hã h'yy ka'eeh do sa h'yyb tym gó hanäng do nesaa do P'op Hagä Do awug hõm da, sa hyb n'aa Jesus dajëp do hyb n'aa.

⁴⁴ Ti m' Peed er'oot nä m', sahõnh hẽ ta kyyh maa new'ëë do sa h'yyb tym gó P'op Hagä Do Sahee bajëng. ⁴⁵ Ti m' Judah buuj Jesus hã h'yy ka'eeh doo, Peed sii han'aa doo, rameuuj bong mäh, P'op Hagä Do Sahee Judah buuj nadoo do sa h'yyb gó tabajëng do hyb n'aa. ⁴⁶ Ramaa napäh mä kyy wób me rer'oot doo, P'op Hagä Do raj'aa etsë doo. ⁴⁷ Ti m' Peed ky hadoo:

—Dooh hewaat pé ranu kemuun hyb n'aa, P'op Hagä Do Sahee bajëng do hyb n'aa sa h'yyb gó, ër hã tabajëng do hadoo —näng mä Peed.

⁴⁸ Ti m' Peed mejũũ ranu gemuun hyb n'aa Jesus Kristo häd gó. Ti m' retsëë sa sii Peed baym hyb n'aa dó.

Peed maher'oot do Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã ky n'aa hahỹỹh

11 Ti m', Jesus mejũũ doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do Judah häj n'aa bä habok do na-ããj hẽ raky n'aa napäh Judah buuj nadoo do na-ããj hẽ ragadoo do P'op Hagä Do panyyg. ² Ti m' Peed kaja hõm bä kä Jerusarënh hënh, Judah buuj wób Jesus hã h'yy ka'eeh doo, masuuj noo byyh kehök doo, ranabuuj gedoo mä Peed.

³ Hahỹỹ d' mä sa kyyh ta hã:

—Hëd n'aa mabajëë suun Judah buuj nadoo do sa tób gó? Hëd n'aa mabawëh sa sii? —näk mäh.

⁴ Ti m' baad Peed baher'oot sa hã sahõnh hẽ tahapäh do tahewäd nä hënh. Hahỹỹ d' mä ta kyyh:

⁵—Panang Jopéh häd näng doo bä ÿ bagëë wät bä, ÿ ky n'aa etsëë bä, s'ëeh hadoo hã ÿỹ. ÿ hapäh hỹ pong jé naa tabahyng, ÿ bagëët bä, ta hood pään hadoo doo. Ta sasu hã pään kamewyyt. ⁶ Baad ÿ baheg'ããs h'ëed ta gó hanäng péh. Tii bä har'ëeng, tababo n'aa,

taw'ëed sii hē y hapäh ta gó. Ta mahang ti anäng er ky n'aa jaw'yik do hyb n'aa er nawëh doo. ⁷Ti y maa napäh kyyh her'oot do hä yÿ: “As'ëög g'ëed. Manaboh a tä”, näng mä hä yÿ. ⁸Ti y ky hadoo: “Dooh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Dooh y hewë bä nesaa doo, maganen'aak doo”, näng këh yÿ. ⁹Tii bä hÿ pong jé naa kyyh her'oot p'aa hënh hä yÿ: “Mamaneëej manä nesaa doo me, baad tabahado däk P'op Hagä Do anoo doo”, näng mä ta kyyh. ¹⁰Tamawoob nuu me ta ti kyyh ber'oot hä yÿ. Ti m' nayyw hē hÿ pong jé pään hadoo do basëek p'aa hënh. ¹¹Ti noo gó né hē tamawoob hē ajyy, Sesareja hënh naa ramejũ doo, rakajaa y bagä bä. Y rahahëen rawén n'aa. ¹²Tii bä P'op Hagä Do Sahee y tamejũ sa sii né hē y bahöm hyb n'aa. Ti ää bahöm kän. B'ëeh hahÿ ji ma poo oow see pé ajyy er hÿÿj hedoo doo, si y rabahöm. Séd hä ää bajëe p'ëe aj'yy tób yt hä. ¹³Ti aj'yy baher'oot ää hä ta tób yt tahapäh do ääs, hahÿÿ da m' ta sii her'oot doo: “Mamejõ Jopéh panang hënh Simaw Peed häd näng do ramanaa hyb n'aa. ¹⁴Taher'oot da a hä nyy da bë P'op Hagä Do bed'ëep nesaa do mahänh, ta sii bë baboo had'yyt hyb n'aa hÿ pong jé, òm, a tób yt haj'eenh doo”, näng ääs ta hä —näng mä Peed kyyh tamaher'oot do sa hä.

¹⁵Ti m' ahöm nä Peed kyyh:

—Y du doo bä y her'oot do sa hä, sa h'yyb tym gó P'op Hagä Do Sahee bajëng, pooj jé er h'yyb gó tabajëng do hadoo. ¹⁶Ti y hyb n'aa esee Jesus her'oot do paah: “Jowāw nu gahem'uun do nu gemuun wät naëng me. Hÿÿ kä bë hä P'op Hagä Do anoo da ta Sahee bë h'yyb tym gó.” ¹⁷Sa hä P'op Hagä Do an'oo däk ta Sahee, er hä tan'oo däk doo da, Jesus Kristo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hä ää h'yy ka'eeh noo gó. Ti hyb n'aa, P'op Hagä Do hä y hajëm g'eeh tamo haj'aa hadoo do hyb n'aa? —näng mä Peed sa hä.

¹⁸Ti m' ramaa napäh bä m' Peed her'oot doo, dooh m' ranabuuj gedo boo bä kä. Ti m' radu doo P'op Hagä Do raj'aa etsë. Hahÿÿ da m' sa kyyh:

—Judah buuj nadoo do hä na-ääj hē P'op Hagä Do anoo ta hä rah'yy kawapëen, ta hä rah'yy ka'eeh hyb n'aa, edëb had'yyt do ragadoo hyb n'aa kä P'op Hagä Do pa —näk mä sa kyyh.

Än-Tijoka bä habong do Jesus hä h'yy ka'eeh do panyyg n'aa hahÿÿh

¹⁹Jesus hä h'yy ka'eeh do rarejää doo, Es-Tew radaj'ëep noo gó, raketyn bong. Sa wób Penisija häd näng do haj n'aa hënh

rabahôm, ta wób tsyt dëëg hã Tsi-Peré häd näng doo hënh rabahôm, ta wób panang ãn-Tijoka häd näng doo hënh rabahôm. T'ĩ hënh jããm hë Judah buuj hã ramaher'oot Jesus ky n'aa. ²⁰ Ti hadoo né hë, Jesus hã h'yy ka'eeh do wób, Tsi-Peré, Sirené häd enäh doo bä naa, ah'ũũm ãn-Tijoka hënh. T'ĩ hënh rabaher'oot Jesus, Hyb N'aa Jawyk Do ky n'aa Judah buuj nadoo do sa hã kã. ²¹ P'op Hagä Do hejój sa hã tabawät, ti hyb n'aa hajök raky dahé däk panyyg hanãm doo. Jesus hã rah'yy kae padäg kãn.

²² Ti m' Jesus hã h'yy ka'eeh do Jerusarënh bã habong do raky n'aa napäh bã ta tii, ramejũũ Béh-Nabéh, ãn-Tijoka hënh tabahég'ããs hyb n'aa. ²³ Ti m', t'ĩ hënh Béh-Nabéh kajaa bã, tahapäh P'op Hagä Do ky n'aa edëë bong hanãm doo me Judah buuj nadoo doo. Ti hyb n'aa tatsebee wät. Ti m' baad tabaher'oot sa hã, t'öp madäk doo me rahyb n'aa hũũm had'yyt hë hyb n'aa Jesus. ²⁴ Ky enyym mä ti Béh-Nabéh. Baad mä P'op Hagä Do Sahee h'yyb mahũũm, baad tah'yy ka'eeh Jesus hã. Hajök t'ĩ hënh rah'yy kae kãn Jesus hã.

²⁵ Ti m' Béh-Nabéh bahôm kãn Tas hënh, Saw-Ru hesoos doo. ²⁶ Tabaw'yyt bã m' tamana kãn ãn-Tijoka panang hënh. Ti m' sét ta baab rababoo kãn ta tii bã Jesus hã h'yy ka'eeh do sa mahang. Hajök do sa hã rama metëëk Jesus ky n'aa. ãn-Tijoka bã né kã pooj jé radu doo ramaneëenh doo Jesus hã h'yy ka'eeh doo, Kristo karapee.

²⁷ Ti noo gó P'op Hagä Do ky n'aa rod rabana ãn-Tijoka hënh, Jerusarënh hënh naa. ²⁸ Sa seeh, Agab häd näng doo, as'ëëg gëët, P'op Hagä Do Sahee kyy gó taher'oot sa hã, ana ji hasaah do pan'aa sahõnh hë hëëj Roma buuj rabag'ããs doo bã. Te hub né hë, Roma buuj sa wahë n'aa Karaw-Dijo häd näng do bag'ããs noo gó rabas'aah né hë. ²⁹ Tii kã m', Jesus hã h'yy ka'eeh do ãn-Tijoka bã habok do ramasaa kãn Jesus hã h'yy ka'eeh doo, Judah häj n'aa bã habong doo. Sahõnh hë ranoo rahajaa do pénh. ³⁰ Ti m' ramejũũ Béh-Nabéh Saw-Ru daheeh ramahũũm ramasa doo, Jesus hã h'yy ka'eeh doo Judah häj n'aa bã habong do sa wahë n'aa wë.

Eróts mejũũ radaj'ëëp paawä Peed panyyg n'aa hahÿh

12 Ti m', ti noo gó Judah buuj sa wahë n'aa Eróts häd näng do du doo tarejãã doo Jesus hã h'yy ka'eeh do wób. ² Tamejũũ mä radaj'ëëp Tsijaag sën-jeer me. Jowãw hÿÿj mä ti Tsijaag. ³ Ti m' Eróts bahapäh bã kã ti Judah buuj Jesus hã h'yy kana'eeh do

ragen'aak Tsijaag tadj'ëep doo, tamejũũ na-ããj hẽ ramaso dāk Peed. Pãw makuj temah do rabawa do ratab'ëes noo gó m' tii. ⁴Ti m' ramaso dāk jawén paa bã tamejũũ radawäts gëet. Ti m' tamejũũ 16 warahén, ji meheet pé ken'yyh raketyn hõm, rabahag'ããs hyb n'aa Peed. Takarên né paawä Pas-kowa ratab'ëes jawén paa bã tamejũũ Peed ramanaa, hajõk do sa matym gó ta hã taky n'aa etyy hyb n'aa. ⁵Ti m' ragadahew'ëes doo gó Peed ag'ëed nuuj jé, tak'ëp né hẽ Jesus hã h'yy ka'eeh do P'op Hagä Do hã raky n'aa etsëe ta hyb n'aa.

⁶Ti m' atsëm, Eróts ky däng do pooj jé, hajõk do sa matym gó Peed taky n'aa etyy do paawä, Peed aỹyh mã warahén sa hõo gó. Hub hënh warahén seeh, s'yỹ hënh ta seeh. Pawóp hẽ haak sapuuw hadoo doo me Peed ramoo maw'yyd dāk. Warahén sa hã taty padëek. Warahén wób ragadahew'ëes do noo bã rabab'ëeh rabahag'ããs hyb n'aa. ⁷Ti m', nyyw hẽ m' P'op Hagä Do ããs kas'ee wät. Ragadahew'ëes doo gó m' ta bag ganyyh. Ti m' ããs mebë Peed karapa hã, taty gawëej dāk hyb n'aa. Ti m' taky hadoo ta hã:

—Nyyw hẽ, h'yy kabawaad wäd! As'ëeg g'ëed! —näng mäh.

Ti m' nyyw hẽ haak sapuuw hadoo doo, ta moo hã padëek do paah, keréd bëeh tũũ. ⁸Ti m' ããs ky hadoo ta hã:

—Madadäg a saroor, a tsym suun —näng mäh.

Ti m' Peed dadäk ta saroor, ta tsym suun. Ti m' ããs ky hadoo ënh:

—Madadäg a hatsë a hã, jawén y ana! —näng mäh.

⁹Ta jawén Peed banä kãn ragadahew'ëes doo gó naa. Dooch tah'yy ganyy bã te hub tado bã né hẽ ããs moo wät doo. Ta s'ëeh hadoo tahapäh ted'oo. ¹⁰Ratab'ëes pooj jé hab'ëeh do warahén. Ta jawén hab'ëeh do ratab'ëes né hẽ m' tii d' ënh. Ti m' rakajaa bã ta noo sapaar s'ëeb ty katsë doo, panang hënh ji bahõm bã kä, ta daaj hẽ tanoo kasëets hõm. Ti m' ratabëej nä kãn mäh. Dawëe péj rababoo dāk bã kä m', ããs badoo wäd kãn, ta pooj jé hawät doo.

¹¹Ti m' Peed h'yy kadaw'uuh. Ta h'yyb gó m' taky hadoo:

—Hỹy kä baad ub y bahapëe kãn. P'op Hagä Do mejũũ ta ããs y tabed'ëep hyb n'aa Eróts moo gó naa, y rarejãã do paawä Judah buuj sa mahãnh —näng mã ta h'yyb gó.

¹²Ti m' Peed h'yy kadaw'uuh bã m', tabahõm Marija häd näng do tób hënh. T'ii hënh hajõk kata b'ëeh raky n'aa etsëe hyb n'aa. Marija häd näng doo, Jowāw Maah-Ko häd näng do yỹn. ¹³Ti m' sa tób nooh, ta tyw n'aa tabës bã nasooh doo me Peed naënh.

Tanoo edas mäh. Ti m' maruus, sa karom Rode häd näng do banyyh tabahég'ãäs hyb n'aa. ¹⁴Tamaa napäh bä Peed noo ged'op, tsebee wät do hyb n'aa p'aa hēnh tamatēh hōm tapanäk hyb n'aa ta wób sa hã Peed ti agëēt tób noo bä. H'yyb manepëe wät do hyb n'aa, dooh m' tanoo gasëets wäd tób nooh. ¹⁵Ti m' ta wób raky hadoo maruus hã:

—Ōm ky kew'oonh —näk mäh.

—Dooh. Né hup ÿ né hē. Peed né hē —näng mä maruus.

—Dooh Peed tado bä —näk mäh. —Ãäs ta hã hag'ãäs do apäh —näk mäh.

¹⁶Ti nuuj jé m' Peed naëenh nä tób noo bä. Ti m' ranoo gasëets kãn, ti m' Peed rahapäh, ti m' h'yy gabedo bong mäh. ¹⁷Ta moo me m' Peed meduuk, bag hēnh rabab'ëeh hyb n'aa. Ti m' ta her'oot sa hã ny hadoo P'op Hagä Do manyyh ragadahew'ëes doo gó naa. Ti m' taky hadoo:

—Bë maher'ood Tsijaag, ta wób Jesus hã h'yy ka'eeh do sii hē —näng mäh.

Ti m' sa hã tabaher'oot jawén paa bä, ahōm kãn ta s'ee hēnh.

¹⁸Ti m' tabawag hōm bä kã, tak'ëp warahén rah'yyb manepëe bong, h'yyb e'ÿm b'ëeh mä Peed badoo wät do hyb n'aa m'. ¹⁹Ti m' Eróts mejüü rabesoos hyb n'aa. Dooh m' rawyyd bä. Ti m' hajōng Eróts eanh warahén sa hã, ti m' tamejüü radej'ëep sahōnh hē warahén hag'ãäs do paah. ²⁰Ti m' ti jawén paa bä Eróts beréd däk dó Judah häj n'aa. Sesareja panang hēnh tabeg'ãäs dó.

Eróts dajëp do panyyg n'aa hahÿyh

²⁰Eróts paa kamajë wät Tiir panang, Sidōn panang babuj n'aa sa hã. Ti m' Tiir panang, Sidōn panang babuj n'aa, baad ub rakaner'oot rabaher'oot hyb n'aa Eróts sii, Eróts kamanajë wät hyb n'aa sa hã. Tii d' rawén d'oo sa waa hyb n'aa, Eróts häj n'aa bä retsëe do hyb n'aa. Ti m' pooj jé rakaner'oot Baras häd näng do sii, Eróts hã tabetsëe hyb n'aa tan'oo bä ta sii raber'oot hyb n'aa. Eróts karom, ta masa n'aa Eróts weh'ëeh do ti Baras. ²¹Ti m' Eróts ky däng sa hã, ta sii raber'oot hyb n'aa. Ti m' ti noo gó tadadäk sa wahë n'aa saroor n'aa, ti m' tabaher'oot hajök do sa hã. ²²Ti m' maa new'ëe do tak'ëp mä sa kyyh:

Y 12.19 Hajōng Eróts wén eanh sa hã, tahapäh hyb n'aa ranoo kanesa bä. Peed ramasa ragadahew'ëes doo gó tabanyyh ted'oo apäh. Ti noo gó radej'ëep né hē ragadahew'ëes doo gó hagëet do hagä n'aa, ta see kején nä bä sa mahánh.

—Ta ti her'oot doo, dooh aj'y'y tado bä! P'op Hagä Do hadoo né hē tii! —näk mä sa kyyh.

²³Ti m' Eróts gadoo sa kyyh, “P'op Hagä Do òm”, hanäk doo. Tsebee wät ti hyb n'aa. Dooh tawehëë bä P'op Hagä Doo. Ti hyb n'aa ti noo gó né hē kä, nayyw hē, P'op Hagä Do ääs an'oo bä ta nahëë nyy kän. Tii bä m', tadajëb kän as'ood no haj'aa.

²⁴P'op Hagä Do ky n'aa ahôm tii bä. Jé pad'y'yt hē tii bä rabaher'oot.

²⁵Ti m' Béh-Nabéh Saw-Ru daheeh rabahaëëj däk jawén paa bä dajëër ãn-Tijoka buuj Jesus hä h'y'y ka'eeh do mejüü doo, rababaaj nä kä ãn-Tijoka hēnh. Sa sii ramahüüm kän Jowāw Maah-Ko häd näng doo.

Jesus ky n'aa mahüüm do rasëm do panyyg n'aa hahÿÿh

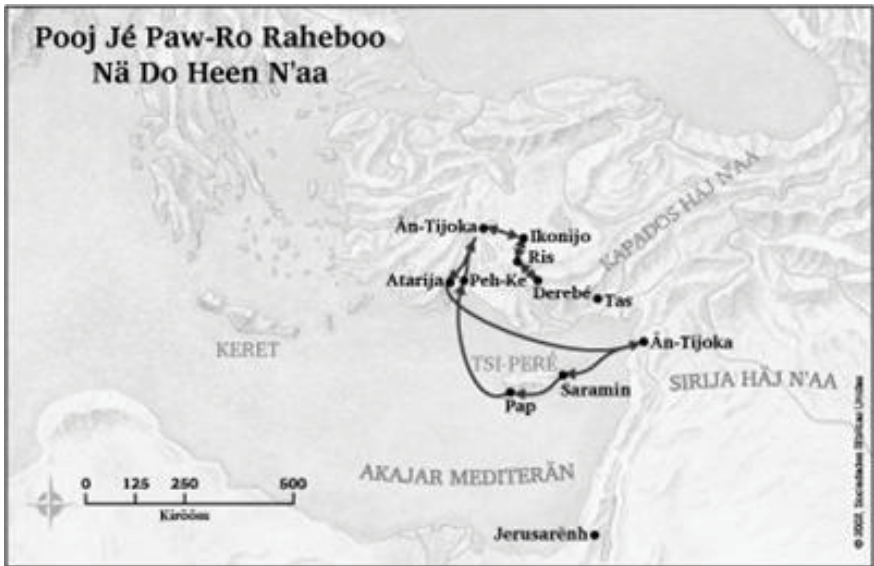
13 Ti m' ãn-Tijoka bä, Jesus hä h'y'y ka'eeh do sa mahang ti anäng P'op Hagä Do ky n'aa rod, P'op Hagä Do kyyh ma metëëk doo. Hahÿÿ da m' sa häd: Béh-Nabéh, Simijāw “byyh hasus doo” ramaneëënh doo, Rusijo (panang Sirené häd näng doo hēnh naa), Manaën (Eróts Garirej häj n'aa wahë n'aa daheeh hawäng do paah), Saw-Ru kä. ²Ti m' ta see pé noo gó, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do rahyb n'aa jew'y'yk bä, ranoo kanawa doo me Jesus rahyb n'aa esee bä, P'op Hagä Do Sahee ky hadoo sa h'y'yb gó:

—Tsy't hē, wē ÿÿ bë asëëw Béh-Nabéh Saw-Ru daheeh. Ti anäng ÿ karën do ramoo bok doo, ÿ wén naëënh —näng mä P'op Hagä Do Sahee.

³Ti m' raky n'aa etsëë jawén paa bä, ratayy do ji noo kanawa doo me Jesus ji hyb n'aa esee hyb n'aa jawén paa bä, sa moo radatooj kän Béh-Nabéh Saw-Ru^z sa nuu gó.^a Ti m' raky n'aa edëë wät rabahôm hyb n'aa kä.

Tsy't dëëg hä Jesus ky n'aa raheer'oot do
panyyg n'aa hahÿÿh

⁴Ti m' Béh-Nabéh Saw-Ru daheeh rabahôm kän P'op Hagä Do Sahee mejüü doo da. Ti m' panang Serew-Sija häd näng doo hēnh rabaw'ëënh. Tii b' naa ragatsëg t'oonh marakate gó rabatsëg hóm hyb n'aa tsyt dëëg hä Tsi-Peré häd näng doo hēnh. ⁵Rakaja hóm bä panang Saramin häd näng doo bä, raheer'oot mä P'op Hagä Do panyyg tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naheer'ot do yt hä. Jowāw Maah-Ko sa sii m' tabawät, tamasa hyb n'aa sa hä.

⁶Ti m' tsyt dëeg ratabëej däk, Pap panang bä rakajaa. T'ĩ hënh ramamuun mä sëew oow, Judah buuj seeh. Bar-Jesus mä ta häd. Gereg sa kyy me Erimas ramaneëenh. P'op Hagä Do panyyg rod mä tanooh. Noo kanesa do tii. ⁷Sesijo Paw-Ro, tsyt dëeg hã buuj sa wahë n'aa sii tamoo wät. H'y'y ganäng mä ti sa wahë n'aa Sesijo Paw-Ro häd näng doo. Ti m' tamejũũ ta wë ranaëenh hyb n'aa Béh-Nabéh Saw-Ru daheeh, ta hã rabaher'oot hyb n'aa P'op Hagä Do kyyh. ⁸Ti m' ta ti aj'y'y sëew oow, Erimas häd näng doo, dooh tagenaag bä raher'oot doo. Takarën paawä dooh sa wahë n'aa h'y'y kae bä Jesus hã. ⁹Ti m' baad mä P'op Hagä Do Sahee h'y'yb mahũum Saw-Ru, Paw-Ro ramaneëenh doo. Ti m' baad Paw-Ro baheg'ããs sëew oow wë. ¹⁰Ti m' taky hadoo ta hã:

—Dijab t'aah òm! Baad hadoo do ganen'aak do òm. Ky nesaa òm, noo kanes'ats òm —näng mäh. —Mawareem had'yyt hë g'eeh baad hadoo do Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do metëek doo? —näng mäh.

¹¹Ti m' taky hadoo ënh ta hã:

—A wë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do h'y'yb wareem däk. Òm da ty tamaa wät dó. Ti noo gó dooh mahapëë wäd bä pap'y'yj bag —näng mä Paw-Ro kyyh.

Ti m' nayyw hë Erimas ty tamaa wäd kãn. Tesóts wät mä nayyw hë moo takyyk do pan'aa. ¹²Ti m' sa wahë n'aa bahapäh bä aj'y'y ty tamaa wät doo, Jesus hã tah'y'y kae däg kãn. Tameuuj wät mä Jesus ky n'aa hã.

Ān-Tijoka s'ee hēnh raheboo nā do panyyg n'aa hahỹh

¹³Ti m' Pap bā naa Paw-Ro rabatsēg hōm tamyyj dāk hā, Peh-Ke hād nāng doo hēnh, Pam-Pirija hāj n'aa bā. Ti m' panang Peh-Ke hād nāng doo bā rakajaa bā, Jowāw Maah-Ko eréd bong mā Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh, Jerusarēnh hēnh tababaaj hōm hyb n'aa.

¹⁴Peh-Ke bā naa Paw-Ro rabahōm panang Ān-Tijoka s'ee hēnh, Pisidija hāj n'aa bā. Ti m' Saab hā, Judah buuj rakamehehāk do hā, rabahōm tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot doo hēnh. Ta yt hā m' rabat'oonh. ¹⁵Ti m' tób yt hā kat'aa do see taner'oot mā P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yik do kerih do bód, P'op Hagä Do ky n'aa rod rerih do bód na-āāj hē. Taner'ood wät do jawén paa bā, tób sa wahē n'aa rabats'yit Paw-Ro rahe'oot hyb n'aa rakarēn bā. Hahỹh da m' sa kyyh:

—Āā wakāān —nāk mäh. —Tanyy bā bē wē bē her'oot pé babā hat'oonh do ratsebé hyb n'aa, bē her'ood —nāk mäh.

¹⁶Ti m' Paw-Ro bas'ēeg geēt. Ta moo me m' tameduuk, bag hēnh rabab'ēeh hyb n'aa. Ti m' taky hadoo:

—Bē maa newē keh yỹ, Isaraéw buuj, Isaraéw buuj nadoo do na-āāj hē P'op Hagä Do hā hyb n'aa es'ee doo —nāng mäh. ¹⁷—P'op Hagä Do Isaraéw buuj rah'y y kaha'eeh do tasēew hōm paa er wahē makūūh. Tak'ēp rakaood bong P'op Hagä Do an'oo bā Esit bā, sa wakāān nadoo do sa mahang rababong noo gó. Ti m' tīi hēnh hāj n'aa bā naa ta hejój me er wahē makū taman'yih. ¹⁸40 m' ta baab rababong tabanawäng bā, P'op Hagä Do baad taheg'āās sa hā. ¹⁹Hēej Kanaāh hād nāng doo bā 7 tīi hēnh habong do paa sa wahē n'aa sa karapee sii hē er wahē makū nu gad'eet, P'op Hagä Do an'oo bā. Ēr wahē makūū hā tan'oo dāk sa hāj n'aa paah. ²⁰450 ta baab tabado dāk bā kā er wahē makū tasēew hōm do jawén paa bā tii.

—Ta jawén P'op Hagä Do anoo sa hā ajyy ky n'aa etsēeh do sa mahang ky n'aa etyy doo. Tii d' tabahadoo, P'op Hagä Do ky n'aa rod Samuéw bawäd däg bā kā. ²¹Ti m' er wahē makū rabetsēē, P'op Hagä Do anoo hyb n'aa sa wahē n'aa pan'aa. Ti m' P'op Hagä Do banoo né hē Sauh hād nāng doo, Kis hād nāng do t'aah, sa wahē n'aa tabahadoo hyb n'aa. Bēn-Jamih hād nāng do panaa ti Sauh. 40 ta baab Sauh bag'āās. ²²Ta jawén tado hōm Sauh, Dawi ta jawén buuj P'op Hagä Do an'oo bā, sa wahē n'aa tabahadoo hyb n'aa. Hahỹh da m' P'op Hagä Do kyyh Dawi ky n'aa: “Ỹ karēn doo da Dawi bawät y hapäh. Tamoo wät da sahōnh hē y karēn doo”,

näng mä P'op Hagä Do kyyh Dawi ky n'aa hä —näng mä Paw-Ro kyyh.

²³Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Dawi panaa see P'op Hagä Do mejō kän, Isaraéw buuj sa h'yyb tym dëeb, taky n'aa enooh do paa hadoo. Jesus né hē tii. ²⁴Jesus du doo do pooj jé P'op Hagä Do ky n'aa taher'oot doo, Jowāw nu gahem'uun do häd näng do her'oot sahōnh hē Isaraéw buuj sa hä, raberéd hōm hyb n'aa ta ti nesaa doo. Tanu gemuun hōm nesaa do raberéd hōm do heen n'aa. ²⁵Sahōnh hē ta hä P'op Hagä Do mejūū do tametëek do pan'aa tabahajaa bä, Jowāw nu gahem'uun do ky hadoo: “Jaa ŷ bē hä?”, näng mäh. “Dooh bē hyb n'aa newëe do tado bä ŷŷh. Dooh P'op Hagä Do H'yyb Däng Do tado bä ŷŷh. Ti awät da jawén ŷŷ. ŷ hyb n'aa sakog its ta hä. Ti hyb n'aa, dooh ŷ haja bä ta tsyym suun ŷ kabo nä bä”, näng mä Jowāw nu gahem'uun do kyyh —näng mä Paw-Ro sa hä.

²⁶Ti m' ahōm nä Paw-Ro kyyh:

—Wakän haa, Abaraām panaa, Isaraéw buuj nadoo do P'op Hagä Do hä hyb n'aa hesé doo, bē na-āāj hē, bē sahōnh hē bē maa newë. Ēr hä né hē P'op Hagä Do an'oo dāk ěr panyyg näng hyb n'aa nyy da ji h'yyb tym Jesus bed'ëep. ²⁷Jerusarēnh panang buuj, sa wahë n'aa na-āāj hē, dooh rah'yy ganyy bä jaa ti Jesus. Dajëb hä Jesus raky n'aa ety dāk. Tii da takajaa Saab hä had'yyt hē tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hä P'op Hagä Do ky n'aa rod sa kyy kerih do raner'oot doo.^b ²⁸Dooh rawyyd bä né paawä dajëb hä Jesus raky n'aa etyy hyb n'aa, retsëe Pirato hä tamejūū radaj'ëep hyb n'aa. ²⁹Sahōnh hē ta ky n'aa kerih do paa P'op Hagä Do kyy kerih do hä ta hä rabad'oo do jawén paa bä, rabado hyy kän Jesus hub b'aa hä naa. Ti m' radasuun jëng pä gabaho doo gó. ³⁰Ti m' taganä wäd kän p'aa hēnh, P'op Hagä Do an'oo bä. ³¹Tadajëb pooj jé, hajōk ta sii hah'ūūm Garirej häj n'aa bä naa Jerusarēnh hēnh. Sa hä né hē Jesus kas'ee wät hajōng ta āh, taganä wät do jawén paa bä. Ti né hē rahapäh doo, hŷŷ kã raher'oot Jesus ky n'aa Isaraéw buuj sa hä —näng mä Paw-Ro kyyh.

³²⁻³³Hahŷ panyyg hanäm do āā her'oot bē hä. P'op Hagä Do ky n'aa enooh do ěr wahë makūū hä, ti né hē hŷŷ kã tan'oo dāk ěr

^b 13.27 Raneherod né paawä P'op Hagä Do ky n'aa rod reeri bong do paah, P'op Hagä Do ky n'aa enooh do ji h'yyb tym dëeb ky n'aa, nyy da rarahejää, nyy da radaj'ëep, dooh rah'yy genä bä. Jesus radaj'ëep noo gó kaja dāk P'op Hagä Do maher'oot do paah.

sa panaa paa hã. Ti d' né hẽ tabad'oo Jesus ganã wät tan'oo bã kä. Hahỹ hadoo ta ky n'aa kerih do Saaw-Mo 2 hã:

“Tah ỹ õm. A yb ỹ hado däk naga hẽ.”^c

³⁴Ta pooj jé P'op Hagã Do her'ood däk ta t'aah ganã wät do ky n'aa, ta kamag karejã mahãnh. Hahỹỹ da takerii däk ta ti ky n'aa:

“Õm ỹ ky n'aa edëng, baad had'op doo me,
ky kaneh'ỹýt doo me, Dawi hã ỹ ky n'aa enooh do paa me.”^d

³⁵Hahỹỹ da na-ããj hẽ takerii däk P'op Hagã Do kyyh see hã:

“Dooch man'oo bã a karom,
tsyt hẽ a wẽ moo wät do ta kamag n'aa karejã bã.”^e

³⁶Dooch Dawi ta daaj hẽ ta ky n'aa tado bã ti ta her'oot doo. P'op Hagã Do karën doo da né hẽ sahõnh hẽ Dawi moo wät tahawät noo gó. Ta jawén tadajëb kãn. Ta wahë makũ rahabong hënh tabas'ëëg kãn. Karejã däk ta kamag n'aa. ³⁷Tii d' nado dejëp do mahang ganã wät P'op Hagã Do anoo do hã. Dooch ta ti ta kamag n'aa karejã bã.

³⁸—Ti hyb n'aa wakãn haa, —nãng mäh —baad ỹ karën bë heen n'aa nyy däk hahỹ ỹ her'oot do bë hã: Jesus dajëp do hyb n'aa, taganã wät do hyb n'aa, P'op Hagã Do awug hõm da sahõnh hẽ nesaa do ji h'yyb tym gó hanãng doo. ³⁹Mosees ky n'aa jaw'yyk doo, dooch tahaja bã baad ji hado däg bã tan'oo bã P'op Hagã Do matym gó. Jé h'yy ka'eeh do Jesus hã, baad tabahado däk hỹỹ kä P'op Hagã Do matym gó —nãng mäh. ⁴⁰—Baad bë hyb n'aa matakã bë hã takanajaa hyb n'aa P'op Hagã Do ky n'aa rod ra her'oot do paah. Hahỹỹ d' paa ra her'oot P'op Hagã Do kyyh:

⁴¹“Bë maa newë këh ỹ ty n'aa ges'yyk doo.

Bë meuuj da! Bë dejëb kä!

Ỹ moo wät da bë habong do noo gó sét hadoo doo,

^c 13.32-33 Saaw-Mo 2.7

^d 13.34 Isajas 55.3

^e 13.35 Saaw-Mo 16.10

tabad'op hē da bē ky dahé, bē rapanäg né hē paawä ta ky n'aa.”^f

—Tii d' né hē P'op Hagä Do kyyh ta ky n'aa rod rerih do hä —näng mä Paw-Ro tób yt hat'oonh do sa hä, Jesus ky n'aa raky nasēm hyb n'aa.

⁴²Ti m' Paw-Ro bahajaa bä taheer'oot doo, anä kän mä Béh-Nabéh daheeh. Raban'yih bä m' tób gó naa, t'ĩ hēnh hat'oonh do rabatsyyd kän, Saab see hä p'aa hēnh rabaher'oot hyb n'aa ta ti panyyg. ⁴³Tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do wahē n'aa kat'aa do hä rakedēē hōm jawén paa bä, sahōnh hē raban'yih do jawén paa bä, hajōk Judah buuj, Judah buuj nadoo do P'op Hagä Do hyb n'aa jew'yik do na-ããj hē, rahadaa hōm Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh. Ti m' Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh raky n'aa jebaanh sa sii hah'ũũm do sa hä, rahyb n'aa nerét hyb n'aa P'op Hagä Do ky enyym do ky n'aa ramaa napēē wät doo.

⁴⁴Ti m' Saab see hä kä, hajōk panang buuj kat'aa, P'op Hagä Do ky n'aa maa new'ēē doo. ⁴⁵Ti m' Judah buuj rabahapäh bä m' hajōk do kat'aa doo, h'yy kajewēets bong Paw-Ro sa hä. Ti m' raky hadoo:

—Dooh te hub tado bä Paw-Ro raheer'oot doo —näk mäh. —Noo kanesa tii —näk mä sa kyyh.

Raky n'aa rejää mä Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh. ⁴⁶Ti m' h'yyb neỹỹm doo me Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh raky gadoo:

—Ãã her'ood wät P'op Hagä Do panyyg pooj jé bē hä. Dooh bē karēn bä bē gado bä. Dooh bē karēn bä bē h'yyb tym hedēb had'yyt doo. Ti hyb n'aa hỹỹ kä ãã bahōm kän, ãã baher'ood kän Judah buuj nadoo do sa hä kä —näk mäh. ⁴⁷—Tii d' né hē ãã P'op Hagä Do mejũũ kerih do hä:

“Ỹ an'oo bä õm sahōnh hē Judah buuj nadoo do sa h'yy ganä n'aa mabahadoo hyb n'aa.

Tii d' ỹ bad'oo, mamahũũm hyb n'aa kēh ỹ n'aa dawēē habong do sa hä,
ỹ bed'ēēp hyb n'aa sa hä nesaa do mahãnh,
si ỹ had'yyt hē rababok hyb n'aa kä.”^g

^f 13.41 Habakuk 1.5

^g 13.47 Isajas 49.6

⁴⁸Ti m' Judah buuj nadoo do ramaa napäh bä ta tii, ratsebee bong.

—Baad ub P'op Hagä Do ky n'aa —näk mä sa kyyh.

Ti m' sahönh hē P'op Hagä Do asēew hōm doo, edēb had'yyt do ragadoo hyb n'aa ta pa, raky dahé kän Jesus ky n'aa. ⁴⁹Ti m' raheer'ood kän Jesus ky n'aa panang bä, panang nedaa bä haj'eenh do sa hā na-ãäj hē. ⁵⁰Ti m' Judah buuj Jesus hā h'yy kana'eeh do rabahōm kän ȳyj ky n'aa etsēeh doo, P'op Hagä Do hyb n'aa esee do wē, panang bä ky n'aa etsēeh do ajyy n'aa sa wē na-ãäj hē. Raheer'ood had'yyt hē sa hā rah'yy kawereem hyb n'aa Paw-Ro Béh-Nabéh sa wē, rabah'eed h'üüm hyb n'aa ta s'ee hēnh. Ti m' tii d' né hē rabad'oo. Rah'eed n'yyh sa panang bä naa. ⁵¹Ti m' Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh ratapyng hōm k'ääts sa tsyym suun hā padēek doo. Tii d' rawén d'oo baad nado ta wób sa mo haj'aa sa hā, rahanäng péh. Ti m' rabahōm kän panang Ikonijo häd näng doo hēnh. ⁵²Ti m' Jesus hā h'yy ka'eeh do ratsebee bong. Baad mä P'op Hagä Do Sahee h'yyb mahüüm kän.

14 Ti m' Paw-Ro Béh-Nabéh rakajaa bä panang Ikonijo häd näng doo bä, rabahōm tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naherot do yt hā, rabahed'oo doo da. Baad rabaher'oot t'ii hēnh Jesus ky n'aa. Ti hyb n'aa hajök Judah buuj, Judah buuj nadoo do na-ãäj hē, raky daheeh Jesus ky n'aa. ²Ti m' Judah buuj Jesus ky n'aa ganadoo doo, rah'yyb metsēeh Judah buuj nadoo doo, rah'yy kawereem hyb n'aa Jesus hā h'yy ka'eeh do sa wē. ³Ti hyb n'aa Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rabaym ta tii bä hajōng ta ãh. H'yyb neỹm doo me rabaher'oot Jesus ky n'aa. Ti m' Jesus anoo sa hā rabahajaa hyb n'aa rapehuunh doo, ji hyb n'aa meuunh doo, sahönh hē rabahapäh hyb n'aa P'op Hagä Do kyy gó né hē ti P'op Hagä Do ky enyym do ky n'aa raheer'oot doo. ⁴Ti m' panang buuj wób raky daheeh Paw-Ro raheer'oot doo, ta wób raky daheeh Judah buuj Jesus hā h'yy kana'eeh doo. ⁵Ti m' Judah buuj Jesus hā h'yy kana'eeh doo, Judah buuj nadoo doo, sa wahē n'aa sii hē rakaner'oot Paw-Ro Béh-Nabéh rarejãä hyb n'aa, pä me rabakut hyb n'aa. ⁶Ti m' Paw-Ro raky n'aa napäh bä m' tii, rakejën hōm hēēj bód Rikonikas häd näng doo hēnh, panang Ris, Derebé häd enäh doo hēnh, ta tii bä häj n'aa hēnh. ⁷T'ii hēnh na-ãäj mä raheer'oot Jesus ky n'aa hanäm doo.

Paw-Ro rakut do pä me panyyg n'aa hahỹh

⁸Ti m', Ris bä Paw-Ro her'oot do maa new'ëe do sa mahäng aj'yy k'yy gadóm do bahäng. Ta hā d' né hē takenäng noo gó. Dooh noo

gó tabawäd bä. ⁹Tamaa newëë mä Paw-Ro her'oot doo. Ti m' Paw-Ro baheg'ääs ta wë. Tah'yyb hapäh né hë, aj'yy h'yy ka'eeh Jesus hä tabahub däk hyb n'aa. ¹⁰Ti m' taky hadoo ta hä:

—As'ëëg g'ëed! —näng mäh.

Ti m' nayyw hë tabas'ëëg geët mäh. Ti m' tadu doo hawäd däk doo.

¹¹Ti m' hajök do rahapäh bä Paw-Ro mo haj'aa, tak'ëp mä raky kakä bong. Sa kyy me raky hadoo:

—P'op habong doo, ër h'yy kaha'eeh do ahyy b'ëëh. Aj'yy gó rakesok —näk mäh.

¹²Béh-Nabéh ramaneëënh Sewus häd me, rah'yy kaha'eeh doo. Paw-Ro ramaneëënh Er-Mes häd me, rah'yy kaha'eeh do seeh, Paw-Ro ti her'ood ub do hyb n'aa. ¹³Ti m' tób Sewus rahyb n'aa esee do yt hä moo hew'ëet do tamanaa booj yb, b'aa ts'oooh sii hë, sa panang noo bä. Panang babuj n'aa sii hë takarën paawä tajuu booj yb, Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rahyb n'aa jew'yyk do hyb n'aa. Panang nedaa bä tób Sewus rahyb n'aa esee do basooch.

¹⁴Ti m' Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rabahapäh bä m', ras'ëëd hõm sa daaj hë sa saroor tii da raganen'aak do heen n'aa. Ti m' rawaj'aa bong sa mahang. Rawaj'aah bä m' tak'ëp mä rageëënh:

¹⁵—H'ëed hyb n'aa tii d' bë bad'oo? —näk mäh. —Aj'yy né hë ääh, bë da hadoo doo! —näk mäh. —Bë ää panäk ää wén na, bë beréd hõm hyb n'aa hahÿ daap hë bë h'yy kaha'eeh doo. Dooh redëb bä tii. Taw'ääts hë P'op Hagä Do hä, hedëp do hä bë h'yy kawareem, sahõnh hë pahuunh do hä bë h'yy ka'eeh hyb n'aa. Sahõnh hë badäk hahÿÿh, wë, akajar na-ääj hë, sahõnh hë ta hä habong do na-ääj hë P'op Hagä Do mo haj'aa. ¹⁶P'ooj ub rakarën doo da paa P'op Hagä Do banoo rababok sahõnh hë badäk hahÿ haw'ääts hë häj n'aa babuuj. ¹⁷Ti hadoo né hë, P'op Hagä Do ta daaj hë takametëëh sa hä. Tametä had'yyt hë baad had'op do sa hä tanoo doo me. Ti né hë mejüü naëng badoos doo. Ti né hë hanoo bë joom baad tawén eak. Ti né hë bë waa hanoo. Ti né hë bë h'yyb tsebé tan'oo bä —näk mä Paw-Ro sa kyyh.

¹⁸Ti m' raheer'ood wäd né paawä, p'eets ub paawä raky nadaheeh. P'eets ub paawä rabajuu né hë booj yb sa hyb n'aa.

¹⁹Ti m' rabaher'oot nä bä, Paw-Ro sa majiï, Judah buuj, kaja nä. Än-Tijoka, Ikonijo panang häd enäh doo bä naa rabana. Ti m' raheer'oot hajök do sa hä, rah'yy kawapëënh hyb n'aa Paw-Ro sa wë. Ti m' hajök do rakawaj'ään bong Paw-Ro sa wë. Paw-Ro rakud kän

pä me. Dajëp red'oo rawén takyг hõm panang bahãnh. Tii b' raberéd jat. ²⁰Ti m' Jesus hã h'yy ka'eeh do kata b'ëëh mã Paw-Ro pa. Ti m' Paw-Ro bas'ëëg gëët. P'aa hënh tabahõm ënh panang hënh. Ti m' jat'iip hadoo Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rabahõm kãn panang Derebé häd näng doo hënh.

Paw-Ro rababaaj hõm do ãn-Tijoka hënh panyyg n'aa hahÿÿh

²¹Ti m', ta ti panang bä raheer'oot Jesus ky n'aa hanãm doo. Hajõk mã Jesus hã h'yy kae kãn raheer'oot do hyb n'aa. Ti m' Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rababaaj hõm kãn Ris bä, Ikonijo hënh, ãn-Tijoka hënh. ²²Ti m' ramabaaj nä me, panang buuj Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã baad raky n'aa edëë däk, ranerét hyb n'aa Jesus hã rah'yy ka'eeh doo. Baad rabaher'oot ratsebé hyb n'aa. Hahÿÿ d' mã na-ãäj hë ramaher'oot sa hã: “Hajõng né da ji ahoop P'op Hagä Do bag'ãäs do karapee ji bahadoo hyb n'aa.” ²³Sahõnh hë panang ramatebës me, Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh rasëew hõm Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa. Ti m' raky n'aa etsëë sa hyb n'aa. Ranoo kanawa doo me m' Jesus rahyb n'aa esee. Hahÿÿ d' mã sa kyyh:

—Baad mahagã hahÿ a hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa, baad ramoo bok hyb n'aa a hã h'yy ka'eeh do sa hã —näk mäh.

²⁴Ti m' ratabës Pisidija häj n'aa bä. Ti m' rakajaa Pam-Pirija häj n'aa bä. ²⁵Ti m' panang Peh-Ke häd näng doo bä raheer'oot Jesus ky n'aa. Tii b' naa rabaw'ëënh mã panang Atarija häd näng doo hënh. ²⁶Tii bä ragatsëg tooj kãn marakate gó. Ti m' rabatsëg hõm kãn ãn-Tijoka hënh, rahana doo hënh. ãn-Tijoka bä né hë Jesus hã h'yy ka'eeh do raky n'aa ets'ëë wät do paa Paw-Ro sa hyb n'aa, baad P'op Hagä Do bahag'ãäs hyb n'aa sa hã. Tii b' naa né hë ti ramejüü do paah, jé pad'yyt hë rabaher'oot hyb n'aa Jesus ky n'aa. Paw-Ro rabahajaa do hyb n'aa rababaaj nä kãn. ²⁷Rakajaa bä kã m' ãn-Tijoka bä, ramejüü Jesus hã h'yy ka'eeh do rakata padëëk hyb n'aa. Ti m' raheer'oot sa hã sahõnh hë P'op Hagä Do mo haj'aa sa hã raheboo nä hënh. Raheer'oot na-ãäj hë m', Judah buuj nadoo do sa hã Jesus an'oo däg kãn ta hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa. ²⁸Ti m' hajõng ta ãh ãn-Tijoka bä Paw-Ro rabaym Jesus hã h'yy ka'eeh do sa mahang.

Jerusarënh bä Jesus hã h'yy ka'eeh do rakaner'oot do panyyg n'aa hahÿÿh

15 Ti m', ti noo gó ajyy wób rakajaa ãn-Tijoka bä, Judah häj n'aa hënh naa. Ti m' radu doo rama metëëk Judah buuj nadoo do hã, Jesus hã h'yy ka'eeh do hã. Hahÿÿ da m' sa kyyh:

—Taw'ãäts hē bē masuuj noo byyh ehök Mosees ky n'aa jaw'yyk do metëek doo da. Tii da bē moo naboo bā, dooh bē P'op Hagä Do edëeb bā ta wē —näk mäh.

²Doo Paw-Ro Béh-Nabéh daheeh ragenaag bā raheer'oot doo. Ky kedag bok sa sii ta ti hyb n'aa. Ti m' Jesus hā h'yy ka'eeh do Ān-Tijoka bā habong do rabasëew hōm Paw-Ro, Béh-Nabéh, Jesus hā h'yy ka'eeh do wób, Jerusarēnh hēnh rabahōm hyb n'aa. T'ĩ hēnh ramejũũ rabahōm, masuuj noo byyh kahök do ky n'aa rabeaanh hyb n'aa 12 hedoo do Jesus mejũũ do sa hā, Jesus hā h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa t'ĩ hēnh habong do sa hā.

³Ti m' rabahōm kån. Ramahōm me m', Penisija häd näng do häj n'aa bā, Samarija häd näng do häj n'aa bā na-ãäj hē raheer'oot Jesus hā h'yy ka'eeh do sa hā nyy da Judah buuj nadoo do wób h'yy kae padëek P'op Hagä Do hā. Jesus hā h'yy ka'eeh do panang bā habok do raky n'aa napäh bā tii, tak'ëp ratsebee bong.

⁴Ti m' Paw-Ro rakaja hōm bā kã Jerusarēnh hēnh, Jesus hā h'yy ka'eeh doo, sa wahë n'aa na-ãäj hē, 12 hedoo do Jesus mejũũ do na-ãäj hē baad ragadoo. Ti m' Paw-Ro raheer'oot mä sa hā sahōnh hē ramoo bok do hā P'op Hagä Do mo haj'aa do ky n'aa raheboo nä hēnh. ⁵Ti m' Pariséw wób Jesus hā h'yy ka'eeh do raky hadoo:

—Taw'ãäts hē ji mejũũ Judah buuj nadoo do Jesus hā h'yy kae padëek do sa hā, sa masuuj noo byyh ehög hōm. Taw'ãäts hē na-ãäj hē Mosees ky n'aa jaw'yyk do raky daheeh —näk mä sa kyyh.

⁶Ti m', ti hyb n'aa m' 12 hedoo do Jesus mejũũ doo, Jesus hā h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa na-ãäj hē rakata b'ëeh rabaher'oot hyb n'aa ta ti ky n'aa. ⁷Ti m' báp peej däg raky n'aa her'oot do jawén paa bā, Peed as'ëëg gëet, ti m' taky hadoo:

—Wakån haa —näng mäh. —Bē hapäh né hē p'ooj ub ÿ P'op Hagä Do asëm do ÿ baher'oot hyb n'aa Jesus ky n'aa Judah buuj nadoo do sa hā, rah'yy ka'eeh hyb n'aa Jesus hā. ⁸P'op Hagä Doo, ji h'yyb tym hapäh doo, tametëeh tagadoo na-ãäj hē Judah buuj nadoo doo. Tanoo ta Sahee sa h'yyb tym gó tabajëng doo, ër hā tanoo do hadoo. ⁹Doo ta see hadoo pé ër hā, sa hā na-ãäj hē. P'op Hagä Do awug hōm sa h'yyb tym gó hanäng doo, Jesus hā rah'yy ka'eeh do hyb n'aa, ër h'yyb tym gó hanäng do P'op Hagä Do awug hōm do hadoo, ër h'yy ka'eeh do hyb n'aa Jesus hā. ¹⁰Ti hyb n'aa, h'ëed hyb n'aa bē gahëen Judah buuj nadoo do Jesus hā h'yy kae padëek do ramoo bok hyb n'aa ta ti ër nahajaa doo, ër wahë makũ na-ãäj hē ranahajaa doo? H'ëed hyb n'aa bē karën

P'op Hagä Do bë metyy? ¹¹ Dooh taw'ääts hē tado bä —näng mäh. —Dooh er moo bok do hyb n'aa tado bä er h'yyb tym P'op Hagä Do bed'ëp. Jesus hyb n'aa, er Jesus kamahän do hyb n'aa tii. Ti hadoo né hē sa hä, Judah buuj nadoo do sa hä —näng mä Peed kyyh.

¹² Ti m' sahōnh hē bag hēnh rababē hōm ramaa newëë bä Béh-Nabéh Paw-Ro daheeh raheer'oot doo. Paw-Ro raheer'oot mä rapehuunh doo, ji hyb n'aa meuunh doo, P'op Hagä Do hejój me ramoo bok doo, Judah buuj nadoo do sa mahang. ¹³ Rabahajaa bä raheer'oot doo, Tsijaag ky hadoo mäh:

—Bë maa newë këh ȳy, wakān haa —näng mäh. ¹⁴ —Peed her'ood wät nyy da P'op Hagä Do t'yyd mehīn wät Judah buuj nadoo doo, sa mahang P'op Hagä Do karapee rabadoo hyb n'aa. ¹⁵ Ta ti taheer'oot do baad tanu däng P'op Hagä Do ky n'aa rod rerih do paa hä. Hahȳy da takerii däk:

¹⁶ “Ta ti jawén ȳ matëeh da.

Hajōō ta baab né paawä dooh Dawi panaa rabagāā boo bä, p'aa hēnh Dawi panaa see sa wahë n'aa tabahado däk ȳ an'oo bä da.^h

¹⁷⁻¹⁸ Tii da ȳ wén d'oo, Judah buuj wób, sahōnh hē Judah buuj nadoo do sii hē, karapé haa pan'aa hedoo doo, ȳ rabesoos hyb n'aa', näng mä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, p'ooj ub taky däng do moo wät doo.”ⁱ

¹⁹ —Ti hyb n'aa, —näng mä Tsijaag —hä ȳy péh, taw'ääts hē dooh ta bahānh er mejō bä Judah buuj nadoo do P'op Hagä Do hä h'yy kae padëek do sa hä. ²⁰ Taw'ääts hē er erih ranawëh hyb n'aa P'op Hagä Do hä h'yy kana'eeh do sa kabarii raweh'ëeh do tä n'aa. Taw'ääts hē er erih ranaŷȳh hyb n'aa sa ȳym nadoo do sii, sa patug nadoo do sii. Ranawëh hyb n'aa sa masāāh dab, har'ëëng dab, ranaboh bä ta majyyw gatsëë däk doo. Taw'ääts hē er erih na-āāj hē ranawëh hyb n'aa majyyw. ²¹ Tii d' er wén erih, Mosees

^h 15.16 Tób hadëë hyng do paah, p'aa hēnh ji tama sooh do ky n'aa gó tabeh'ūūm Gereg kyy me Dawi panaa ky n'aa. P'op Hagä Do hä Judah buuj raky nadaheeh do hyb n'aa, hajōō ta baab noo gó dooh Dawi panaa rabagāā boo bä paa Judah häj n'aa bä. Tii bä kä, ta ky n'aa rod raber'oot do hä, ti awät da Dawi panaa seeh, p'aa hēnh sa hä tabag'ääs doo, P'op Hagä Do ky däng. Jesus né ti ta ti Dawi panaa P'op Hagä Do ky däng doo.

ⁱ 15.17-18 Amos 9.11-12

ky n'aa jaw'yyk do raner'ood had'yyt hē däg panang haw'ääts hē Saab hã had'yyt hē, tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hã. Ti hyb n'aa raheen n'aa nyy däk né hē Mosees ky n'aa jaw'yyk do hã —näng mä Tsijaag kyyh sa hã.

Judah buuj nadoo do rama erih do panyyg n'aa hahÿÿh

²²Ti m' 12 hedoo do Jesus mejũũ doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa, sahõnh hē Jesus hã h'yy ka'eeh doo, rasëew hõm sa wób, ramejũũ hyb n'aa Béh-Nabéh Paw-Ro sa sii, Ân-Tijoka hēnh. Rasëm do häd hahÿÿh: Judas Bar-Saba häd näng doo, Siras daheeh. Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa wób tii. ²³Ti m' sa hã ramejũũ rerih doo kä. Hahÿ ti rama erih doo:

“Ääh, 12 hedoo do Jesus mejũũ doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa na-ääj hē, bë wakään hedoo ääh. Bëeh, Judah buuj nadoo do Jesus hã h'yy ka'eeh do Ân-Tijoka panang bä habong doo, Sirija häj n'aa bä, Siris häj n'aa bä habok do na-ääj hē ää ma erih. Ää edëng bëeh.

²⁴“Ää heen n'aa enäh babä naa t'ĩ hēnh heboo nä doo. Ää heen n'aa enäh, ajyy raheer'oot doo me baad nado wäd bë h'yyb ran'oo bä. Bë h'yyb manepëe boo ran'oo bä. Dooh ää kyy gó tado bä ta ti rama metëek doo. ²⁵Ti hyb n'aa baad ub babä ää kaner'oot, bë wë ää mejũũ hyb n'aa ää wób, Paw-Ro Béh-Nabéh ër najiis bë mejũũ do sa sii rabahõm hyb n'aa. ²⁶P'eets ub radejëeb paawä Jesus Kristo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ky n'aa rabaher'ood hõm do hyb n'aa, dooh Paw-Ro Béh-Nabéh rah'yyb eÿÿm bä, dooh rah'yy gejë hõm bä. ²⁷Ää mejũũ Judas Siras daheeh raky masa hyb n'aa ää erih do hã. ²⁸Baad ub né hē P'op Hagä Do Sahee metëeh ää hã, ää ganahëen hyb n'aa bë hã tak'ëp hejoonh doo. Ää hã na-ääj hē baad ub P'op Hagä Do Sahee metëeh doo. Jääm hē bë tayy hahÿ ää her'oot do bë hã: ²⁹Taw'ääts hē bë nawëh P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do sa kabarii raweh'ëeh do tä n'aa. Taw'ääts hē bë nawëh bë masääh dab, har'ëeng dab bë naboh bä ta majyyw gatsëe däk doo. Bë awëe manä ta majyyw. Bë ää manä bë ÿÿm nadoo do sii, bë patug nadoo do sii. Ta ti bë ky dahé bä, taw'ääts hē. Jääm hē kä ää erih doo.”

³⁰Ti m' Jesus mejũũ doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa daheeh ramejũũ Paw-Ro, Béh-Nabéh, Judas, Siras daheeh rabahõm hyb n'aa. Ti m' rabahõm kän. Ti m' rakajaa bä Ân-Tijoka bä,

ramejũũ sahõnh hẽ Jesus hã h'yy ka'eeh do sэд hã rakata padëek hyb n'aa. Ti m' ranoo sa hã 12 hedoo do rama erih doo. ³¹Ti m' Jesus hã h'yy ka'eeh do t'ĩ hẽnh kata däk do raner'ood bong kerih doo. Ti m' ratsebee bong ta ky n'aa hyb n'aa. ³²Ti m' Judas, Siras daheeh, baad mã ramaher'oot Jesus hã h'yy ka'eeh doo, baad ub, tsebé doo gó rababok hyb n'aa, rah'yy ganejè hõm hyb n'aa. P'op Hagä Do ky n'aa rod né hẽ m' ti Judas, Siras daheeh. ³³Ti m', hajõng ta äh t'ĩ hẽnh rabaym do jawén paa bä m', Jesus hã h'yy ka'eeh do kedëe bong, rababaaj hõm hyb n'aa Jerusarënh hẽnh. Sa hã rakedëe bong bä m' raky hadoo:

—Baad tanyy né hẽ ti bë bana. Baad äã karën P'op Hagä Do bë taky n'aa edëng. H'yyb näm doo me äã karën bë babaaj hõm —näk mäh.

Ti m' ta wób rababaaj hõm kãn. [³⁴Siras aym dó.] ³⁵Ti m' Paw-Ro, Béh-Nabéh rabaym Än-Tijoka bä. T'ĩ hẽnh rama metëek ta wób sa sii Jesus ky n'aa.

**Jesus hã h'yy ka'eeh do rabeg'ääs panang raheboo nä doo hẽnh
panyyng n'aa hahÿÿh**

³⁶Ti m' ta see pé noo gó Paw-Ro ky hadoo Béh-Nabéh hã:

—Hamäh, ër ah'ũũm p'aa hẽnh ër heboo nä do paa hẽnh. Jesus hã h'yy ka'eeh do ër heg'ääs, jé pad'yyt hẽ Jesus ky n'aa ër her'oot do paa hẽnh. Ër heg'ääs baad raboo bä —näng mäh.

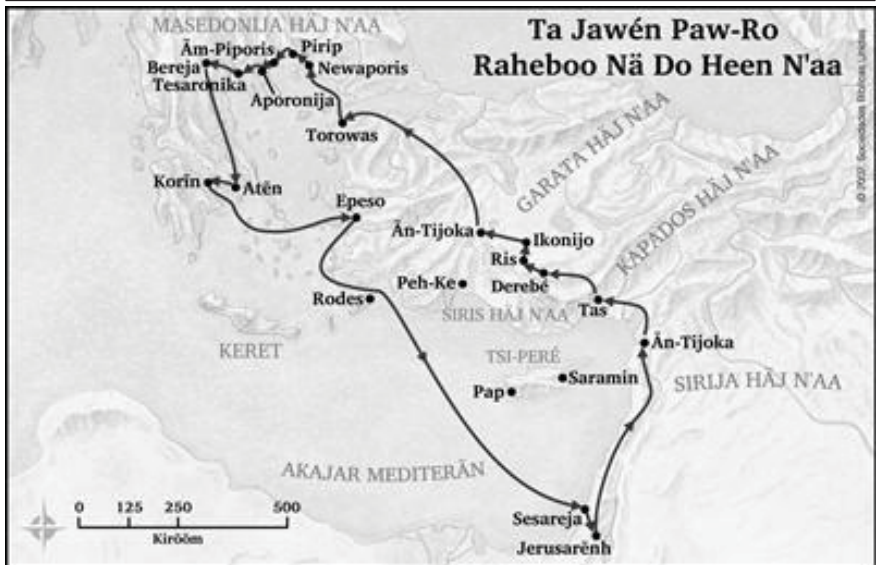
³⁷Ti m' Béh-Nabéh karën paawä Jowāw Maah-Ko bahõm sa sii.

³⁸Paw-Ro hã dooh baad tado bä, Pam-Pirija bä Jowāw Maah-Ko, sa sii hawät do paah, teréd bong do hyb n'aa. ³⁹Dooh rah'yyb däng do tado bä, ti hyb n'aa raketyn bong. Béh-Nabéh, Jowāw Maah-Ko daheeh rabatsëg hõm tsyt dëeg hã Tsi-Peré häd näng doo hẽnh. ⁴⁰Ti m' Paw-Ro hata kä Siras. Ti m' ratsyym kasok bä m' Jesus hã h'yy ka'eeh do Än-Tijoka bä habong do raky hadoo sa hã:

—Baad ub bë P'op Hagä Do kamahãn. Baad ub bë tabahag'ääs —näk mäh.

⁴¹Ti m' Sirija häd näng do häj n'aa bä, Siris häd näng do häj n'aa bä rakajetsëg hõm. Rakajetsëk me Paw-Ro maher'oot Jesus hã h'yy ka'eeh do panang bä habong do sa hã, baad rababok hyb n'aa, ratsebé hyb n'aa, rah'yy kae magyys hẽ hyb n'aa.

16 Ti m' panang Derebé häd näng doo hẽnh Paw-Ro rabeboo nä jawén paa bä, rabahõm panang Ris häd näng doo hẽnh. Tii bä tamamuun Jesus hã h'yy ka'eeh do seeh, Tsimoot häd näng doo.

Ta ȳn mä Judah buuj. Ta yb mä Gereg buuj. ² Jesus hä h'yy ka'eeh do Ris bä habong doo, Ikonijo bä habong do na-ããj hẽ, baad mä rabaher'oot Tsimoot ky n'aa. ³ Ti m' Paw-Ro karẽn Tsimoot ahõm sa sii. Pooj jé tamejũũ ta masuuj noo byyh kahõg hõm, Judah buuj t'ĩi hẽnh häj n'aa bä habong do sa hyb n'aa, sahõnh hẽ rahapäh do hyb n'aa Gereg buuj Tsimoot yb. Dooch takarẽn bä Judah buuj rakawajããn ta hyb n'aa. ⁴ Ti m' sahõnh hẽ panang ramatebës me raheer'oot rama erih do ky n'aa 12 hedoo do Jesus mejũũ doo, Jesus hä h'yy ka'eeh do sa wahẽ n'aa na-ããj hẽ Jerusarenh bä habong doo, rerih doo. ⁵ Ti m' Jesus hä h'yy ka'eeh doo, panang haw'ããts hẽ habong doo, tak'ëp mä rah'yy kae kãn Jesus hä. Jesus hä h'yy ka'eeh do kahũũm had'yyt hẽ.

Paw-Ro s'ëeh hadoo do panyyg n'aa hahȳh

⁶ Ti m', dooh P'op Hagä Do Sahee an'oo bä raheer'oot Jesus ky n'aa Asija häj n'aa bä. Ti hyb n'aa m' ratabës Pirikija, Garata häd enäh do häj n'aa. ⁷ Misija häj n'aa bahëej jëng bä, rakarẽn paawä Bitinija häj n'aa hẽnh rabahõm. Ti hadoo né hẽ dooh m' Jesus Sahee an'oo bä.^j ⁸ Ti hyb n'aa Misija häj n'aa bä rakajetsëg w'ëenh.

^j 16.7 Sa h'yyb gó m' rabahapäh tii.

^k 16.10 Rukas ti hahȳ erii wät doo. Masedonija hẽnh Paw-Ro rabahõm do pooj jé Rukas kata däk sa hä. Sa sii tabawäd kãn.

Panang Torowas häd näng doo hēnh mä rabaw'ēēnh. ⁹Tii bä, panang bä, atsēm, Paw-Ro s'ēēh hadoo mä ta hã. Ta s'ēē gó tahapäh mä aj'y y hagēēt doo, Paw-Ro hats'y y t doo. Hahȳ d' mä aj'y y hagēēt do kyyh: “B'ēēp Masedonija hāj n'aa hēnh. Āã mamasaa”, näng mäh. ¹⁰Paw-Ro s'ēēh hadoo do tahapäh do jawén paa bä, nanyw hē āã benyyw hōm āã h'ēēd, āã tsyym kasok hyb n'aa Masedonija hēnh hah'ūūm doo. Āã hã, P'op Hagä Do ti āã naēēnh doo, Masedonija babuj n'aa hã āã baher'oot hyb n'aa Jesus ky n'aa.^k

Ȳnh Ridija häd näng do panyyg n'aa hahȳh

¹¹Ti m', tii b' naa āã gatsēg t'oonh marakate gó. Ti m' nanyw hē āã batsēg hōm tsyt dēēg hã Samotaras häd näng doo hēnh. Ti m' jat'iip hadoo āã kajaa panang Newaporis häd näng doo bä. ¹²Tii b' naa āã bahōm kãn panang Pirip häd näng doo hēnh. Jããm né hē ky n'aa etsēēh ta ti panang Masedonija hāj n'aa bä. Hajök Roma buuj t'īi hēnh rababong. Tii bä āã baym pawóp hē ta äh. ¹³Ti m' Saab hã, Judah buuj rakamehehãk do hã, panang bahãnh āã babok. Tamii me āã baw'ēēnh. Āã hã, tamii takēēh hã Judah buuj rakat'aa P'op Hagä Do hã raky n'aa etsēē hyb n'aa.^l Ta tii bä kata b'ēēh do āã mamuun bä, tūū āã bab'ēēh sa pa. Ti m' āã du doo āã her'oot do Jesus ky n'aa, ȳy tii bä kata b'ēēh do sa hã. ¹⁴Sa mahang ti ahäng ȳnh Ridija häd näng doo, Panang Tijatira häd näng doo bä naa. Pããn hebaan do hahiin do hesãm do tii. Judah buuj nado né paawä, P'op Hagä Do tahyb n'aa jaw'y y k. Ti m' baad tahyb n'aa gadoo Paw-Ro her'oot doo, Jesus an'oo bä. ¹⁵Ti m' ranu gemuun wät ta wakãän daheeh. Ti m' āã tabats'y y t sa tób hēnh. Ti m' Ridija ky hadoo:

—Bē hã ȳ h'y y kae bä né hē Jesus hã, ȳ karēn paawä bē ayyw dó tóp ȳ yt hã —näng mäh.

Ky kah'ūūm āã hã, āã wén ym.

Paw-Ro, Siras daheeh, radewäts b'ēēh do panyyg n'aa hahȳh

¹⁶Ti m' ta see pé noo gó Judah buuj raky n'aa hetsē hēnh āã bahōm bä, āã mamuun maruus. Karap'aar h'y y b nesaa do ta hã

^k 16.10 Rukas ti hahȳ erii wät doo. Masedonija hēnh Paw-Ro rabahōm do pooj jé Rukas kata däk sa hã. Sa sii tabawäd kãn.

^l 16.13 Pawóp its rado bä Judah buuj ta wób sa panang bä haj'eenh doo, dooh ratamaa bä P'op Hagä Do panyyg raneherót do tób n'aa. Tamii nabyy me rakahet'aa, P'op Hagä Do rahyb n'aa jew'y y k hyb n'aa.

adäk. Noo ese karap'aar h'yyb nesaa do an'oo bä. Taher'oot ta wób sa hã h'ëed hado ta jawén rababok doo. Ti hyb n'aa ta kariw n'aa hajõng dajëer ragedak. ¹⁷Paw-Ro sii hë, ãã sii hë, ta ti maruus bawäd had'yyt hë. ãã sii tabawät bä tak'ëp tageënh:

—P'op Hagä Doo, Sahõnh Hë Bahãnh Hadoo Do wë moo heb'ook do hahÿ ajyy. Raheer'oot bë hã nyy da P'op Hagä Do bë tabed'ëep nesaa do mahãnh, ta wë bë basëek hyb n'aa! —näng mä maruus.

¹⁸Hajõng ta ãh tii da tabed'oo. Ti m' Paw-Ro tah'yyb panas'ëeh do hyb n'aa taher'oot do hã, Paw-Ro ty kaw'õöd däk ta wë, ti m' taky hadoo karap'aar h'yyb nesaa do hã:

—Jesus Kristo häd gó òm ÿ mejũ mabanyyh hyb n'aa maruus hã hadäk doo —näng mäh.

Ti m', nayyw hë karap'aar h'yyb nesaa do ta hã hadäk do paa anä kãn.

¹⁹Ti m' ta kariw n'aa rabahapäh bä m', dooh ragedag wäd bä dajëer,^m rameso padëek Paw-Ro, Siras daheeh. Ti m' ramahũm panang buuj rakahet'aa bä, hyb n'aa jew'yyk do sa wë. ²⁰Hyb n'aa jew'yyk doo, ji ky n'aa etyy do sa matym gó raky n'aa tapaa sa hã. Hahÿ d' mä sa kyyh:

—Hahÿ Judah buuj rametëek ër panang buuj sa hã rakamaj'ĩ hyb n'aa. ²¹Rametëek na-ããj hë rabahed'oo doo da ër nahajaa doo. Dooh taw'ãäts hë tado bä ër gado bä. Roma buuj ëer —näk mä sa kyyh.

²²Ti ky hedoo né hë hajök do sa kyyh. Tii bä kä m', hyb n'aa jew'yyk do ramejũ rakebo bëeh Paw-Ro Siras sa saroor rabahewyyh hyb n'aa. ²³Ti m' tak'ëp rabahewyyh do jawén paa bä, ramejũ radewäts b'ëeh. Ti m' ragadahew'ëes do hagã n'aa hã ramejũ, baad tabahag'ããs Paw-Ro Siras daheeh. ²⁴Ti m' ragadahew'ëes do hagã n'aa dewäts b'ëeh t'öp gadäg ub doo gó. Ti m' b'aa gó ji tsyym tyw n'aa ragegots padëek doo gó tadabong sa tsyym.

²⁵Ti m' atsëm ub, gawak'aap, Paw-Ro Siras daheeh raky n'aa etsë mäh, P'op Hagä Do hã rama ejãm mäh. Ta wób radewäts b'ëeh do ramaa newëe sa kyyh. ²⁶Tii bä, nayyw hë, tak'ëp tabana k'ãäts katajuus doo. Pã ragadahew'ëes do mesoo n'aa

^m 16.19 Noo ese do paa hyb n'aa, ta wób rabena maruus wë, tamaher'oot hyb n'aa sa hã ny hadoo sa pooj jé hawät doo. Maruus kariw n'aa hã rep'aak sa hã tamaher'oot hyb n'aa. Karap'aar h'yyb nesaa do ta hã hadäk do paa anä kãn do jawén paa bä, dooh maruus noo ese wäd bä. Ti hyb n'aa né hë ta kariw n'aa rakawajãan Paw-Ro sa wë.

katajus wät na-ããj hē. Ti m' ragadahew'ëes do nooh, noo kasëets hōm ta daaj hē katajuus do hyb n'aa. Haak sapuuw hedoo do radewäts b'ëeh do sa moo hã padëek do paah, kajäg bëeh tūū.
 27 Ti m' ragadahew'ëes do hagã n'aa ty gawëej däk bã, tahapäh bã ragadahew'ëes do noo gasëets hōm doo, tado däk sën-jeer ta daaj hē takadaj'ëep hyb n'aa paawä. Sahōnh hē raban'yyh ted'oo. 28 Ti m' tak'ëp Paw-Ro beëenh:

—Kadajëeb manä a daaj hē! —näng mäh. —Sahōnh hē ääh, babä ää bab'ëeh —näng mäh.

29 Ti m' aj'yy betsëe ta bag, ti m' tawaj'aa suun, ti m' ahyy häng ta taron nu paa me Paw-Ro Siras sa wë. 30 Ti m' taman'yyh ragadahew'ëes doo gó naa. Teanh mä tii bã:

—Nyy d' ÿ bad'oo hëp ÿ tym P'op Hagä Do bed'ëep hyb n'aa nesaa do mahãnh, ta wë ÿ basëek hyb n'aa? —näng mäh.

31 Ti m' raky hadoo:

—Jesus, Hyb N'aa Jawyk Do hã mah'yy kae. Tii bã a h'yyb tym P'op Hagä Do ed'ëep da, ta wë mabawät hyb n'aa da, òm a tób yt hã haj'eenh do na-ããj hē —näk mäh.

32 Ti m' rahe'oot ta hã, ta tób yt habong do sa hã na-ããj hē Jesus ky n'aa. 33 Ti m' ti noo gó né hē, atsëm ub, Paw-Ro Siras sa rog rahewyyh do haj'aa paah, ragadahew'ëes do hagã n'aa hetsyyd hōm. Ti m' nyyw hē ranu gemuun wät ta wakãän daheeh. 34 Ti jawén Paw-Ro Siras daheeh tamahüüm mä ta tób hënh. Ti m' tanoo sa waa. Ti m' tak'ëp tatsebee kãn ta wakãän daheeh, P'op Hagä Do hã rah'yy kae däk do hyb n'aa.

35 Ti m' jati péh, hyb n'aa jew'yyk do ramejüü warahén wób, ragadahew'ëes do hagã n'aa wë, tabasog nyyh hyb n'aa ragadahew'ëes doo gó hab'ëeh do paah, Paw-Ro Siras daheeh raban'yyh hyb n'aa. 36 Ti m' ragadahew'ëes do hagã n'aa her'oot Paw-Ro hã:

—Hyb n'aa jew'yyk do ÿ ramejüü, òm Siras daheeh ÿ basog nyyh ragadahew'ëes doo gó naa, baad bë bah'üüm hyb n'aa —näng mäh. —Ti hyb n'aa bë anäh, h'yyb nyyw gó bë ahōm —näng mäh.

37 Ti m' Paw-Ro baher'oot warahén panäk do sa hã:

—Bë hapäh né hē Roma buuj ky n'aa jaw'yyk doo. Dooch tahaja bã Roma buuj rahewyh bã ranaher'oot nä bã raky kes'ëem do ky n'aa. Roma buuj né paawä ääh, ää rahewyyh sahōnh hē sa matym gó, dooh né paawä ää hã ran'oo bã ää her'oot ää ky n'aa. Ää radewäts b'ëeh tii bã ragadahew'ëes doo gó. Tii d' rabad'oo do

jawén paa bä äã hä, hÿÿ kä rakarën kejën do hadoo äã bahôm. Dooh baad tado bä. Äã karën rabana wawëë hë, sa daaj hë äã ramanyyh hyb n'aa —näng mä Paw-Ro kyyh panäk do sa hä.

³⁸Ti m' warahén rabahôm kân, rahe'oot mä sa hä. Ti m' hyb n'aa jew'yyk do raky n'aa napäh bä, Paw-Ro Siras daheeh Roma buuj, tak'ëp mä rabeÿÿm bong.ⁿ ³⁹Ti m' rabahôm Paw-Ro sa wë, rabe'oot hyb n'aa sa sii. Ti m' raky hadoo:

—Äã karën bë hyb n'aa mabaan hôm äã mo haj'aa bë hä. Bë kawaj'ään manä äã wë —näk mä sa kyyh.

Ti m' baad hadoo doo me retsëë rabahôm hyb n'aa sa panang bä naa. ⁴⁰Paw-Ro raban'yyh bä ragadaheew'ëës doo gó naa, Ridija tób hënh rabahôm. T'ï hënh rakat'aa Jesus hä h'yy ka'eeh do sa sii. Baad ub mä rabaher'oot sa hä, rah'yyb neÿÿm doo me Jesus hä rah'yy ka'eeh hyb n'aa. Ti m' rabahôm kân.

Jesus hä h'yy kana'eeh do radu n'aa kamaj'ï do panyyg n'aa hahÿÿh

17 Ti m', Paw-Ro ramahôm me ratabës Äm-Piporis häd näng do panang, Aporonija häd näng do panang na-ääj hë. Kaja hôm kân mä panang Tesaronika häd näng doo bä. Tii bä ti asooh tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naherot doo. ²⁻³Ti m', t'ï hënh Paw-Ro rabahôm Judah buuj rakamehehäk do hä, rabahed'oo doo da. Tamawoob hë Saab noo gó P'op Hagä Do kyy kerih do paa hä Paw-Ro metëeh sa hä, Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Do ky n'aa. Tamaher'oot mäh, tametëeh Kristo dajëp né hë, ganä wät né hë tadajëp jawén paa bä, ta ky n'aa kerih däk doo da né hë. Ti m' taky hadoo:

—Jesus, ta ky n'aa ÿ her'oot do bë hä, ti né hë Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Doo —näng mäh.

⁴Ti m' Judah buuj wób raky daheeh Jesus ky n'aa. Séd rah'yyb hedo däg kân Paw-Ro sa hä. Hajöng Gereg buuj P'op Hagä Do hyb n'aa hes'ee do na-ääj hë raky dahé kân Jesus ky n'aa. Ti hadoo ënh hajök ÿÿj ky n'aa etsëeh doo. ⁵Ti hyb n'aa m' Judah buuj Jesus hä h'yy kana'eeh do rah'yy kajewëets kân. Rah'yy kajew'ëës do hyb n'aa rabats'yyt panang bä habong do moo nesaa doo, ti m' radu n'aa kamaj'ï do panang bä. Ti m' rawaj'aa hôm Jasôn häd näng do tób hënh. Rakarën paawä Paw-Ro Siras daheeh tii bä haj'eenh do

ⁿ 16.38 Rawén jeÿÿm bong, rabaheewyyh bä, dooh rahapëë bä Roma buuj rado bä. Daap hë ramejüü rabaheewyyh. Daap hë radewäts b'ëeh. Dooh tii da Roma buuj raky n'aa jaw'yyk do an'oo bä Roma buuj hä radoo bä.

ramesoo, ramahũum hyb n'aa panang buuj rakahet'aa bä. ⁶Ti m' dooh rawyyd bä Paw-Ro Siras daheeh. Ti hyb n'aa ramaso däk Jasõn, Jesus hä h'yy ka'eeh do wób na-ããj hẽ. Ramahũum mä panang wahẽ n'aa sa wẽ. Tak'ep mä rageẽnh:

—Hahỹ ajyy badäk hahỹ haw'ääts hẽ kamaj'ĩ doo, hỹỹ kä babä rakaja nä —näk mäh. ⁷—Gëet hahỹ Jasõn ats'yyt, ta tób yt hä rabaj'eenh hyb n'aa. Sahõnh hẽ hahỹ ajyy dooh raky dahé bä Sesa.^o Sa noo m' ti anäng ji wahẽ n'aa seeh, Jesus ramaneẽnh doo —näk mäh.

⁸Ti m' ramaa napäh bä ta tii, hajõk do t'ĩ hẽnh kat'aa doo, panang wahẽ n'aa na-ããj hẽ rah'yy ganapõ kãn. ⁹Ti m' ramejũu Jasõn, ta wób na-ããj hẽ, rep'aak raberéd hõm hyb n'aa. Reréd hõm mä tii bä.

Bereja häd näng doo hẽnh Paw-Ro rabahõm do panyyg n'aa hahỹỹh

¹⁰Ti m' atsẽm, Jesus hä h'yy ka'eeh do tii bä habong do sa kyyh gó Paw-Ro rabah'ũum Bereja hẽnh. Rakajaa bä, rabahõm tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naherot doo hẽnh. ¹¹Ti m', Judah buuj Bereja bä habong do ky en'yym Tesaronika habong do sa mahãnh. Baad ragadoo Jesus ky n'aa Paw-Ro her'oot doo. P'op Hagä Do kyy kerih do hä raner'ood had'yyt hẽ, rabahapäh hyb n'aa te hub tado bä sa hä Paw-Ro her'oot doo. ¹²Ti m' hajõk Judah buuj rah'yy kae kãn Jesus hä. Hajõk yỹj Gereg buuj ky n'aa etsẽeh doo, ajyy na-ããj hẽ Gereg buuj, h'yy ka'eeh né hẽ tii da ênh. ¹³Ti m' Judah buuj Jesus hä h'yy kana'eeh doo, panang Tesaronika habong doo, raky n'aa napäh bä Paw-Ro her'oot do P'op Hagä Do ky n'aa Bereja däg bä, Bereja hẽnh rabana. Ti m' radu n'aa Bereja buuj rakamaj'ĩ hyb n'aa Paw-Ro sa wẽ. ¹⁴Ti m' nyyw hẽ Jesus hä h'yy ka'eeh do ramejũu Paw-Ro bawẽnh akajar nabyy me. Ti hadoo né hẽ, Siras Tsimoot daheeh rabaym dó Bereja bä. ¹⁵Paw-Ro sii hah'ũum do paah, had'aa doo, panang Atẽn häd näng doo bä rabebẽ nä. Tii b' naa rababaaj nä. Rakajaa bä raher'oot Paw-Ro kyyh Siras, Tsimoot sa hä, nyyw hẽ rabah'ũum hyb n'aa, Atẽn bä rakataa hyb n'aa Paw-Ro hä.

Atẽn bä Jesus ky n'aa Paw-Ro her'oot do panyyg n'aa hahỹỹh

¹⁶Ti m' Paw-Ro gadaa nuuj jé Atẽn bä, h'yy katón wät mä tahapäh do hyb n'aa hajõng Atẽn buuj sa kabariih. Sa panang

^o 17.7 Roma buuj sa wahẽ n'aa hyb n'aa jawyk do ti Sesa.

haw'ääts hē anyy had'yyt hē. ¹⁷Ti hyb n'aa m' tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naherot do yt hã Paw-Ro ky wõnh Judah buuj, Gereg buuj P'op Hagä Do hã hyb n'aa hes'ee do na-ääj hē. Panang buuj rakahet'aa bã, rabaheb'ëeh bã, Paw-Ro ky wõnh ta äh hã had'yyt hē t'ĩ hēnh kat'aa doo. ¹⁸Ti m' Epikurëw häd enäh do ma matëg wób, Es-Toj-Ko häd enäh do ma matëg wób raky ked'aak mä Paw-Ro hã. Ti m' ta wób raky n'aa rejãã. Hahÿÿ d' mä reaanh:

—H'ëed hahÿ tar'ood ÿÿn karën taher'oot? —näk mäh.

Ti m' ta wób raky hadoo:

—Häj n'aa s'ee hēnh rah'yy kaha'eeh do sa ky n'aa taher'oot. Ta ti sa hã ji h'yy ka'eeh takarën, tahyb n'aa péh —näk mäh.

Tii d' rawén her'oot, Jesus ky n'aa hanäm doo, Jesus ganä wät do ky n'aa na-ääj hē Paw-Ro maher'oot do hyb n'aa sa hã.

¹⁹Ti m' Paw-Ro rabatsyyd hõm Arejopak häd näng doo hēnh, ma matëg sa wahë n'aa rakahet'aa doo hēnh. Ti m' raky hadoo Paw-Ro hã:

—Äã karën paawä äã bahapäh mama metëek do ky n'aa. Dooh äã ky n'aa napëë nä bã ta tii —näk mäh. ²⁰—Öm ky kew'oonh maher'oot do hã. Äã karën äã hapäh h'ëed ky n'aa tii —näk mäh.

²¹(Atën buuj, ta s'ee hēnh naa hena do panang bã habong do na-ääj hē maa kereed had'yyt hē papuuj hadoo do ky n'aa ramaa newë bã, raher'ood bã na-ääj hē. Ti hado had'yyt hē. Dooh ramoo boo bã. Ti hyb n'aa m' Paw-Ro rabats'yyt.)

²²Ti m' Paw-Ro bas'ëeg geët Arejopak bã, ti m' taky hadoo sa hã:

—Atën buuj —näng mäh. —ÿ hapäh ti bë maa ker'eet bë wehëë bã bë h'yy kaha'eeh doo —näng mäh. ²³—ÿ hawät noo gó bë panang bã, ÿ hapäh sahõnh hē bë kabariih. ÿ hapäh na-ääj hē bë h'yy kaha'eeh do hã bë ma heju do tyng n'aa. ÿ hapäh sa mahang bë ma heju do tyng n'aa seeh, hahÿÿ da ta hã kerih doo: “P'op Hagä Do Ji Nahapäh Do Ji Ma Heju Do Tyng N'aa Hahÿÿh.” Ta ti né hē P'op Hagä Doo, bë hyb n'aa esee doo, dooh né paawä bë hapëë bã, ti ky n'aa né hē ti ÿ her'oot bë hã —näng mäh.

²⁴—P'op Hagä Doo, sahõnh hē badäk hahÿ mo haj'aa näng doo, badäk hahÿÿ hã habong do tamo haj'aa. Sahõnh hē badäk hahÿ haw'ääts hē habong do sa wahë n'aa tii. Sahõnh hē tabag'ääs. Dooh ta ti tagëë bã tób ji tama doo, ji yd hyb n'aa esee do yt hã. ²⁵Dooh hyb n'aa ta hã ji masa péh, sahõnh hē ji bahãnh tabahadoo do hyb n'aa. Ti né hē ti hanoo ër hã ër bedëp hyb n'aa.

Atên buuj Paw-Ro maher'oot do
heen n'aa (Atos 17.22-32)

Ti né hē ti sahōnh hē hanoo do ər hã. ²⁶Sét hē aj'y y du na do sahōnh hē badäk hahỹ hãj n'aa bã habong do P'op Hagã Do an'oo bã, badäk hahỹ hã rababong hyb n'aa. P'op Hagã Do né hē hanoo ny noo gó rababong doo, sa panang rababong do pan'aa na-ããj hē. ²⁷P'op Hagã Do wén d'oo tii da,

P'op Hagã Do baad ji esóts bã né hē, apäh ji baw'yyt, baad ji hyb n'aa newë bã né hē tii. Dooh né paawã dawëë P'op Hagã Do awäd bã ər mahãnh. ²⁸P'op Hagã Do hyb n'aa ər bedëp. P'op Hagã Do hyb n'aa né hē ər babok. Tii d' né hē bë see erih do paah: “P'op Hagã Do panaa ëër”, nãng mãh.

²⁹Ti m' Paw-Ro ky hadoo ênh:

—P'op Hagã Do panaa hadoo do hyb n'aa ëër, ti hyb n'aa dooh taw'ããts hē tado bã kabarii hadoo ji ed'oo P'op Hagã Doo. Dooh kabarii ji daaj hē ji moo wät do tahado bã. Dooh kabarii k'ããts tég gabarëeh do s'ëëb, k'ããts tég hawak do s'ëëb, pä s'ëëb hadoo do tahado bã P'op Hagã Doo. ³⁰P'ooj ub P'op Hagã Do hyb n'aa mabaan hõm tii da ji adoo bã. Hỹ hã kã ti dooh. Hỹ hã kã tamejũũ sahōnh hē badäk hahỹ haw'ããts hē habong do reréd hõm nesaa doo, ta hã rah'y y ka'eeh hyb n'aa kã. ³¹Tii da tawén mejũũ, taky dãng do hyb n'aa ti awät nã. Ti awät ti noo gó taky dãng, sahōnh hē badäk hahỹ hã habong do ta matym gó rakata b'ëëh bã. Ti noo gó kã tamejũũ da aj'y y, tah'y yb dãng doo, taky n'aa etyy hyb n'aa sahōnh hē badäk hahỹ haw'ããts hē habong doo. Baad ub né hē da tabaher'oot. Dooh tesõõts bã. Ti né hē ti ta h'y yb dãng doo, sahōnh hē ky n'aa etyy doo, P'op Hagã Do metëeh sahōnh hē sa hã. Hahỹ hã da P'op Hagã Do metëeh ta tii: Tah'y yb Dãng Do ganã wät dejëp do mahang, tan'oo bã —nãng mã Paw-Ro kyyh.

³²Ti m' ganã wät do ky n'aa ramaa napäh bã tadajëp jawén paawã, ta wób raky n'aa ej'ees mã Paw-Ro. Ta wób kã raky hadoo: —Taw'ããts hē. Jããm hē dó —nãk mãh. —Ãã karën ta jawén ãã mamaher'oot p'aa hënh ta ti ky n'aa —nãk mãh.

³³Ti m' Paw-Ro bahõm panang buuj ma mehetëk do sa wahë n'aa rakahet'aa doo bã naa. ³⁴Ta wób raky daheeh taher'oot doo, ti m' rahadaa hõm mã Paw-Ro. Sa mahang ti awät mã ma mehetëk

do sa wahë n'aa seeh, Dijonis häd näng doo. Sa mahang ti awät mä na-ãj hë yñh, Damaris häd näng doo, ta wób na-ãj hë.

18 Korin bã Jesus ky n'aa Paw-Ro her'oot do panyyg n'aa hahyñh Ti m', ti jawén paa bã, Paw-Ro bahöm kán Atén bã naa Korin hënh. ²Ti m', t'ñ hënh mä takataa Judah buuj seeh hä, Akira häd näng do hä. Panang Põn-Tus häd näng doo bã tabenäng paa tii. Akira, ta yñm Pisiir häd näng do daheeh, papuuj nä rakajaa Itarija häj n'aa hënh naa. Itarija bã naa rawén n'yyh, Roma buuj sa wahë n'aa, Karaw-Dijo häd näng do ah'eed h'ũm do hyb n'aa sahõnh hë Judah buuj, Roma bã habong doo. Ti m' Paw-Ro beg'ãas sa wë. ³Ramoo bok doo péh, ti né hë Paw-Ro moo wät. Ti hyb n'aa sa pa tabagä, séd hä ramoo bok hyb n'aa. Tób pan'aa pãñ s'ëëb, ji kah'yñt bã ji mahũm do ji sii, ratema. ⁴Ti m' Saab had'yyt hë Paw-Ro ahöm had'yyt hë tób P'op Hagä Do panyyg Judah buuj rayd naherot doo hënh. T'ñ hënh taky wõnh Judah buuj, Judah buuj nadoo do na-ãj hë. Takarën né paawä Jesus hä rah'yy ka'eeh.

⁵Ti m' Siras Tsimoot daheeh rakaja nä bã m' Masedonija häj n'aa hënh han'aa doo, Paw-Ro moo yyw kán tamoo wät do paah, Jesus ky n'aa hanäm do tama met'ëëg had'yyt hë hyb n'aa. Judah buuj sa hä taher'ood had'yyt hë, sa hä tametëeh Jesus né hë ti P'op Hagä Do H'yyb Däng Doo. ⁶Ti hadoo né hë m', dooh Judah buuj rakarën bã ramaa newë bã. Radu doo rakamaj'ñ do ta hä. Raky n'aa rejã mãh. Ti hyb n'aa ta tsapoog ta hä hadäk do tatapyng wät sa wë, rabahapäh hyb n'aa dooh baad tado bã tii d' rad'oo do heen n'aa. Ti m' ta ky hadoo sa hä:

—Bë h'yyb haj'aa hë né hë ti dawëë bë baboo hõm P'op Hagä Do mahãnh. Këh y gabuuj nado —näng mãh. —Yñ her'ood wät baad ub bë hä. H'yñ kã y her'oot Jesus ky n'aa Judah buuj nadoo do sa hä kã —näng mã Paw-Ro kyyh.

⁷Ti m' Paw-Ro banä kán tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hä naa. Ti m' tabahöm kán aj'yy Tisijo-Jus häd näng do tób hënh. Judah buuj nado m' tii. P'op Hagä Do m' tahyb n'aa esee tii hä. Tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do pa ta tób basooh. ⁸Ti m' tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do wahë n'aa, Kiris-Po häd näng do h'yy kae kán Jesus hä. Ti hadoo né hë m' sahõnh hë ta tób yt haj'eenh doo. Ti m' hajök na-ãj hë Korin babuj n'aa Jesus hä rah'yy ka'eeh, ta ky n'aa ramaa napäh jawén paa bã. Ti m' ranu gemuun bong.

⁹Ti m' ta see pé noo gó, atsëm, s'ëeh hadoo Paw-Ro hä. S'ëeh hadoo doo gó Jesus ber'oot Paw-Ro sii. Hahÿÿ d' mä ta kyyh Paw-Ro hä:

—Eÿÿm manäh. Maher'ood had'yyt hë këh ÿ n'aa. Maky n'aa eréd manäh. ¹⁰ÿ awäd had'yyt hë a sii. Dooh da a hä moo däng péh. Dooh da òm rarejä bä. Babä babuj n'aa sa mahang hajök ÿ raky daheeh da —näng mä Jesus kyyh Paw-Ro hä.

¹¹Ti hyb n'aa sét hë ta baab, ji ma poo oow see pé ta kamarab n'aa ta jó, Paw-Ro bayyw kän Korïn bä, P'op Hagä Do kyyh tama metëek hyb n'aa.

¹²Ti m', aj'yy Garijo häd näng doo, Akaja häj n'aa bä wahë n'aa noo gó, Judah buuj Jesus hä h'yy kana'eeh do rakamaj'ï Paw-Ro hä. Ti m' Paw-Ro ramaso däk, ramahüüm mä sa häj n'aa wahë n'aa Garijo häd näng do wë. Rakarën paawä m' Garijo ky n'aa etyy Paw-Ro. ¹³Ti m' Garijo hä raky hadoo:

—Hahÿ aj'yy ky kah'üüm ër panang bä habong do sa hä, P'op Hagä Do rahyb n'aa jew'yyk hyb n'aa ää ky n'aa jaw'yyk do nanoo doo da —näk mäh.

¹⁴Ti m' Paw-Ro du do paawä taheer'oot do raky n'aa tapaa do ky n'aa, Garijo ky hadoo Judah buuj sa hä:

—Tamo haj'aa kadoo bä paawä, tak'ëp nesaa do tamoo wäd wäd paawä, ÿ maa newë né paawä bë kyyh, Judah buuj. ¹⁵Jääm hë kyyh p'ää, sa häd p'ää, bë ky n'aa jaw'yyk do ky n'aa p'ää bë ky ked'aak. Ti hyb n'aa bë daaj hë bë hyb n'aa newë nyy d' bë bad'oo. Dooh ÿ ky n'aa ety bä ta ti hedoo doo —näng mäh.

¹⁶Ti m' tabah'eed n'yyh Judah buuj. ¹⁷Ti m' aj'yy Sotenés, tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do wahë n'aa see wë rah'yy kawereem, rahewyh wät mä Garijo moo hew'ëet do tób n'aa w'oo hä. Dooh Garijo hyb n'aa p'eed bä rabahewyyh bä.

Än-Tijoka hënh Paw-Ro babaaj hõm do panyyg n'aa hahÿÿh

¹⁸Ti m' ti jawén Paw-Ro aym nä hajõng ta äh Korïn bä. Ti m' Paw-Ro kedëe wät Jesus hä h'yy ka'eeh do Korïn bä habong do sa hä. Ti m', Pisiir Akira sa daheeh ragatsëg t'oonh marakate gó häj n'aa Sirija häd näng doo hënh hahõm doo. Marakate atsëg pooj jé, Paw-Ro ahoò bëeh ta sëen, panang Sën-Kerej häd näng doo bä. Báp peej däk tanahoh ta sëen, P'op Hagä Do hä taky däng do paa hyb n'aa.^p ¹⁹Ti m' atsëg hõm kän. Ti m' rakajaa panang Epeso häd

^p 18.18 Tabëej däk ta ky däng do heen n'aa, tawén hoo bëeh ta sëen.

näng doo bä. T'ĩ hēnh Pisiir Akira daheeh rabayyw kǎn. Paw-Ro kǎ ahōm tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot doo hēnh. Ti m' taky wōnh Judah buuj t'ĩ hēnh kat'aa doo. ²⁰Ti m' rabats'yyt bä sa sii tabaym dó, dooh m' takarēn bä. ²¹Tób yt naa tabanyyh bä taky hadoo sa hǎ:

—P'aa hēnh da ÿ bana P'op Hagä Do karēn bä —näng mǎh.

Ti m' tagatsēg sooh marakate hatsēk doo gó, häj n'aa Siriija häd näng doo hēnh hahōm doo gó. ²²Panang Sesareja häd näng doo bä rakaja hōm bä, Paw-Ro gatsēg nyh. Ti m' tabas'oob kǎn Jerusarēnh hēnh, Jesus hǎ h'yy ka'eeh do t'ĩ hēnh habong do taheg'āās hyb n'aa m'. Tii b' naa Ān-Tijoka hēnh mǎ tabahōm. ²³Ti m' ta see pé noo gó Paw-Ro ahōm Pirikija, Garata häd enäh do häj n'aa hēnh. Tamahōm me, panang banäng bä taheg'āās sahōnh hē panang buuj Jesus hǎ h'yy ka'eeh doo. Tah'yyb en'yyim mǎ sa hǎ. Taher'oot mǎ sa hǎ, baad ub Jesus hǎ rah'yy ka'eeh hyb n'aa.

Aj'yy Aporos häd näng do panyyg n'aa hahÿyh

²⁴Ta see pé noo gó, aj'yy, Judah buuj, Aporos häd näng do kajaa panang Epeso häd näng doo bä, panang Pisiir Akira daheeh rabaym do paa bä. Panang Aresān-Dirija häd näng doo bä tabenäng paa ti Aporos. Ky mepäh ter'ood bä. Baad tabahapäh P'op Hagä Do kyy kerih doo. ²⁵Heen n'aa näng né hē Jesus ky n'aa. Tak'ēp h'yyb hedoo doo me tabaher'oot sa hǎ, baad tama metēek Jesus ky n'aa na-āāj hē, jāām né hē paawä tahapēē paawä Jowāw nu gahem'uun do nu gemuun do ky n'aa. ²⁶Ti m' neÿÿm doo me tabaher'oot Jesus ky n'aa, tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hǎ. Ti m' taher'oot do Pisiir Akira daheeh ramaa napäh bä m', rabatsyyd kǎn sa tób hēnh. T'ĩ hēnh rabaher'oot baad ub né hē P'op Hagä Do ky n'aa ta hǎ, tanahapäh nä doo.

²⁷Ti m' ta see pé noo gó Aporos karēn tabatsēg hōm Akaja häj n'aa hēnh. Ti m' Jesus hǎ h'yy ka'eeh do Epeso bä habong do raky hadoo:

—Taw'āāts né hē mabahōm —nǎk mǎh.

Ti m' Jesus hǎ h'yy ka'eeh do Akaja bä habong do hǎ rama erih, baad ragadoo hyb n'aa Aporos. Ti m' takajaa bä t'ĩ hēnh Aporos masa Jesus hǎ h'yy ka'eeh doo. Jesus hǎ rah'yy kae padēek tii, P'op Hagä Do ky enyym do hyb n'aa sa wē. ²⁸Aporos ky wōnh Judah buuj. Sahōnh hē ramaa napäh bä baad tabaher'oot, baad tametēeh Judah buuj sa hǎ, Jesus né hē ti Kristo, P'op Hagä Do H'yyb Däng Doo.

P'op Hagä Do kyy kerih do hä tametëeh tii. Ti hyb n'aa, dooh Judah buuj sa kyy pé taheer'oot do hä.

19 Epeso bä Jesus ky n'aa Paw-Ro her'oot do panyyg n'aa hahÿÿh Ti m', Korin bä Aporos bawät noo gó, Paw-Ro bahöm panang Epeso häd näng doo hënh. Ta tyw n'aa waëë me tabës doo me tamahôm. T'ïi hënh tamamuun Jesus ky n'aa ky dah'eeh do wób. ²Ti m' teanh sa hä:

—Äkä, bë gado däk P'op Hagä Do Sahee bë du doo noo gó bë ky daheeh doo? —näng mä Paw-Ro.

Ti m' raky hadoo:

—Dooh ää ky n'aa napëë nä bä tanyy bä P'op Hagä Do Sahee —näk mäh.

³Ti m' Paw-Ro eanh mä sa hä:

—H'ëëd hadoo doo me ti bë ranu gemuun bong? —näng mäh.

Ti m' raky hadoo:

—Jowāw nu gahem'uun do nu gemuun doo da —näk mäh.

⁴Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Jowāw nu gemuun doo, nesaa do ji beréd hōm do heen n'aa, P'op Hagä Do hä ji h'yy ka'eeh do heen n'aa. Jowāw nu gahem'uun do maher'oot paa maa new'ëë do sa hä, ta jawén hana do hä rah'yy ka'eeh hyb n'aa, Jesus hä rah'yy ka'eeh hyb n'aa —näng mä Paw-Ro.

⁵Ti m' raky n'aa napäh bä Paw-Ro her'oot doo, ranu gemuun hōm kän mä Jesus häd gó kä. ⁶Ti m' Paw-Ro dasooh ta moo sa nuu gó, ti m' P'op Hagä Do Sahee bajëë kän sa h'yyb tym gó. Ti hyb n'aa kyy wób rer'ood wät dó. P'op Hagä Do ky n'aa m' raher'oot na-ääj hë. ⁷12 m' ajyy tahyb n'aa pé m' tii.

⁸Tamawoob hë ta kamarab Paw-Ro ahōm had'yyt hë tób P'op Hagä Do panyyg rayd naheer'oot doo hënh. H'yyb neÿÿm doo me baad tabaheer'oot sa hä P'op Hagä Do ji tabag'ääs do ky n'aa.

⁹Ti m' sa mahang ti abong nabuj keh'üüm doo. Dooh m' rakarën bä raky dahé bä Jesus ky n'aa. Ti m' ta wób maa napäh bä, raky n'aa rejää Jesus ky n'aa, papuuj hadoo do ky n'aa Paw-Ro her'oot doo. Ti m' Paw-Ro ahōm sa mahänh. Ti m' tatsyyd h'üüm Jesus hä h'yy ka'eeh doo, tób Tirän häd näng do yd ma mehetëk doo hënh. T'ïi hënh tabaheer'oot had'yyt hë sa hä Jesus ky n'aa. ¹⁰Pawóp mä ta baab tabaheer'oot t'ïi hënh. Ti hyb n'aa m', sahōnh hë Judah buuj, Judah buuj nadoo do Asija häj n'aa

bä habong doo, raky n'aa napäh Jesus ky n'aa. ¹¹P'op Hagä Do an'oo bä tak'öp Paw-Ro pehuunh. ¹²Paw-Ro saroor tapadedëek do sii hē radaso bä nahëë näng do hã, has'oo däk tan'oo bä. Karap'aar h'yyb nesaa do pahadëek do sii hē tabahebë Paw-Ro saroor hã.

¹³Ti m' Judah buuj wób, jé pad'yyt hē karap'aar h'yyb nesaa do hebë doo, rakarën paawä karap'aar h'yyb nesaa do rahebë Jesus häd gó. Hahÿÿ da m' sa kyyh karap'aar h'yyb nesaa do sa hã:

—Jesus, Paw-Ro ky n'aa her'oot do häd gó, òm äã mejüü maberéd hõm hyb n'aa mahadäk doo —näk mäh.

¹⁴Tii d' hed'oo do 7 ajyy, Judah buuj Sewah häd näng do taah. P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa see m' ti Sewah. ¹⁵Ti m' ta see pé noo gó karap'aar h'yyb nesaa do see ky gadoo mä sa hã:

—ÿ hapäh ti Jesus. ÿ ky n'aa napäh ta ti Paw-Ro —näng mäh. —Bë ti dooh. Dooh ÿ mepëë bä bëeh —näng mäh.

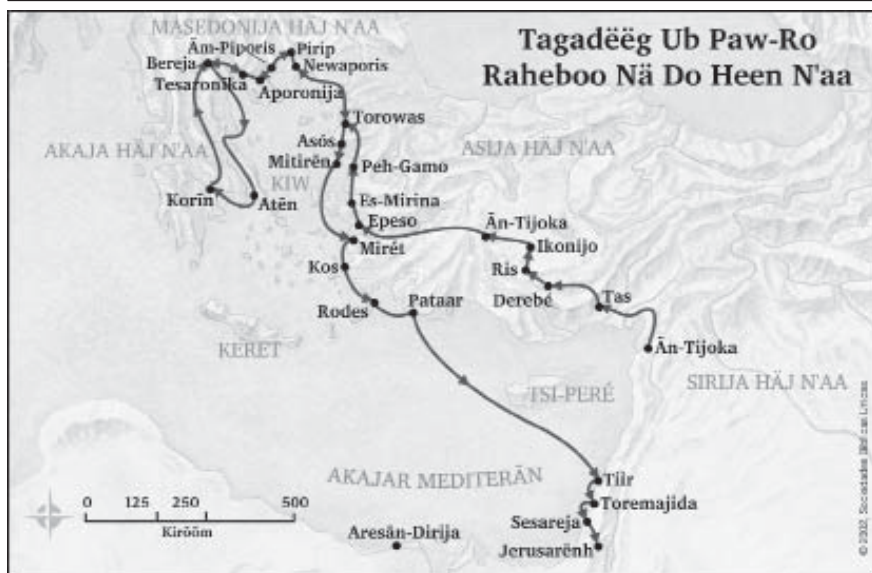
¹⁶Ti m' ajyy, karap'aar hã hadäk do her'oot doo, sa hã tawaj'aa däk. Tak'öp tabahejoonh karap'aar h'yyb nesaa do ta hã adäk do hyb n'aa, ti hyb n'aa taj'aa ketsë sa hã. Tarejäã tak'öp sa hã, ti hyb n'aa rawaj'aa n'yyh bag hënh tób gó naa. Majjyyw ratag nyh raban'yyh bä. ¹⁷Ti m' sahõnh hē Epeso bä habong do Judah buuj, Judah buuj nadoo do na-ãäj hē raky n'aa napäh bä m' rabeÿÿm bong. Raweh'ëeh mä tak'öp Jesus Tak'öp Hyb N'aa Jawyk Doo.

¹⁸Ti m' hajök Jesus hã h'yy ka'eeh do wób, sahõnh hē ramaa napäh bä rakawoom nesaa do sa mo haj'aa. ¹⁹Hajök mehëm do paa ramenaa sa h'ëed kerih doo. Ta hã tabanäng ramehëm do ky n'aa paah. Ti m' sahõnh hē rabahapäh bä m' rabaju toonh sahõnh hē ta ti hedoo do kerih doo. Ta hyb n'aa pé 50 miw moweed k'ääts tég hawak do s'ëeb raju toonh do sãm paah. ²⁰Tii bä kä m', ky n'aa etsä däg kän mä Jesus ky n'aa. Jé pad'yyt däg kä ta ky n'aa tii bä. Hajök h'yy ka'eeh doo kä Jesus hã.

²¹Ta ti jawén paa bä Paw-Ro h'yyb däng tabeg'ääs Masedonija, Akaja häd enäh do häj n'aa hënh. Tii b' naa takarën Jerusarënh hënh tabahöm. Ti m' taky hadoo:

—Jerusarënh hënh ÿ bewäd nä jawén paa bä, ÿ beg'ääs nä Roma panang —näng mäh.

²²Ti m' ta sii moo bok do wób, Tsimoot, Eras häd enäh do tamejüü Masedonija häd näng do häj n'aa hënh rabahöm hyb n'aa ta pooj jé. Ti nuuj jé m' Paw-Ro baym dó Asija häj n'aa bä.

Demeet du n'aa do rakamaj'ii do Paw-Ro sa wë panyyg n'aa hahÿÿh
²³ Ti m' ti noo gó Epeso bã hajök kamaj'ii Jesus ky n'aa hyb n'aa.
²⁴ Aj'yy Demeet häd nãng do du n'aa rakamaj'ii doo. K'ãats tæg hawak do moo hew'ëet do tii. Tób taah its sa kabarii Dijããn^q häd nãng do tób n'aa mo n'aa me tatema tób taah its. Demeet, ta moo hataa daheeh ratehem'aa sa kabarii tób n'aa its. Hajõng ta sãm ragedak. ²⁵ Ti m' Demeet maher'oot ta sii moo heb'ook doo, ta wób na-ããj hë k'ãats tæg hawak do s'ëeb moo heb'ooh doo. Hahÿÿ d' mã ta kyyh sa hä:

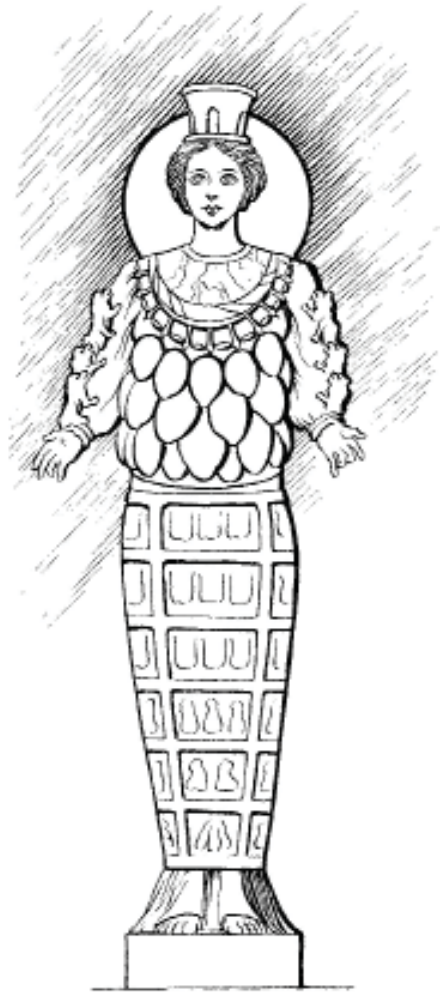
—Bë hapäh né hë ti baad ub ër gedak ër moo bok do sãm — nãng mã. ²⁶—Bë ky n'aa napäh na-ããj hë Paw-Ro häd nãng do her'oot do hä. Taher'oot sa hä, kabarii ji moo wät doo, dooh ji h'yy kaha'eeh do pan'aa tado bã. Hajök ky dah'eeh ta kyyh hä, Epeso panang buuj had'yyt hë nado. Asija häj n'aa bã, jé pad'yyt hë da raky daheeh ta kyyh —nãng mã. ²⁷—Ji ãm n'aa hoop da taher'oot do hä. Hajõo magyys hë ky dah'eeh da ta kyyh hä, dooh da ër moo bok do hä raky dahé wäd bã. Dooh da na-ããj hë Dijããn tób n'aa, tak'ëp haj'ap doo, rawehëe wäd bã. Dijããn, Asija häj n'aa bã, sahõnh hë häj n'aa bã rah'yy kaha'eeh doo, ti na-ããj hë, dooh da rah'yy kae wäd bã, dooh da rawehëe wäd bã. Ta häd ky n'aa etsëeh do paa ahëej jëng da —nãng mã Demeet kyyh.

^q **19.24** Ta ti *Dijããn* häd nãng doo, Epeso buuj sa kabarii rah'yy kaha'eeh doo.

²⁸Ti m' Demeet her'oot do ramaa napäh bä m', tak'öp mä rakawajãän Paw-Ro wë. Ti m' radu doo rageënh doo:

—Tak'öp haj'ap do Dijãän, Epeso buuj hag'ãäs doo! Tak'öp haj'ap do Dijãän, Epeso buuj hag'ãäs doo! —näk mä sa kyyh.

²⁹Ti m' ti hyb n'aa, nayyw hë sahõnh hë Epeso buuj rageënh mäh. Ky kak'ëë mä tak'öp. Ti m' rameso padëëk ajyy Gajo, Aris-Tako häd enäh doo, Masedonija häj n'aa bä naa Paw-Ro had'aa doo. Ti m' Epeso buuj ramahũüm rakahet'aa doo bä. ³⁰Ti m' Paw-Ro karën paawä t'ĩ hënh tabahõm, hajõk do hä tabaher'oot hyb n'aa. Ti hadoo né hë, dooh m' Jesus hä h'yy ka'eeh do ran'oo bä tahõm bä t'ĩ hënh, ãm n'aa näng do hyb n'aa. ³¹Ta ti häj n'aa wahë n'aa wób sii hë, Paw-Ro najiis, rapanäk ta hä tanahõm hyb n'aa, takamanew'aa hyb n'aa sa mahang. ³²Daap hë kat'aa doo rageënh. Ta see hadoo ta wób sa kyyh, ta see hadoo ta wób sa kyyh. Hajõk sa mahang dooh rahapëë bä h'ëed hyb n'aa t'ĩ hënh rakata padëëk daap hë. ³³Ti m' Judah buuj sa mahang kata padëëk do ramejũũ aj'yy Aresãn häd näng doo, hajõk do hä tabaher'oot hyb n'aa. Ti m' kata däk do wób raher'oot Aresãn hä nyy da ta kyyh sa hä. Ti m' Aresãn moo me tamedug paawä, bag hënh rabab'ëeh hyb n'aa, sa hä tamaher'oot hyb n'aa paawä. ³⁴Ti m' Judah buuj rabahapäh bä Aresãn, radu doo rageënh doo:

Sa kabarii Dijãän häd näng do heen n'aa (Atos 19.23-28)

^r 19.31 Rajejũm mä Paw-Ro radajëë bä, kata b'ëeh doo hä.

—Tak'ëp haj'ap do Dijãan, Epeso buuj hag'ããs doo! Tak'ëp haj'ap do Dijãan, Epeso buuj hag'ããs doo! —näk mä sa kyyh.

Séd ky hedoo mä rageënh, pawóp oor. Dooh rakarën bã ramaa newë bã sa hã Aresãn maher'oot do paawä.

³⁵ Ti m' panang wahë n'aa hyb n'aa jawyk do medug kãn. Ti m' taky hadoo sa hã:

—Bë maa newë këh ÿÿ, Epeso buuj —näng mäh. —Sahõnh hë häj n'aa buuj rahapäh ti Dijãan tób n'aa hagã n'aa ër panang buuj. Ër hag'ããs na-ãäj hë ta heen n'aa hadoo doo, pä s'ëëb, wë hã naa hadëë jat doo. ³⁶ Sahõnh hë raky n'aa napäh ta tii. Dooh ta ky n'aa jëjën péh. Ti hyb n'aa taw'ãäts hë bag hënh bë bab'ëëh. Ti hyb n'aa dooh bë hyb n'aa jóh bã bë moo bok do hã sa hã. ³⁷ Hahÿ ajyy bë manaa doo, dooh Dijãan tób n'aa yt hã retsëëg hõm péh. Dooh raky n'aa rejã bã ër h'yy kaha'eeh doo —näng mäh. ³⁸ —Demeet wë, ta hataa ta sii moo b'ook do sa wë tanyy bã ta wób raky n'aa tapaa do ky n'aa, taw'ãäts hë hyb n'aa jewyk do ji ky n'aa etyy n'aa wë rabahõm. Ti anäng na-ãäj hë Roma buuj sa wahë n'aa seeh. Taw'ãäts hë sa hã rabaher'oot. ³⁹ Tanyy nä bã bë her'oot do seeh, taw'ãäts hë bë her'oot sahõnh hë Epeso buuj rakahet'aa noo gó ër ky n'aa jaw'yyk do mejüü doo da. ⁴⁰ Äm n'aa näng Roma buuj sa wahë n'aa ër raky n'aa tapaa, hajõ gó bë ky ked'aak doo. Ër reaaj bã h'ëëd hyb n'aa tak'ëp bë geënh, dooh ër her'oot péh, dooh hyb n'aa péh —näng mäh.

⁴¹ Ti m' taky hado kãn sa hã:

—Jãam hë. Taw'ãäts hë bë abaa j h'üüm —näng mäh.

Masedonija häj n'aa hënh, Keres häj n'aa hënh Paw-Ro bahõm do panyyg n'aa hahÿÿh

20 Ti m' kawejãn do paa rababaaj hõm jawén paa bã sa tób hënh, Jesus hã h'yy ka'eeh do Paw-Ro ats'yyt mä ta wë rabana hyb n'aa. Ti m' baad tabaher'ood däk sa hã, h'yyb neÿÿm doo me Jesus hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa. Ti m' takedëë hõm sa hã. Ahõm kãn mä tii bã Masedonija häj n'aa hënh. ² Tamahõm me panang bã taher'oot Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã, h'yyb neÿÿm doo me Jesus hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa. Hajõng baad hadoo do taher'ood däk sa hã. Ti m' Gereg buuj sa häj n'aa bã takajaa. ³ Tamawoob hë kamarab tabaym dó tii bã. Ti m' takarën tagatsëg so paawä marakate gó Siriya häj n'aa hënh hahõm doo gó. Tagatsëg so pooj jé, heen n'aa nyy däk Judah buuj rano n'aa

masoo do hã. Ti hyb n'aa tahyb n'aa newë däk tababaaj hõm Masedonija hãj n'aa bã tabès doo me ta tyw n'aa. ⁴Ta sii habaaaj h'ũũm do sa hãd hahỹỹ da: Sopater (panang Bereja hãd nãng doo bã naa, Piho hãd nãng do t'aah), ta see Aris-Tako, ta see Sekũn (panang Tesaronika hãd nãng doo bã naa), ta see Gajo (panang Derebé hãd nãng doo bã naa), ta see Tsimoot, ta see Tikiko, ta see Toropimo (Asija hãj n'aa hẽnh naa). ⁵Ãã pooj jé rabahõm ti nuuj jé. Ãã ragadaa kãn panang Torowas hãd nãng doo bã. ⁶Tii bã, pãw makuj n'aa tamah do ãã tab'ëès jawén paa bã, ãã gatsëg t'oonh Pirip bã naa marakate gó. Ji moo séd hẽnh ta ãã jawén paa bã, ãã kataa sa hã panang Torowas hãd nãng doo bã. ⁷ta ãã ãã baym dó tii bã.

Hadëë hyng do panyyg n'aa hahỹỹh

⁷Ti m' met'uuh hã ãã kata b'ëeh Jesus hã h'yy ka'eeh do sa sii, pãw ãã ganebãh hõm hyb n'aa, Jesus ãã hyb n'aa esee hyb n'aa. Ti m' Paw-Ro baher'ood kãn Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã. Jati pé tatsyym kadoo do hyb n'aa, ta her'oot do dawëet. ⁸Ãã kata däk tób gó p'op gadäk doo gó, ta bag banãng hẽnh. ⁹Ti m' atsëm ub, gawak'aap, pahëew Ew-Tiko hãd nãng doo, tób noo bã hasooh doo, aã jëng tabasooh bã, Paw-Ro her'oot do dawëet do hyb n'aa, ty jawyg däk do hyb n'aa m'. Ti m' tabadëë hyng p'op naa. Dajëp. ¹⁰Ti m' Paw-Ro bahyng, ahyy hãng, tawaké däk dajëp do hã. Ti m' taky hadoo:

—Bë eỹỹm manãh. Edëp! —nãng mãh.

¹¹Ti m' Paw-Ro rabas'ëëg kãn p'aa hẽnh tób gawakõ p'op gadäk doo gó. Tii bã ãã hã Paw-Ro ganebãh hõm kãn pãw, sahõnh hẽ ãã bawa. Ti m' p'aa hẽnh tabaheer'oot, tabawag hõm bã kã taky yyw däk. Ti m' tatsyym kadoo. ¹²Ti m' marahud hadëë hyng do paa ramahũũm kãn ta tób hẽnh. Edëp tabahõm. Sahõnh hẽ rah'yy gadejah.

Epeso buuj sa hã Paw-Ro kedëë wãt do panyyg n'aa hahỹỹh

¹³Ta pooj jé tii bã ãã bah'ũũm marakate gó. Panang Asós hãd nãng doo hẽnh ãã bah'ũũm. Tii bã ãã gada Paw-Ro, tagatsëg sooh hyb n'aa ãã sii. Tii da ta kyyh ãã hã. Takarën mã takanaa hëej hã. ¹⁴Asós bã takajaa bã, ãã mahũũm kãn marakate gó. Panang Mitirën hãd nãng doo hẽnh ãã bahõm. ¹⁵Jat'iip hadoo ãã tsyym kasok ënh, ãã kaja hõm kãn tsyt dëëg hã Kiw hãd nãng do nedaa bã.

Jat'iip hadoo ãã batség hõm kãn tsyt dëég hã, Samos häd näng doo hënh. Jati pé ãã kaja hõm kãn panang Mirét häd näng doo bä kä. ¹⁶Dooh Paw-Ro karën bä Epeso bä ãã nu kajäg bä. Nayyw hë takarën mä takaja hõm Jerusarënh hënh. Tahaja bä m' takarën Pën-Tekos ratab'ëes do pooj jé takajaa Jerusarënh hënh. ¹⁷Ti m', Mirét bä naa Paw-Ro mejüü ranaëënh hyb n'aa Epeso bä habong do Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa. ¹⁸Ti m', Mirét bä rakajaa bä, Paw-Ro ky hadoo sa hã:

—Bë hapäh né hë nyy da ÿ bawäd had'yyt hë bë mahang Asija häj n'aa bä ÿ kajaa noo gó naa —näng mäh. ¹⁹—Jesus hã ÿ moo wäd had'yyt hë, ta ky n'aa ÿ her'ood had'yyt hë. Dooh né ÿ h'yy kasabé bä. Jesus ky n'aa ÿ her'oot bä, hajöo nuu me ÿ h'yyb heoot Jesus hã rah'yy ka'eeh tak'ëp ÿ karën do hyb n'aa. Tii da né hë ÿ bad'oo, hajöo nuu me né hë paawä ÿ bahoop Judah buuj Jesus hã h'yy kana'eeh do sa moo gó. ²⁰Dooh ÿ ky n'aa eréd bä ÿ her'oot do baad hadoo do ky n'aa bë hã. Sahõnh hë baad hadoo do bë ÿ ma met'ëëg wät. Bë tób yt hã bë ÿ metëëk, sahõnh hë ramaa napäh. ²¹Judah buuj, Judah buuj nadoo do sa hã na-ãäj hë ÿ baher'oot nesaa do raberéd hõm hyb n'aa, P'op Hagä Do hã rah'yy kawereem hyb n'aa, Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa. ²²Jerusarënh hënh ÿ bahõm hÿÿ kä ÿ P'op Hagä Do Sahee mejüü. Dooh ÿ hapëë bä h'ëëd hado hã ÿ t'ü hënh. ²³Jããm né hë ÿ hapäh, sahõnh hë panang ÿ bewäd nä hënh, ÿ P'op Hagä Do Sahee maher'oot ÿ da radawäts gëët, tak'ëp da ÿ bahoop, tanooh. ²⁴Ti hadoo né hë paawä, dooh ÿ h'yyb n'aa p'eed bä ÿ hedëp do hã. Jããm hë ÿ karën ÿ bahajaa, Jesus Hyb N'aa Jawyk Do hã ÿ tamejüü doo. ÿ tamejüü ÿ baher'oot hyb n'aa sahõnh hë sa hã P'op Hagä Do kamahän do ky n'aa —näng mä Paw-Ro kyyh.

²⁵Ti m' taky hadoo ënh:

—ÿ hapäh baad ub, dooh da ÿ bë hapëë wäd bä bë mahang her'oot do paa P'op Hagä Do ji tabag'ããs do ky n'aa —näng mäh. ²⁶—Ti hyb n'aa baad ÿ baher'oot bë hã. Këh ÿ gabuuj nado tii, ta wób sa h'yyb tym P'op Hagä Do wë tanas'ëëg bä. ²⁷Sahõnh hë bë hã ÿ her'ood wät sahõnh hë P'op Hagä Do karën doo. Dooh ÿ ky n'aa jejën péh. ²⁸Ti hyb n'aa, taw'ãäts hë baad ub bë bahag'ããs bë daaj hë, Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã na-ãäj hë, sa wahë n'aa bë bahadoo hyb n'aa P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. Taw'ãäts hë bë hagäã baad ub P'op Hagä Do hã h'yy ka'eeh doo. Sa hyb n'aa paa Jesus kan'oo däk, tadajëp sa hyb n'aa, ta karapee rabahado padëëk

hyb n'aa. ²⁹ÿ hapäh hahÿÿh: ÿ bahöm jawén paa bä, bë mahang an'aa da ta wób. Tabanas'aa b'éé hek'ook do hadoo da. Doo da rat'yyd mehīn bä Jesus hä h'yy ka'eeh doo. ³⁰Bë mahang na-ããj né hē ta wób radu doo da rawareem do P'op Hagä Do kyyh, sa hä kä Jesus hä h'yy ka'eeh do raky süüt hyb n'aa. ³¹Ti hyb n'aa, baad bë hyb n'aa matakä da! Bë hyb n'aa es'ee nyy da tamawoob hē ta baab noo gó had'yyt hē ÿ ky n'aa jebaanh sahōnh hē bë hä sét ken'yyh. Ta see pé noo gó ÿ h'yyb heoot doo me ÿ ky n'aa jebaanh, baad ÿ karēn do hyb n'aa paawä bë h'yy ka'eeh Jesus hä —näng mä Paw-Ro sa hä.

³²Ti m' taky hado kän:

—ÿ karēn P'op Hagä Do bë tahag'ääs. ÿ karēn P'op Hagä Do ji wē ky enyym do panyyg n'aa bë h'yyb gó tawäd had'yyt hē. Ti né hē tan'oo bä baad bë h'yy kae magyys hē Jesus hä. Tan'oo däk da bë hä baad hadoo doo, ta karapee tasëew hōm do sa hä taky däng doo —näng mäh. ³³—Doo hëp ÿÿ gó ÿ karēn pé paa ta wób sa dajëēr, ta wób sa saroor —näng mäh. ³⁴—Bë hapäh né hē ny hadoo ÿ moo wät daj ÿÿ hē, ma ÿ sām hä, hata ÿ ma sām hä. ³⁵Sahōnh hē ÿ bad'oo do hä ÿ metëeh bë hä, bë bahapäh hyb n'aa, tak'ëp né hē ji moo wät ji masa hyb n'aa kas'uut doo. Bë hyb n'aa es'ee Jesus kyyh: “Ji tsebee né paawä ji hä ran'oo bä ji karēn doo, ta bahānh ji tsebé da ta wób hä ji an'oo bä rakarēn doo”, näng mä Jesus —näng mä Paw-Ro kyyh.

³⁶Ta ti Paw-Ro her'oot do jawén paa bä m', ahyy häng ta taron nuu me, ta wób na-ããj hē m'. Ti m' taky n'aa etsëē. ³⁷Sahōnh hē rabaód bong, rawaké wät, redëē wät. ³⁸Tak'ëp rawén h'yy ketón bong Paw-Ro her'oot do hä, dooh raty gepëē wäd bä ta her'oot do hyb n'aa. Ti m' rabahadaa wëenh marakate gó tagatsëg sooh bä.

21 Ti m', ãã kedëe bong jawén paa bä Jesus hä h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa Epeso bä naa han'aa do sa hä, ãã gatsëg tooj kän marakate gó. ãã gagëd hōm ub tsyt dëeg hä, Kos häd näng doo hēnh. Jat'iip hadoo ãã bahōm tsyt dëeg hä, Rodes häd näng doo hēnh. Tii b' naa ãã bahōm panang Pataar häd näng doo hēnh. ²Pataar bä ãã baw'yyt marakate Penisija häj n'aa hēnh hahōm doo. Ti m' ãã gatsëg tooj kän ta gó. ³ãã matsëk me ãã hapäh tsyt dëeg hä, Tsi-Peré häd näng doo, ji s'ÿÿ hadäk hēnh. ãã ahōm kän Sirija häj n'aa hēnh. Marakate gabuuj ramesób nuuj jé, ãã as'oop panang Tiir häd näng doo hēnh. ⁴Tii bä ãã mamuun Jesus hä h'yy ka'eeh do tii bä habong doo. ⁷ta ãã baym dó sa

pa. Ti m' P'op Hagä Do Sahee baher'oot Jesus hä h'y'y ka'eeh do sa hä nyy d' rabad'oo Paw-Ro hä Jerusarënh hënh. Ti hyb n'aa m' raky hadoo Paw-Ro hä:

—Ahöm manä Jerusarënh hënh —näk mäh.

⁵Ti m', 7 ta äh tabado däk bä, ää bawëej kän. Jesus hä h'y'y ka'eeh do ajyy, sa yÿm, sa taah ää rahadaa w'ëenh hood jó. Hood jó ää behyy bëeh ää taron nu paa me, ti ää ky n'aa etsëe. ⁶Ti m' ää kedëe bong sa hä. Ti m' ää gatsëg tooj kän marakate gó. Tii bä ää hadaa w'ëenh do rabas'oob kän sa tób hënh.

⁷Tiir bä naa marakate bahöm, Toremajida bä tanu däng. Ta tii bä ää beg'äas Jesus hä h'y'y ka'eeh do sa wë. Sét adëb bä ää tab'ëes sa sii. ⁸Jat'iip hadoo ää kaja höm panang Sesareja häd näng doo bä. Pirip, Jesus ky n'aa rod tób bä ää ba'yym. 7 ajyy Jesus mejüü do sa hata see ti Pirip. ⁹Ji meheet pé Pirip toog, marahud. Rahajaa raheer'ood bä ta jawén hawät doo, P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. ¹⁰Hajöo däk ää äh Pirip tób bä, takaja nä Judah häj n'aa hënh hana doo, P'op Hagä Do ky n'aa rod seeh, Agab häd näng doo. ¹¹Ää pa tabana gëet bä, tapyn höm Paw-Ro baa wyd. Ti m' ta daaj hë ta mooh, ta tsyym takamaw'yyd gëet ta me. Ti m' taky hadoo:

—Hahÿ baa wyd näng do danäh, hahÿÿ da da Judah buuj ramaw'yyd däk Jerusarënh bä. Ran'oo däk da Judah buuj nadoo do sa moo gó, P'op Hagä Do Sahee her'oot —näng mä Agab kyyh.

¹²Ta ti ää maa napäh bä, ta wób na-ääj hë ta tii bä hab'ëeh doo, ää sahönh hë ää ky kah'üüm Paw-Ro hä, tanahöm hyb n'aa Jerusarënh hënh. ¹³Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Hëd n'aa bë ba'oot? Tak'ëp y h'y'y katón bë an'oo bä —näng mäh. —Dooch y eÿÿm bä y ramaw'yyd däk do hä. Rakarën bä y radajëeb bä Jerusarënh bä, y dajëp né hë Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hyb n'aa. Dooch y eÿÿm bä —näng mäh.

¹⁴Dooch ää taky dahé bä. Ti hyb n'aa dooch ää ky kahüüm boo bä ta hä. Ti m' ää ky hadoo:

—Na manä Jesus, Hyb N'aa Jawyk Do h'yyb däng do hadoo ta hä —näk ääh.

¹⁵Ti m' ää benyyw höm ää h'ëed, ti m' ää tsyym kasog kän Jerusarënh hënh hah'üüm doo. ¹⁶Jesus hä h'y'y ka'eeh do wób, Sesareja bä habong doo, ah'üüm ää sii. Ää ramahüüm aj'y'y bap peej Jesus hä h'y'y kae däk do tób hënh, t'ï hënh ää ba'yÿh hyb n'aa. Ta häd Masôn. Tsyt dëeg hä Tsi-Peré häd näng doo bä tabana.

Tsijaag wë Paw-Ro beg'ãas do panyyg n'aa hahÿh

17Ti m' ãã kaja hõm bã kä Jerusarënh bã, baad Jesus hã h'yy ka'eeh do ãã ragadoo. 18Jat'iip hadoo ãã beg'ãas Paw-Ro sii Tsijaag tób hënh. T'ĩ hënh rakata b'ëeh sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do sa wahë n'aa. 19Ti m' Paw-Ro kedëng sa hã. Baad ub tabaher'oot sa hã sahõnh hë tamoo wät do hã P'op Hagä Do mo haj'aa Judah buuj nadoo do mahang. 20Ta ti ramaa napäh bã m', raj'aa etsë P'op Hagä Do hã. Ti m' raky hadoo Paw-Ro hã:

—Mahapäh né hë, ãã wakãan, hajök Judah buuj babä rah'yy kae padëek Jesus hã. Ti hadoo né hë sahõnh hë raky kah'ũum Mosees ky n'aa jaw'yyk doo da ji bad'oo hyb n'aa. 21Raheer'oot mä sa hã, mametëek mä jé pad'yyt hë habong do Judah buuj sa hã, Judah buuj nadoo do sa mahang habong do sa hã, Mosees kyy kerih do raky nadaheeh hyb n'aa. Raheer'oot mä sa hã, dooh m' makarën bã sa taah masuuj noo byyh ranoo ehög hõm. Raheer'oot mä na-ãäj hë, maher'oot mä sa hã ti dooh ër bad'oo doo da radoo bã —näk mä Tsijaag sa kyyh.

22Ti m' raky hadoo ënh:

—Taw'ãats hë ër hyb n'aa newëë nyy da ër bad'oo. Raky n'aa napäh da õm kaja nä doo. 23Ti hyb n'aa taw'ãats hë ãã her'oot doo da mabad'oo —näk mä Paw-Ro hã. —Ti abong ji meheet pé ajyy ãã mahang sa sëen hehoh doo, P'op Hagä Do hã raky däng do ahëj jëng do heen n'aa. 24Sa sii ahõm P'op Hagä Do tób n'aa hënh. Mamoo wäd sa sii ër ky n'aa jaw'yyk do mejũũ doo da, bë h'yyb bë benäm hyb n'aa P'op Hagä Do matym gó. Taw'ãats hë sa hyb n'aa mepaag hõm rama ejuu do pan'aa, sa sëen rabeoh hyb n'aa. Tii d' madoo bã, sahõnh hë rabahapäh da raheer'oot do a ky n'aa dooh se hub tado bã. Rahapäh da maky daheeh né hë Mosees ky n'aa jaw'yyk doo. 25Judah buuj nadoo doo kä, ãã ma erii wät nyy da rabad'oo do pan'aa. Hahÿh da ãã kyy kerih doo: “Taw'ãats hë bë nawëh P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do sa kabarii raweh'ëeh do tä n'aa. Taw'ãats hë bë nawëh bë masãäh dab, har'ëeng dab, bë naboh bã ta majyyw gatsëë däk doo. Bë awëë manä ta majyyw. Bë ãã manä bë ÿÿm nadoo do sii, bë patug nadoo do sii” —näk mä Tsijaag tób bã kata b'ëeh do sa kyyh.

P'op Hagä Do tób n'aa yt hã Paw-Ro ramaso däk do panyyg n'aa hahÿh

26Ti m' jat'iip hadoo Paw-Ro mahũum ta ti ajyy. Tamoo wät sa sii Mosees ky n'aa jaw'yyk do mejũũ doo da, sa h'yyb rabenäm

hyb n'aa P'op Hagä Do matym gó. Ti m' tabahöm P'op Hagä Do tób n'aa hēnh, tapanäk hyb n'aa ta tii bä moo b'ook do sa hã, ny noo gó tabahänh P'op Hagä Do matym gó sa h'yyb rabenäm doo. Tapanäk mä na-ãäj hē sa hã ny noo gó P'op Hagä Do hã rama ejuu doo.

²⁷ P'eets ub paawä m' tabahëej jëng bä ta ti 7 ta ãh, Paw-Ro rabenyw bong do ã n'aa, Judah buuj wób, Asija häj n'aa hēnh han'aa doo, rabahapäh mä Paw-Ro P'op Hagä Do tób n'aa hēnh. Ti m' hajök do t'ii hēnh kata b'ëeh do rah'yyb tatuk Paw-Ro wë rakamaj'ii hyb n'aa. Ti m' Paw-Ro wë rawaj'aa padëek. ²⁸ Rageëenh bä m' raky hadoo:

—Äã bë masaa Isaraéw buuj! —näk mäh. —Hahÿ né hē aj'yy jé pad'yyt hē hawät doo, tametëek do kamaj'ii äã hã, Mosees ky n'aa jaw'yyk do hã na-ãäj hē, hahÿÿ hä na-ãäj hē P'op Hagä Do tób n'aa hã. Hÿÿ kä na-ãäj hē tamanaa Judah buuj nadoo do wawëe hē, P'op Hagä Do tób n'aa hēnh. Ta yd rejää tan'oo bä —näk mä sa kyyh.

²⁹ Tii da rawén ky hadoo, pooj jé rabahapäh Paw-Ro sii Epeso buuj, Toropimo häd näng doo, panang bä rababong bä. Paw-Ro mahüüm red'oo P'op Hagä Do tób n'aa yt hã.

³⁰ Ti m' sahönh hē panang buuj rakawajään. Jé pad'yyt hē rabana, rawaj'aa padëek P'op Hagä Do tób n'aa hēnh. Ramaso däg kän mä tii bä Paw-Ro, ramahüüm mä P'op Hagä Do tób n'aa w'oo hã. Ti m' nayyw hē ranoo gatsëe däk ta nooh. ³¹ Ranaboh nuuj jé paawä Paw-Ro, Roma buuj warahén n'aa wahë n'aa hã rapanäk mä Jerusarēnh buuj kamaj'ii do ky n'aa. ³² Ti m' warahén sa wahë n'aa tanaëenh mä warahén wób, warahén sa wahë n'aa wób na-ãäj hē. Ti m' rawaj'aah Jerusarēnh buuj sa wë. Rabahapäh bä m' warahén sa wahë n'aa sa sii han'aa doo, moo yyw padëek mä Paw-Ro rejää doo. ³³ Ti m' warahén sa wahë n'aa kaja nä bä tamaso däk Paw-Ro, ti m' tamejüü ramoo maw'yyd däk haak sapuuw hadoo doo me. Ti m' teanh mäh:

—Jaa hahÿ aj'yy? H'ëed hado tamo haj'aa? —näng mäh.

³⁴ Ti m' ta see hadoo ta wób rageëenh, ta see ky n'aa hadoo ta wób sa kyyh. Dooh m' warahén sa wahë n'aa h'yyb mepëe bä ta ky n'aa hã, tak'ëp rageëenh do hyb n'aa. Ti hyb n'aa tamejüü ramahüüm warahén tób n'aa yt hã. ³⁵ T'ii hēnh rakaja höm bä, tób gó ji basëek do tyng n'aa jó, warahén ratóg sëek mä Paw-Ro, hajök do ta hã rapahuut do hyb n'aa. ³⁶ Ti m' hajök do rageëej nä:

—Ji daj'ëep, ji daj'ëep! —näk mäh.

³⁷Ti m' warahén ramajëe suun pooj jé Paw-Ro beanh sa wahë n'aa hä Gereg kyy me:

—ÿ karën paawä ÿ her'oot a hä —näng mäh.

Ti m' warahén sa wahë n'aa eaanh:

—Mer'oot Gereg kyyh? —näng mäh. ³⁸—Ûm nado Esit buuj kamaj'ĩ do du n'aa do nag'aap hë denaa hë? Ûm nado ti mahũm do 4 miw heb'oooh do banawäng doo hënh? —näng mäh.

³⁹Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Doo. ÿ nado tii —näng mäh. —Judah buuj ÿ ti hÿÿh. Panang Tas häd näng doo bä naa, Siris häj n'aa bä naa ÿÿh. Panang ky n'aa etsëeh do buuj ÿÿh —näng mäh. —ÿ karën paawä man'oo ÿ baher'oot hyb n'aa sa hä —näng mäh.

⁴⁰Ti m' warahén sa wahë n'aa an'oo kån tabaher'oot hyb n'aa. Ti m' Paw-Ro bag'ëed däk tsyym tyng n'aa jó. Ti m' tameduuk ta moo me, bag hënh rababë däk hyb n'aa. Ti m' bag hënh rababë däk bä, tadu doo taher'oot do Eberew kyy me.^s Ti m' taky hadoo:

22 —Wakån haa, yp ÿ hyb n'aa hedoo doo. Bë maa newë këh ÿÿ. Hä ÿ rakamaj'ĩ do ky n'aa ÿ her'oot —näng mäh.

²Ti m' ramaa napäh bä m' ter'oot do Eberew kyy me, sa kyy me, bag hënh rababë däg magyys hë tii bä. Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

³—Judah buuj né ÿ hÿÿh. Panang Tas häd näng doo bä, Siris häj n'aa bä ÿ benäng. Babä Jerusarënh bä ÿ bawäng. Gamarijéw^t baad ub né hë ÿ tama metëek er wahë makū ky n'aa jaw'yik do ky n'aa. Baad ub né hë ÿ karën paa ÿ h'yyb n'yym P'op Hagä Doo, da hë bë bad'oo doo da né hë. ⁴ÿ rejää né paa Jesus hä h'yy ka'eeh doo, radejöp hyb n'aa. ÿ mesoo paa ÿÿj, ajyy, ÿ dewëes ragadahew'ëes doo gó. ⁵P'op Hagä Do tób n'aa yt hä moo heb'oooh do sa wahë n'aa heh'äät doo, er wahë n'aa na-ääj hë rahapäh tii. Né hup ÿ né hë ta ti ÿ her'oot do bë hä. Hä ÿ raban'oo däk paa kerih doo, ramejũũ do ky n'aa, ÿ banoo hyb n'aa er wakään, Judah buuj, panang Damas-Ko häd näng doo bä habong do sa hä. Ti t'ĩ hënh ÿ bahõm paah, ÿ mena paawä Jesus hä h'yy ka'eeh doo, rarejää hyb n'aa Jerusarënh hënh —näng mä Paw-Ro sa hä.

^s 21.40 Judah buuj sa kyyh heh'äät do ramaneëenh *Eberew kyyh*. Judah buuj na-ääj hë rer'oot Aramew kyyh. Sa wób na-ääj hë rahajaa rer'ood bä Gereg kyyh.

^t 22.3 Mosees ky n'aa jaw'yik do ma mehetek do ky n'aa etsëeh do ti Gamarijéw. Atos 5.34 hä takerii däk ta ky n'aa.

⁶Ti m' taky hadoo ênh:

—Ti, wasyk, ÿ bedaa däk bä Damas-Ko, tii bä wë hã naa gabarëeh do ta bag gabar'ëeng wät hahät ÿÿ. ⁷Tüü ÿ badëe jat tii bä. Ti ÿ maa napäh kyyh, hã ÿ her'oot doo: “Saw-Ru, Saw-Ru, h'ëed hyb n'aa ÿ marejãã?” , näng mä kyyh hã ÿÿ. ⁸“Jaa òm?” , näng ÿÿh. “ÿ né hë Jesus, Nasaréh buuj marejãã doo”, näng mäh. ⁹Si ÿ habok do rahapëe né paawä ta bag, dooh rah'yy ganny bä kyyh hã, hã ÿ her'oot do hã. ¹⁰ÿ eanh tii bä: “Nyy d' ÿ bad'oo, Hyb N'aa Jawyk Doo?”, näng ÿÿh. Ti taky hadoo hã ÿÿ: “As'ëeg g'ëed. Ahôm nä panang hënh. T'ii hënh rabaher'oot a hã nyy da mamoo wät do pan'aa hã ÿÿ”, näng mä Jesus kyyh hã ÿÿ. ¹¹ÿ hapäh ta bag tak'ëp gabarëeh do hyb n'aa ÿ wén ty tamaa wät. Ti hyb n'aa hata haa ÿ ramoo maso hóm Damas-Ko hënh äã bah'üüm hyb n'aa.

¹²—Aj'yy Ananijas häd näng do ÿ taheg'ääs. Baad ta ti Ananijas ky dahé had'yyt hë Mosees ky n'aa jaw'yyk doo. Ta ti panang bä habong do Judah buuj raweh'ëeh ti Ananijas. ¹³Pa ÿ tabag'ëed däk bä taky hadoo: “Wakän ÿÿ, Saw-Ru, mabegãã däk p'aa hënh!” , näng mäh. ÿ bahapëe däg kän nyyw hë tii bä. ¹⁴Ti m' taky hadoo ênh hã ÿÿ: “P'op Hagä Do ër wahë makü rah'yy kaha'eeh doo, ti né hë hasëew wät òm, mabahapäh hyb n'aa takarën doo, mabahapäh hyb n'aa P'op Hagä Do karën doo da hawät doo,“ maaaa napäh hyb n'aa ta ti ta kyyh. ¹⁵Òm né hë da Baad Had'op Do rod n'aa sahõnh hë sa hã. Maher'ood da maaaa napäh doo, mahapäh do ky n'aa”, näng mä ta kyyh hã ÿÿ. ¹⁶Ti m' taky hadoo: “Magadaa wäd manäh. Ahôm nä òm ranu gemuun wät hyb n'aa. Òm ranu gemuun bä, Jesus hã mabetsëe a hã hanäng do nesaa do tabawug hóm hyb n'aa”, näng ta kyyh hã ÿÿ.

¹⁷Ti m' Paw-Ro ky hadoo ênh:

—Jerusarënh hënh ÿ babaaj nä bä, P'op Hagä Do tób n'aa yt hã ÿ bahóm ÿ ky n'aa etsëe hyb n'aa. Ta tii bä s'ëeh hadoo hã ÿÿ. ¹⁸S'ëeh hadoo doo gó ÿ hapäh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Hahÿÿ da ta kyyh hã ÿÿ: “Nyyw hë! Ahôm nä Jerusarënh bä naa. Dooh da raky dahé bä këh ÿ n'aa maher'oot doo”, näng mä hã ÿÿ. ¹⁹Ti ÿ ky gadoo: “Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, sahõnh hë ajyy babä habong do rahapäh nyy da ÿ bahóm do paa sahõnh hë tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hã, a hã h'yy ka'eeh do ÿ

^u 22.14 Jesus né hë ti P'op Hagä Do karën doo da hawät doo.

dewëes hyb n'aa, ÿ rejãã hyb n'aa. ²⁰Radaj'ëep noo gó a ky n'aa rod paa Es-Tew häd näng doo, ÿ na-ããj hë sa da h'yyb hadoo. ÿ né paa pä me hakut do sa saroor henäm", näng këh ÿ ta hä. ²¹Ti taky hadoo hä ÿÿ: "Ahöm nä, òm ÿ mejũũ dawëë, Judah buuj nadoo do sa mahang", näng mäh.

²²Ti m', jããm né hë ramaa newëë do Paw-Ro her'oot doo. Judah buuj nadoo do sa mahang Paw-Ro Jesus mejũũ Paw-Ro her'oot hyb n'aa, radu doo mä rageëenh doo:

—Dooh taw'ãäts hë tado tawäd bä badäk hahÿÿ hä! Taw'ãäts hë tadajëp! —näk mä Paw-Ro majĩĩ sa kyyh.

²³Ti m' rageëenh. Sa hatsë sa hä padëëk do ratepyh, rakawajããn do heen n'aa. K'ãäts rehaa p'op. ²⁴Ti hyb n'aa, warahén sa wahë n'aa mejõ kãn Paw-Ro ramajëë suun warahén tób n'aa yt hä.

Tamejũũ mä rahewyyh. Tamejũũ mä reaanh ta hä h'ëed hyb n'aa ta majĩĩ tii da rawén geëenh. ²⁵Ti m' ramaw'yyd däk bä rahewyyh do pan'aa paawä, Paw-Ro eanh warahén wahë n'aa see hä:

—Roma buuj raky n'aa jaw'yyk do anoo g'eeh bë hewyh bä Roma buuj seeh, bë nahapëë nä bä tamo haj'aa kadoo bä? —näng mäh.

²⁶Ti m' warahén sa wahë n'aa see maa napäh bä Paw-Ro her'oot doo, nyyw hë tabahöm kãn warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do wë. Ti m' teaanh ta hä:

—Nyy da mabad'oo hahÿ aj'yy hä? Roma buuj né hë ti hÿÿh — näng mäh.

²⁷Ti m' sa wahë n'aa heh'äät ub do bahöm Paw-Ro wë. Ti m' tabeaanh:

—Te hub né hë, Roma buuj né hë òm? —näng mäh.

—ÿÿ. Roma buuj né hë ÿÿh —näng mä Paw-Ro kyyh.

²⁸Ti m' warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do ky hadoo:

—Tak'ëp ÿ bepaag hõm paah, Roma buuj ÿ bahadoo hyb n'aa — näng mäh.

Ti Paw-Ro ky hadoo ta hä:

—Roma häj n'aa bä ÿ benäng, ti hyb n'aa ÿ benäng noo gó naa Roma buuj né ÿ hÿÿh —näng mäh.

²⁹Ti m' hewyyh do paawä nyyw hë m' raberéd geët Paw-Ro. Sa wahë n'aa eÿÿm wät tah'yy ganyy bä Roma buuj né ti tamejũũ ramoo maw'yyd däk do haak sapuuw hadoo doo me. ^v

^v 22.29 Dooh Roma buuj raky n'aa jaw'yyk do an'oo bä Roma buuj see ramaw'yyd bä ranahapäh nä bä tamo haj'aa kadoo bä. Ti hyb n'aa warahén sa wahë n'aa wén eÿÿm wät.

Sinedirijo ajyy n'aa hã Paw-Ro her'oot do ky n'aa hahÿh

³⁰Ti m' jati pé warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do mejũũ ramanyyh Paw-Ro. Takarên mã ta heen n'aa nãng baad ub h'ëed p'ãã Judah buuj Paw-Ro hã raky n'aa tapaa. Ti m' tamejũũ P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa, Judah buuj sa wahë n'aa wób, rakata b'ëeh hyb n'aa, Sinedirijo häd enäh doo. Ti m' Paw-Ro tamanaa rabab'ëeh bã.

23 Ti m' baad ub mã Paw-Ro baheg'ããs Sinedirijo ajyy n'aa sa wë, ti m' taky hadoo sa hã:

—Wakãn haa —nãng mãh. —P'ooj ub ÿ bawät do hadoo né hë ÿ da hë. Baad ub hëp ÿ tym P'op Hagã Do matym gó —nãng mãh.

²Ti m' P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät doo, Ananijas häd nãng doo, mejũũ mãh, Paw-Ro pa hab'ëeh do Paw-Ro ranoo gewyyh hyb n'aa. ³Ti m' Paw-Ro ky hadoo ta hã:

—P'op Hagã Do òm hewyyh da! Ta hadë hawak doo me j'ooj hë rep'ees do hadoo òm!^w Òm tii bã hasooh ÿ maky n'aa etyy hyb n'aa Mosees ky n'aa jaw'yyk do her'oot doo da. Ti hadoo né hë, dooh Mosees ky n'aa jaw'yyk do maky dahé bã, ÿ mamejũũ ÿ rabahewyyh hyb n'aa. Dooh tii da Mosees ky n'aa jaw'yyk do an'oo bã —nãng mã Paw-Ro kyyh ta hã.

⁴Ti m' Paw-Ro pa hab'ëeh do raky hadoo Paw-Ro hã:

—Òm ky neÿÿm maky n'aa rejã bã P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät doo! —nãk mãh.

⁵Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Wakãn haa, dooh ÿ hapëë bã P'op Hagã Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät do tado bã. P'op Hagã Do kyy kerih do hã hahÿÿ da takerih: “Maky n'aa rejã manã bë wahë n'aa”^x —nãng mãh.

⁶Ti m' Paw-Ro hapäh do hyb n'aa ti anãng ta wób Saduséw, ta wób Pariséw sa mahang, taky hadoo kat'aa do sa hã:

—Wakãn haa, —nãng mãh —Pariséw né ti ÿ hÿÿh. Pariséw t'aah ÿÿh —nãng mãh. —Hã ÿ rawén ky n'aa tapaa, ÿ gada do hyb n'aa dejëp do ragenã bong doo —nãng mãh.

⁷Tii da tahe'oot do hyb n'aa, radu doo raky ked'aak do Pariséw Saduséw sa mahang. Ti hyb n'aa raketyn b'ëeh mã sa wahë n'aa

^w 23.3 J'ooj madäk do ta h'yyb tym, Paw-Ro hanãng pé panyyg ky n'aa gó tahe'oot doo.

^x 23.5 Esodo 22.28

ta tii bā kata padēek doo. ⁸(Saduséw sa hā ji dajēp jawén paa bā, dooh ji ganā wād bā. Sa hā, dooh āās. Sa hā dooh na-āāj sahee péh. Pariséw sa hā kā, ji dajēp jawén paa bā ji ganyyh nā p'aa hēnh. Ti anäng na-āāj hē sa hā āās, sahee na-āāj hē.)

⁹Ti hyb n'aa raky ked'aak mā ta ti p'āā. Mosees ky n'aa jaw'y'yyk do ma mehetēk do wób, Pariséw wób as'ēeg b'ēeh mäh. Tak'ēp mā sa kyyh. Hahỹ d' mā sa kyyh:

—Doo hahỹ aj'yy nesaa do tamoo wād bā. Ji hapäh mā āās her'ood bā ta hā. Ji hapäh mā tii, sahee her'ood bā ta hā —näk mā sa kyyh.

¹⁰Ti m' Pariséw Saduséw kamajē däg mā tak'ēp. Ti m' warahén sa wahē n'aa beỹm wät, rejes wät ted'oo Paw-Ro. Ti hyb n'aa tamejüü warahén rabahöm rabej'ooj nyh hyb n'aa Paw-Ro, warahén tób hēnh ramahüüm hyb n'aa p'aa hēnh.

¹¹Ti m' atsēm kā, Jesus kasee Paw-Ro hā. Ti m' taky hadoo ta hā: —Eỹm manäh! —näng mäh. —Maher'oot do hadoo kehỹ n'aa babā Jerusarēnh bā, ti hadoo né hē da maher'ood panang Roma häd näng doo bā —näng mā Jesus ta hā.

Paw-Ro Judah buuj wób radajēeb paawā panyyg n'aa hahỹh

¹²Ti m' jati péh, Judah buuj Jesus hā h'yy kana'eeh do wób rakaner'oot Paw-Ro radaj'ēep hyb n'aa. P'op Hagä Do hā raky däng radaj'ēep né hē. Ti m' raky hadoo:

—Doo d' ēr awa bā, dooh d' ēr eēg bā ēr nanaboh nā bā Paw-Ro —näk mā sa kyyh.

¹³Tahy n'aa pé 40 ajyy ti h'yyb hedoo doo. ¹⁴Ti m' rabahöm P'op Hagä Do tób n'aa yt hā moo heb'ooh do sa wahē n'aa, Judah buuj sa wahē n'aa wē na-āāj hē. Ti m' raky hadoo sa hā:

—P'op Hagä Do hā āā ky däng, dooh āā awa bā, dooh āā eēg bā Paw-Ro āā nanaboh nā bā —näk mäh. ¹⁵—Āā karēn paawā Sinedirijo ajyy n'aa sii hē bē ky n'aa etsēē warahén sa wahē n'aa hā, Paw-Ro tamanaa hyb n'aa bē bab'ēeh bā. Taw'āāts hē bē her'oot bē karēn baad bē ky n'aa napäh ta ky n'aa, bē keno da —näk mäh. —Āā gadaa dāk da ta baa bā, āā daj'ēep hyb n'aa bē hab'ēeh hēnh takajaa do pooj jé —näk mā sa kyyh.

¹⁶Ti m' Paw-Ro s'aah ky n'aa napäh rahe'oot doo. Ti m' tabahöm kän warahén sa tób hēnh, Paw-Ro tapanäk hyb n'aa. ¹⁷Ti m' Paw-Ro naēēnh warahén sa wahē n'aa seeh. Ti m' taky hadoo ta hā:

—Mamahüüm hahỹ pahēew bē wahē n'aa wē. Ti anäng panyyg taher'oot pé ta hā —näng mā Paw-Ro.

¹⁸Ti m' warahén wahë n'aa see mahüüm kân pahëew sa wahë n'aa heh'äät ub do wë. Ti m' taky hadoo ta hã:

—Paw-Ro, ér maso gëet doo, ÿ tanaëej nã, taher'oot hã ÿÿ, ÿ manaa hyb n'aa hahÿ pahëew a wë. Ti anäng mä panyyg taher'oot pé pan'aa a hã —näng mäh.

¹⁹Ti m' pahëew warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do moo takyg hõm ramaa nanapäh hënh. Teanh mäh:

—H'ëed ti makarën maher'oot hã ÿÿ? —näng mäh.

²⁰Ti m' pahëew ky hadoo:

—Judah buuj kaner'ood bong a hã raky n'aa her'oot hyb n'aa Paw-Ro mamahüüm hyb n'aa Sinedirijo ajyy n'aa rakahet'aa hënh. Rakarën mä paawä raky n'aa napëë magyys hë Paw-Ro ky n'aa, ken'oooh da. ²¹Maky dahé manä da. ⁴⁰ajyy tahyb n'aa pé ragadaa däk radaj'ëep hyb n'aa. Kejën rabë bä. P'op Hagä Do hã raky däng dooh rawa bä, dooh reëg bä rananaboh nã bä Paw-Ro. Da hë ti abë padëek. Ragadaa däk maher'oot do pan'aa sa hã —näng mä Paw-Ro s'aah kyyh warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do hã.

²²Ti m' warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do edëe wät pahëew. Ti m' taky hadoo:

—Maher'ood manä ÿ mapanäk doo —näng mäh.

²³⁻²⁴Ti m' warahén sa wahë n'aa heh'äät ub do naëenh pawóp hë warahén sa wahë n'aa. Ti m' taky hadoo sa hã:

—Bë etyn hõm da 200 warahén tsyym me hah'üüm péh, 70 kawaaro jó hah'üüm do ta wób, 200 jook yt hã hah'üüm doo, kawaaro Paw-Ro jahõm pé sii hë da, atsëm rabahõm hyb n'aa panang Sesareja häd näng doo hënh —näng mä ta kyyh.

Ti m' tamejüü baad ub ramahüüm hyb n'aa Paw-Ro, sa wahë n'aa Peris häd näng do wë. ²⁵Tamejüü sa hã tama erih do Peris. Terih doo, hahÿ da m':

²⁶“ÿ, Karaw-Dijo Risijas, ÿ edëng õm Peris, hyb n'aa jawyk doo, Sesa kyy gó babä bag'ããs do õm. ²⁷Õm ÿ panäk hahÿ da: Judah buuj ramaso däk hahÿ ajyy. Rakarën paawä radaj'ëep. Ti ÿ ky n'aa napäh bä Roma buuj tado bä, ÿ bahõm warahén sii hë ÿ bed'ëep hyb n'aa sa moo gó naa. ²⁸ÿ karën paawä ÿ heen n'aa näng h'ëed hyb n'aa rakamaj'ii ta hã, ti hyb n'aa ÿ wén mahüüm paa Judah buuj wahë n'aa sa wë. ²⁹Tii bä ÿ heen n'aa nyy däk raky n'aa jaw'yyk do hyb n'aa raky kes'ëem. Dooh tamo haj'aa kadoo bä ji daj'ëep hyb n'aa paawä. Dooh tamo haj'aa kadoo bä na-ããj hë ji dawäts gëet hyb n'aa. ³⁰Tii bä ÿ ky n'aa napäh rakarën radaj'ëep.

Ti hyb n'aa nanyw hē ÿ mejō hōm a wē. ÿ maher'oot da ta majī, a wē rabahōm a sii raber'oot hyb n'aa ta ky n'aa", näng mä terih do hã.

³¹ Ti m' warahén sa wahë n'aa mejūū doo da rabadoo kãn. Ramahūūm kãn mä atsēm Paw-Ro. Ti m' panang An-Tiparis häd näng doo bä rakajaa. ³² Tii b' naa, jati péh, warahén tsyym me hah'ūūm do rababaaj nä p'aa hēnh sa tób hēnh. Kawaaro jó hah'ūūm do ramahūūm kãn tii bä Paw-Ro. ³³ Rakaja hōm bä Sesareja bä, ran'oo däg kãn sa wahë n'aa ma erih do Peris hã. Ti m' rahaëenh Paw-Ro ta hã. ³⁴ Ti m' Peris ner'ood kãn kerih doo, ti m' teanh mä Paw-Ro hã ny hado tabanäng hēnh tabana, Roma häj n'aa. Siris hēnh naa tabana Paw-Ro her'oot bä m', ³⁵ Peris ky hadoo ta hã:

—ÿ maa newëë da a ky n'aa a hã kamajī doo rakaja nä bä — näng mäh.

Ti m' tamejūū Eróts, Judah buuj sa wahë n'aa tób haeh do yt hã warahén rabahag'ãäs hyb n'aa Paw-Ro.

Peris hã Paw-Ro her'oot do raky n'aa tapaa do ky n'aa panyyg n'aa hahÿÿh

24 Ti m' 5 ta ã jawén paa bä, Ananijas, P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahë n'aa heh'äät do kajaa nä Sesareja bä. Ta sii tamanaa mä Judah buuj sa wahë n'aa wób, sa ky n'aa rod Ter-Turus häd näng do na-ããj hē. Ti m' raky n'aa tapa kãn Paw-Ro ta ti häj n'aa bagã n'aa matym gó. ² Ti m' Paw-Ro ramana geët bä, Ter-Turus häd näng do du doo taher'oot do Peris hã. Paw-Ro taky n'aa tapaa. Hahÿÿ d' mä ta kyyh:

—Baad tanyy né hē, a hyb n'aa baad ub ãã hã ãã häj n'aa bä. Doo kamajī péh. Õm h'yy ganäng do hyb n'aa, baad tawén hadoo ãã hã, ãã häj n'aa bä. ³ Jé pad'yyt hē ãã häj n'aa bä ãã h'yy gadajang a mo haj'aa hyb n'aa, Peris, tak'öp hyb n'aa jawyk doo —näng mäh. ⁴—Doo ãã karën bä òm ãã h'yyb panasä bä. Ti hyb n'aa ãã karën paawä kanahën d'os hē mamaa newë ãã her'oot doo. ⁵ Geët hahÿÿ aj'yy, kamajī do du na do tii, ãã hã. Jé pad'yyt hē badäk hahÿÿ bä Judah buuj rakamajī sa hã hē tan'oo bä. Aj'yy Nasaréh buuj ky s'üüt doo, ta wób sa wē h'yy kawereem hōm do sa wahë n'aa see hahÿÿh. ⁶ Takarën paawä tan'oo bä baad tanado wät P'op Hagä Do matym gó P'op Hagä Do tób n'aa. Ti hyb n'aa ãã wén maso däk. [⁷ ãã karën paawä ãã ky n'aa etyy ãã ky n'aa jaw'yyk do

mejũũ doo da. Ti nuuj jé warahén sa wahë n'aa, Risijas häd näng doo, ta warahén sii hë tabana. ãã hã rawaj'aa padëëk, Paw-Ro rabej'ooj hõm hyb n'aa ãã mahãnh. ⁸Tamejũũ ta hã ky n'aa tapaa do a wë rabahõm.] Baad hahÿ aj'yy hã meaaj bã, maheen n'aa näng da ãã ehüb né hë ãã ky n'aa tapaa do hã —näng mä Ter-Turus kyyh Peris hã.

⁹Ti m' Judah buuj, Jerusarënh bã han'aa doo, raky masa Ter-Turus. Raky n'aa tapaa ënh Paw-Ro. Te hub né hë m' Ter-Turus her'oot doo, sa nooh.

¹⁰Ti m' sa wahë n'aa Peris häd näng do mejũũ Paw-Ro ber'oot hyb n'aa. Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Hajõõ däg ta baab ãã häj n'aa bã baad maky n'aa etyy. Ti hyb n'aa h'yyb neÿÿm doo me ÿ her'oot a hã këh ÿ n'aa hã ÿ raky n'aa tapaa do ky n'aa hã —näng mäh. ¹¹—¹²ta ãã nã ÿ kaja nã Jerusarënh bã, P'op Hagä Do ÿ hyb n'aa esee hyb n'aa. Makarën bã mameaaj ÿ kajaa noo gó ÿ rahapäh doo, te hub né hë ta ti ÿ her'oot do mabahapäh hyb n'aa. ¹²B'ëëh hahÿÿ hã ÿ kamaj'ĩĩ doo, dooh noo gó ÿ rahapëë bã ÿ ky kedag bã P'op Hagä Do tób n'aa bã. Dooh noo gó ÿ rahapëë bã ÿ kamajë bã tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do yt hã, panang bã na-ããj hë. ¹³Hahÿ ajyy dooh rahaja bã rametä bã te hub tado bã hã ÿ raky n'aa tapaa do ky n'aa.

¹⁴Hÿÿ kã, dooh ÿ ky n'aa jejën bã, ÿ hyb n'aa jaw'yyk né hë P'op Hagä Doo, ãã wahë makü rah'yy kaha'eeh doo. Ta tyw n'aa papuuj P'op Hagä Do wë ky n'aa ÿ ky daheeh. Ta wób wë ãã h'yy kawareem hõm ramaneëëj né paawä ta tyw n'aa papuuj, sahõnh P'op Hagä Do kyy kerih do ÿ ky daheeh. P'op Hagä Do ky n'aa rod rerih doo, Mosees ky n'aa jaw'yyk do ÿ ky daheeh. ¹⁵Hã ÿ kamaj'ĩĩ doo ragada do hadoo né hë ÿ gada dejëp do ragenä bong doo, P'op Hagä Do mo haj'aa. P'op Hagä Do karën doo da habong do paah, baad nabok do paa na-ããj hë da ãã gada ragenä bong doo. ¹⁶Sahõnh hë da ragenä bong do hyb n'aa, baad ub had'yyt hë ÿ karën ÿ bawät, hëp ÿÿ gó baad had'yyt hë tabahadoo hyb n'aa P'op Hagä Do hã, ta wób sa hã na-ããj hë —näng mä Paw-Ro.

¹⁷Ti m' Paw-Ro ky hadoo ënh:

—Hajõng ta baab häj n'aa s'ee hënh ÿ bewäd nã. Ta jawén ÿ babaaj hõm p'aa hënh Jerusarënh hënh, kasuud is do Judah buuj

ÿ 24.14 Jesus ky n'aa né hë ti “ta tyw n'aa papuuj” ramaneëënh doo.

sa mahang habong do sa matym n'aa ȳ tajooh hyb n'aa, P'op Hagä Do hä ȳ ma ejuu do hyb n'aa na-ãäj hē. ¹⁸⁻¹⁹ Ti né hē ȳ bad'oo P'op Hagä Do tób n'aa yt hä, sahõnh hē ȳ bahajaa jawén paa bä ãã ky n'aa jaw'yyk do mejũũ doo da ji h'yyb banyyw däk hyb n'aa P'op Hagä Do matym gó. Dooh hajök do tado bä si ȳ habok doo. Dooh na-ãäj hē ȳ kamajē bä ta wób sa wē. Daap ramenyyh hã ȳ raky n'aa tapaa doo. P'op Hagä Do tób n'aa yt hä né hē ȳ bag'ëed däk Judah buuj wób Asija häj n'aa hēnh naa ȳ rabahapäh bä. Taw'ääts hē né hē paawä ta ti né hē ajyy wawēē hē rabana, hã ȳ raky n'aa tapaa hyb n'aa tanyy bä sa wē hã ȳ raky kes'ëem péh. Ti né hē P'op Hagä Do tób n'aa yt hä ȳ raky n'aa tapaa do paah. ²⁰ Ta ti ranan'aa do hyb n'aa, na b'ëeh hahȳ rahe'ood ny hadoo pé rahapäh ȳ mo haj'aa kadoo bä Sinedirijo ajyy n'aa raky kes'ëem do hä ȳy. ²¹ Jããm né hē hahȳy da keh ȳy Sinedirijo ajyy n'aa sa hã: “Dejēp do ragenä bok do ȳ gada do hyb n'aa, hã ȳ raky n'aa etyy bē matym gó”, näng paa keh ȳ sa hã. Nepäh ta tii hã rawyyd bä sa hã baad nadoo do mo haja ȳy —näng mä Paw-Ro kyyh.

²² Ti m', baad Peris ky n'aa napäh né hē Jesus ky n'aa, ta tyw n'aa papuuj ramaneëenh doo. Paw-Ro her'oot do jawén paa bä taky hadoo:

—Jããm hē dó —näng mäh. —Warahén sa wahē n'aa Risijas häd näng do kajaa bä, ȳ baher'oot da nyy da ȳ bad'oo òm raky n'aa tapaa do hä —näng mä Peris kyyh.

²³ Ti m' Peris mejũũ warahén sa wahē n'aa see rabaheg'ããs nä Paw-Ro. Hahȳy da m' ta kyyh sa hã:

—Taw'ääts hē bē eréd tabawät hyb n'aa, tabeg'ããs hyb n'aa. Bē an'oo na-ãäj hē ta najiis rabeg'ããs ta wē rabanoo hyb n'aa takarēn doo —näng mäh.

²⁴ Ti m' ta jawén, p'aa hēnh Peris bana Paw-Ro wē. Ta ȳym sii hē tabana. Dusir mä Peris ȳym häd. Judah buuj mä ti ta ȳym. Ti m' tamejũũ Paw-Ro ranaëenh. Tamaa newēē mä Paw-Ro her'oot doo, ji h'yy ka'eeh do Kristo Jesus hã ky n'aa. ²⁵ Ti m' Paw-Ro baher'oot bä baad ub ji bawät do ky n'aa, ji h'yy keb'aah do ky n'aa, ta jawén ji P'op Hagä Do ky n'aa etyy do ky n'aa na-ãäj hē, Peris eỹm wät mäh. Ti m' taky hadoo:

—Jããm hē dó. Ahõm nä. Ȳ karēn bä, ȳ mejũũ da òm ranaëenh p'aa hēnh —näng mä ta kyyh Paw-Ro hã.

²⁶ Peris karēn paawä Paw-Ro anoo dajēer ta hã, taberéd hõm hyb n'aa. Ti hyb n'aa m' hajõõ nuu me tanaëenh ta wē Paw-Ro sii

taber'oot hyb n'aa. ²⁷Ti m' pawóp hẽ ta baab tabahado dák bã, Posijo-Pes Peris jawén buuj däg. Peris sa wahẽ n'aa tabadoo do paa tabanyyh bã, teréd gëet Paw-Ro, Judah buuj tah'y'yb en'yym hyb n'aa.

Roma buuj sa wahẽ n'aa see sii Paw-Ro ber'oot do panyyg n'aa hahÿÿh

25 Ti m' tamawoob hẽ tabahado däg bã ta ãh Pes Peris jawén buuj tabahado däg bã, Jerusarẽnh hẽnh tabahõm kãn Sesareja panang häd näng doo bã naa. ²Ti m' Jerusarẽnh bã takajaa bã, P'op Hagä Do tób n'aa yt hã moo heb'ooh do sa wahẽ n'aa, Judah buuj sa wahẽ n'aa wób na-ããj hẽ, rabahõm ta wẽ. Paw-Ro raky n'aa tapaa ta matym gó. ³Ky kah'üüm mä ta hã, rakarën doo da tabad'oo hyb n'aa. Rakarën né paawä Pes mejõ nä Paw-Ro Jerusarẽnh hẽnh. Rakarën né paawä radaj'ëep Paw-Ro tana bã ta tyw n'aa me. ⁴Ti m' Pes ky hadoo:

—Dooh —näng mäh. —Sesareja bã Paw-Ro bagëet. T'ïi hẽnh da ÿ babaaj hõm p'aa hẽnh nayyw hẽ. ⁵Taw'ãäts hẽ né paawä bẽ wahẽ n'aa wób rabah'üüm si ÿÿ, t'ïi hẽnh raky kes'ëem hyb n'aa tamo haj'aa kadoo bã —näng mäh.

⁶Ti m' ji moo sahõnh hẽ ta ã jawén paa bã, Pes babaaj hõm kãn Sesareja hẽnh. Ti m' jat'iip hadoo Pes bana sooh ji hã raky kes'ëem do ky n'aa rabaherot bã. Ti m' tamejũũ ranaëej nä Paw-Ro. ⁷Paw-Ro bana gëet bã, Judah buuj, Jerusarẽnh bã naa han'aa do ranu sabug dák tabagëet bã. Ti m' radu doo tak'ëp Paw-Ro raky n'aa tapaa. Hajõng mä nesaa do tamo haj'aa, sa nooh. Daap mä ramenyyh. Dooh m' rahaja bã rametä bã se hub tado bã ti raher'oot doo.

⁸Ti m' ta daaj hẽ Paw-Ro ky n'aa kaher'oot sa hã:

—Dooh ÿ mo haj'aa kad'oo pé Judah buuj raky n'aa jaw'y'yk do hã. Dooh ÿ mo haj'aa kadoo bã P'op Hagä Do tób n'aa hã. Dooh ÿ mo haj'aa kadoo bã Sesa, Roma buuj sa wahẽ n'aa heh'äät ub do hã —näng mä Paw-Ro kyyh.

⁹Ti m', Pes h'y'yb enäw paawä Judah buuj. Ti hyb n'aa hahÿÿ da m' ta kyyh Paw-Ro hã:

—Makarën mabahõm Jerusarẽnh hẽnh, t'ïi hẽnh ÿ maa newëe hyb n'aa õm raky n'aa tapaa doo, õm ÿ ky n'aa etyy hyb n'aa? —näng mäh.

¹⁰Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Babä ÿ bagëet hÿÿ kã, raky kes'ëem do ky n'aa rabaherot bã. Babä né hẽ ji ky n'aa etyy Sesa kyy gó, Roma buuj sa wahẽ

n'aa heh'ää́t ub do kyy gó. Babä né hē ȳ maky n'aa etyy. Baad mabahapäh né hē, dooh ȳ mo haj'aa kadoo bä Judah buuj sa hä. ¹¹Ȳ mo haj'aa kadoo bä paawä, dajëb hä ȳ maky n'aa ety bä ta hyb n'aa, ȳ gadoo né da ȳ radaj'ëëp doo. Se hub tanado bä hä ȳ raky n'aa tapaa doo, dooh Roma buuj raky n'aa jaw'yyk do an'oo bä sa moo gó ȳ rahaënh. Ȳ karën Sesa né hē ȳ taky n'aa etyy —näng mä Paw-Ro kyyh.

¹²Ti m' Pes beanh ta hä masa do sa hä nyy d' rabad'oo. Ti m' rakaner'oot do jawén paa bä Pes ky hadoo Paw-Ro hä:

—Makarën mä Sesa öm taky n'aa etyy. Ti hyb n'aa t'ĩĩ hēnh né da mabahöm ta wë —näng mäh.

Judah buuj sa wahë n'aa hä Pes her'oot do Paw-Ro ky n'aa panyyg n'aa hahȳȳh

¹³Ti m' ta jawén, ta see pé noo gó, Judah buuj sa wahë n'aa heh'ää́t ub do Agaripa häd näng doo, ta änh Berenis häd näng do daheeh rabana, Sesareja hēnh rabeg'ääs hyb n'aa Pes wë. ¹⁴Hajõõ ta äh t'ĩĩ hēnh rabajeej bong. Ti hyb n'aa Agaripa hä Pes baher'oot Paw-Ro ky n'aa. Ti m' taky hadoo:

—Ti agëet babä aj'ȳy Peris eréd gëet do paah —näng mäh. ¹⁵— Jerusarēnh hēnh ȳ bewäd nä noo gó, P'op Hagä Do tób n'aa yt hä moo heb'ooh do sa wahë n'aa, Judah buuj sa wahë n'aa na-ääj hē raher'oot hä ȳy ta hä raky kes'ëëm do ky n'aa. Rakarën né paawä dajëb hä ji ky n'aa etyy —näng mäh.

¹⁶—Ȳ her'oot sa hä, dooh Roma buuj ramejõ bä rarejä bä nyyw hē ji hä. Pooj jé ji ky naa etyy n'aa an'oo bä ta matym gó ji hä ky n'aa tapaa do ji ky gadoo. Tii d' né këh ȳ sa hä. ¹⁷Ti m' wawëe hē rakaja nä bä, nyyw hē, jati péh, ȳ mejüü Paw-Ro ramanaa, ta hä ky kes'ëëm do rabab'ëëh bä. ¹⁸Ta hä raky n'aa tapaa bä, dooh ȳ h'yyb däng do tado bä raky n'aa tapaa doo. ¹⁹Raky n'aa hajëm rah'ȳy kaha'eeh do ky n'aa hä. Raky n'aa hajëm na-ääj hē dajëp do ky n'aa, Jesus häd näng doo. Paw-Ro her'ood bä edëp mäh, tanooh. ²⁰Dooh ȳ hapëë bä nyy da ȳ bad'oo ta ti hedoo do hä. Ti hyb n'aa ȳ beanh ta hä takarën bä Jerusarēnh hēnh tabahöm, t'ĩĩ hēnh raky n'aa etyy hyb n'aa. ²¹Ti m' Sesa hä Paw-Ro ky däng. Takarën mä Sesa ky n'aa etyy ta hä. Ti hyb n'aa ȳ mejüü rabahag'ääs nä Sesa wë ȳ manejõ nä bä —näng mä Pes kyyh.

²²Ti m' Agaripa ky hadoo:

—Ȳ karën paawä ȳ maa newëe ta ti aj'ȳy her'oot doo —näng mäh.

—Taw'ãäts hē. Jat'iip né da mamaa newëë taher'oot doo —näng mä Pes.

²³Ti m' jat'iip hadoo Agaripa, Berenis daheeh rabajëë p'ëë ta gawakō gaeh doo gó, raky n'aa tapaa do ky n'aa rabaherot bä. Rabajëë p'ëë bä, baad ub t'ī hēnh kat'aa do raweh'ëeh Agaripa, Berenis daheeh. Sa sii m' rabajëë p'ëë warahén sa wahë n'aa ky n'aa etsëeh doo, ajyy panang buuj ky n'aa etsëeh do na-ãäj hē. Ti m' Pes häd näng do mejūū Paw-Ro ramanaa hyb n'aa. ²⁴Ti m' Pes ky hadoo:

—Agaripa, Judah buuj sa wahë n'aa heh'äät ub doo, bëeh, ãã mahang kata b'ëeh doo, bë hegã hahy ajyy —näng mäh. — Jerusarēnh hēnh, babä Sesareja bä na-ãäj hē sahōnh hē Judah buuj hã y raky n'aa her'oot y daj'ëep hyb n'aa. Tak'ëp sa kyyh rabetsëë hã yy —näng mäh. ²⁵—Hã yy, dooh tamo haj'aa pé tadajëb bä. Ti hadoo né hē, Sesa ky n'aa etyy ta hã taky däng do hyb n'aa, y h'yyb däng Roma hēnh, Sesa wë né hē y mejūū. ²⁶Tii da né da y bad'oo. Ti hadoo né hē, dooh wë y ta ky n'aa y ma erih pé Sesa hã. Ti hyb n'aa y mana gëët bë matym gó. A wë né hē y mana gëët Agaripa, hajōng ta hã ër eanh do jawén paa bä, y bahapäh hyb n'aa h'ëed y ma erih pé ta ky n'aa hã. ²⁷Dooh taw'ãäts hē tado bä ta si n'aa hē y mejō bä Paw-Ro, ta hã ky n'aa tapaa do ky n'aa tamah doo me —näng mä Pes kyyh Agaripa sa hã.

26 Ti m' Agaripa ky hadoo Paw-Ro hã:
—Maher'ood a daaj hē a ky n'aa —näng mäh.

Ti m' Paw-Ro meduuk ta moo me, bag hēnh rabab'ëeh hyb n'aa. Ti m' ta du doo taher'oot doo:

²—Y h'yy gadajang né hē Agaripa, naga hē y her'oot do hyb n'aa Judah buuj hã y raky n'aa tapaa do ky n'aa mamaa napäh bä —näng mäh. ³—Y h'yy gadajang na-ãäj hē, baad mabahapäh do hyb n'aa nyy da ëer, Judah buuj, ër bahed'oo doo da. Mahapäh né hē h'ëed p'ãã ëer, Judah buuj, ër ky ked'aak. Ti hyb n'aa y karēn paawä h'yyb jawyk doo me da y mamaa newëë —näng mäh.

⁴Ti m' taky hadoo ënh:

—Sahōnh hē Judah buuj rabahapäh nyy da y bawäd wät y karapee noo gó naa häy y n'aa bä y bawäng doo bä, Jerusarēnh bä na-ãäj hē. ⁵Bäp peej däg y rabahapäh né hē. Rakarēn bä rahajaa raher'ood bä nyy da y bawät paah. Baad had'op, ta wób sa bahānh Pariséw raky daheeh Mosees ky n'aa jaw'yyk do ër mahang.

Pariséw sa see né hē paa ȳyh. Rababok doo da ȳ bawäd wät paah. ⁶Hÿȳ kä hä ȳ raky n'aa etyy, ȳ gada do hyb n'aa ér wahë makũü hä P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo. ⁷Isaraéw taah 12 hedoo do du na do sa panaa ragada P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo, P'op Hagä Do rawén hyb n'aa jewyyg had'yyt hē. P'op Hagä Do ky n'aa enooh do ȳ gada do hyb n'aa né hē Judah buuj hä ȳ rawén ky n'aa tapaa —näng mäh.

⁸Ti m' teanh mäh:

—H'ëed hyb n'aa bë mahang habong do sa hä dooh P'op Hagä Do haja bä dejëp do ragenä boo bä p'aa hēnh tan'oo bä? —näng mä ta kyyh.

⁹—P'ooj ub ȳ na-ääj hē sa da hadoo né paa ȳyh. Ti noo gó hä ȳ taw'ääts hē sahõnh hē ȳ hajaa doo me ȳ karën ȳ rejää Jesus Nasaréh buuj häd. ¹⁰Tii d' né paa ȳ bad'oo Jerusarēnh bä. P'op Hagä Do tób n'aa yt hä moo heb'ooh do sa wahë n'aa kyy gó hajök Jesus hä h'yy ka'eeh do ȳ dewäts b'ëeh. Radejëeb bä, ȳ karën né hē paa radejëp. ¹¹Hajõo nuu me jé pad'yyt hē tób P'op Hagä Do panyyg rayd naherot do basooh hēnh ȳ bahõm paah, ȳ rejää hyb n'aa Jesus hä h'yy ka'eeh do sa mahang habong doo. Ȳ rejää doo me ȳ karën né paawä Jesus hä raky n'aa rejää. Tak'ëp né hē ȳ kawajään paa sa wë. Ti hyb n'aa ȳ bahõm panang s'ee hēnh, Judah buuj häj n'aa tanadoo hēnh, ȳ rejää hyb n'aa t'ĩ hēnh —näng mäh.

¹²—Ti ta see pé noo gó ȳ bahõm Damas-Ko hēnh. P'op Hagä Do tób n'aa yt hä moo heb'ooh do sa wahë n'aa kyy gó ȳ bahõm t'ĩ hēnh, Jesus hä h'yy ka'eeh do ȳ rejää hyb n'aa paawä. ¹³Ti m' wasyk, ta tyw n'aa me ȳ bahõm bä, tii bä ȳ bahapäh wë hä naa ta bag tak'ëp gabarëeh do hahät ȳyh hä, hata haa sa hä na-ääj hē. Papÿyj gabarëeh do bahãnh ta ti bag. ¹⁴Tüü äã kajäg b'ëeh tii bä. Ti ȳ maa napäh kyyh, hä ȳ her'oot do Eberew kyy me: “Saw-Ru, Saw-Ru, h'ëed hyb n'aa ȳ marejäã? A daaj né hē maker'ook ȳ maky nadahé bä, booj yb gasõom do hä tedats bä ta jawén p'aa hēnh hadoo.” ¹⁵Ti ȳ eanh ta hä: “Jaa õm Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo?”, näng ȳyh. Ti taky hadoo: “Ȳ né hē Jesus, marejäã doo. ¹⁶As'ëeg g'ëed! A hä ȳ wén kas'ee wät õm ȳ asëew wät do hyb n'aa. Õm ȳ asëew wät, hëp ȳ n'aa mamoo wät hyb n'aa, ta wób sa hä mabahe'oot hyb n'aa mahapäh do ȳ hÿȳ kä. Maher'ood sa hä na-ääj hē ȳ metëek nä do a hä ky n'aa. ¹⁷Õm da ȳ ed'ëep Judah buuj, Judah buuj nadoo do sa moo gó naa õm rarejä bä. Judah buuj nadoo do sa mahang õm ȳ mejüü hÿȳ kä, ¹⁸mamahe'oot

hyb n'aa sa hã. Ty temah do hadoo, gadagyp do hadoo doo gó habok do hadoo tii. Ỹ karën mabaher'oot sa hã kēh ỹ n'aa, rah'yy kadaw'uuh hyb n'aa, gadagyp do hadoo doo gó ranaboo bong hyb n'aa, Nesaa Do Yb manejō wät hyb n'aa sa hã, P'op Hagä Do karën doo da rababok hyb n'aa, ta bag näng hēnh hadoo gó rababoo däk hyb n'aa, hã ỹ rah'yy ka'eeh hyb n'aa, nesaa do sa h'yyb tym gó hanäng do ỹ bawug hōm hyb n'aa. Tii bā da P'op Hagä Do karapee, hã ỹ rah'yy ka'eeh do hyb n'aa tsyt hē ta wē tasēew hōm do rabahado padēek hyb n'aa da", näng Jesus kyyh hã ỹỹ.

19Ti m' Paw-Ro ky hadoo ēnh:

—Ti hyb n'aa, nayyw né hē ỹ ky daheeh Jesus mejūū do wē hã naa, hã ỹ takasee bā. 20Nayyw hē kā ỹ baher'ood kän Jesus ky n'aa Damas-Ko bā habong do sa hã, ta jawén Jerusarēnh bā habong do sa hã, sahōnh hē Judah hāj n'aa bā habong do sa hã kā. Ỹ maher'oot na-āāj hē Judah buuj nadoo do sa hã. Sa hã ỹ her'oot nesaa do raberéd hōm hyb n'aa, P'op Hagä Do hã rah'yy ka'eeh hyb n'aa kā. Ỹ her'oot sa hã, baad rababok hyb n'aa, baad ub ji bahapäh hyb n'aa nesaa do reréd hōm doo, P'op Hagä Do hã rah'yy kae däk doo. 21Ti hyb n'aa né hē, Jesus mejūū do ỹ moo wät do hyb n'aa, ỹ Judah buuj ramaso däk P'op Hagä Do tób n'aa w'oo hã kahadē doo gó, ti ỹ radajēeb paawä.

22Ti hadoo né hē ỹ P'op Hagä Do masaa had'yyt hē, da hē na-āāj hē. Ti hyb n'aa né hē babä ỹ wén gēet, ta ky n'aa ỹ baher'oot hyb n'aa ky n'aa etsēeh do sa hã, ky n'aa netsēeh do sa hã na-āāj hē. Dooh P'op Hagä Do ky n'aa rod makū rer'oot do paa bahānh, Mosees her'oot do paa bahānh ỹ her'ood bā. 23Ti raheer'oot né hē P'op Hagä Do H'yyb Däng Do dajēp do ky n'aa. Jāām né hē pooj jé dejēp do mahang taganä wät do hyb n'aa, tamaher'oot da Judah buuj sa hã, Judah buuj nadoo do sa hã na-āāj hē, nyy da ta bag hadoo doo gó rababok hyb n'aa —näng mä Paw-Ro kyyh.

24Ti m' Pes ky gakog hōm Paw-Ro. Ti m' taky hadoo:

—Ōm ky bawad däk tak'ēp mama kametēek do haj'aa! —näng mä Pes kyyh Paw-Ro hã.

25Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Dooh —näng mäh. —Dooh ỹ ky bawad bā. Né hup ỹ né hē ta ti ỹ her'oot doo. Baad tabadäng ji h'yyb gó baad ji hyb n'aa newē bā —näng mäh. 26—Mameaaj paawä Agaripa hã. Baad ub tabahapäh ỹ her'oot do ky n'aa. Ti hyb n'aa tahajaa baad ỹ baher'oot ta hã. Hã ỹỹ, ta heen n'aa näng né hē ỹ her'oot do ky

n'aa hã. Dooh kejën doo gó tawäd wäd hahÿ Jesus ky n'aa ÿ her'oot doo. Sahõnh hẽ raheen n'aa enãh —nãng mã Paw-Ro.

²⁷Ti m' Paw-Ro beaanh Agaripa hã:

—Maky daheeh P'op Hagä Do ky n'aa rod n'aa raheer'oot do paah? —nãng mãh. —Maky daheeh né hẽ, hã ÿÿ —nãng mãh.

²⁸Ti m' Agaripa ky hadoo:

—Nayyw hẽ med'oo g'eeh mahajaa ÿ mah'yib tatug bã Kristo hã h'yy ka'eeh do see ÿ bahado däk hyb n'aa? —nãng mãh.

²⁹Ti m' Paw-Ro ky hadoo:

—Nayyw hẽ tado bã, nayyw hẽ tanado bã, P'op Hagä Do hã ÿ ky n'aa etsëẽ õm, ta wób ÿ ramaa newëë do na-ããj hẽ, da ÿ rabahado padëëk hyb n'aa. Dooh hahÿÿ da, ÿ moo kamewyyt doo da tado bã —nãng mã Paw-Ro.

³⁰Ti m' Agaripa, Pes, Berenis, sahõnh hẽ sa pa hab'ëeh do as'ëëg b'ëeh. ³¹Ti m' raban'yih ta gawakõ gó naa. Sa m'aa hënh rakaner'oot bã raky hadoo:

—Dooh tamo haj'aa kadoo bã ji dajëëb bã. Dooh hyb n'aa ji dawäts geët péh —nãk mãh.

³²Ti m' Agaripa ky hadoo Pes hã:

—Taky nahado bã paawä Sesa ky n'aa etyy hyb n'aa ta hã raky n'aa tapaa do ky n'aa hã, taw'ãäts hẽ paawä ji eréd hõm tabahõm hyb n'aa —nãng mãh.

Paw-Ro ramejõ hõm do Roma hënh panyyg n'aa hahÿÿh

27 Ti m' Itarija häj n'aa hënh, Roma panang hënh ãã ramejũũ raky däng do jawén paa bã, rahaëëj däk Paw-Ro, radewäts b'ëeh do wób na-ããj hẽ warahén sa wahë n'aa see Jurijo häd nãng do moo gó, Roma hënh Paw-Ro tamahũũm hyb n'aa. “Sesa warahén n'aa” ramaneëënh do sa see ti Jurijo. ²Ti m' panang Adaramit häd nãng doo bã naa ãã gatsëg t'oonh marakate gó, Asija häj n'aa hënh hahõm doo gó. ãã sii hahõm na-ããj hẽ aj'yy Aris-Tako häd nãng doo. Masedonija häj n'aa bã, panang Tesaronika häd nãng doo bã naa tii. ³Ti m' jati pé ãã kajaa panang Sidõn häd nãng doo bã. ãã kajaa bã Sidõn bã, Jurijo ky enyym Paw-Ro hã. Tanoo tabeg'ããs hyb n'aa pong hënh ta najiis sa wë, ta hã rabanoo hyb n'aa ta wë badoh doo. ⁴ãã tsyym kasok bã, ãã habok hënh bah'ood ty gahëm. Ti hyb n'aa tsyt dëëg hã, Tsi-Peré häd nãng do nu masee me ãã kenaa bong. ⁵Ti m' ãã batsëk bã ãã tabës Siris, Pam-Pirija häd enãh do häj n'aa. Ti m' ãã kaja hõm panang Mira häd nãng doo bã, Risija häj n'aa bã.

Marakate heen n'aa (Atos 27.1-6)

⁶Ta tii bā warahén sa wahé n'aa baw'yyt marakate panang Aresān-Dirija häd näng doo bā naa, Itarija häj n'aa hēnh hahōm doo. Ti m' tamejūū āā gatsäg t'oohh, tii gó āā bah'ūūm hyb n'aa. ⁷Ti m', hajōng ta āā kaja hē āā bahōm

séd bā āā karip do hyb n'aa, bah'ood āā habok hēnh taty gahēm do hyb n'aa. Tak'ēp né hē marakate gó moo b'ook do ramoo bok āā kaja hōm hyb n'aa panang Kinid häd näng do nedaa bā. Dooh bah'ood an'oo bā āā ty gahōm hēnh āā ahōm bā. Ti hyb n'aa s'yī tabanäng hēnh āā bah'ūūm. Tsyt dēeg hā Keret, Saramone häd enäh do hoo gad'oo bā āā tabēs. Tii da āā wén d'oo, tsyt dēeg hā Keret häd näng do nu masee me āā kenaa bong hyb n'aa. ⁸Kaja hē āā bahōm is Keret nabyy me. Tak'ēp né hē marakate gó moo b'ook do ramoo bok marakate bahōm hyb n'aa. Ti m' āā kaja hōm kän Datyyw Banām Do häd näng doo bā. Panang Raseja häd näng do nedaa bā däg tii.

⁹Tabēej hōm ta āā rakahej'aa do paawā Itarija häj n'aa hēnh. Tabēej hōm Jōm Kipur^z rataheb'ēēs doo. Ām n'aa nyy dāk ji atsäg bā akajar, edaa dāk do hyb n'aa tabahahēēm do bawät doo. Tabahahēēm do noo gó tak'ēp bah'ood bana. Ti hyb n'aa Paw-Ro ky hadoo mā sa hā:

¹⁰—Hā yī pé da, dooh da baad tado bā ēr hahy hah'ūūm doo. Ēr da ta see hadoo, ēr da kamana'uuh marakate hā, ta gabuuj hā, ēr na-āāj hē da. Taw'āāts hē babā ēr ba'yym dó —näng mā Paw-Ro.

¹¹Paw-Ro maher'ood né paawā sa hā, dooh warahén sa wahé n'aa karēn bā tamaa newē bā ta kyyh. Taky daheeh marakate poo masoo n'aa, marakate danäh daheeh. ¹²Dooch baad tado bā ratabēej bā tabahahēēm do noo gó “Datyyw Banām Do” häd näng doo bā. Ti hyb n'aa hajōk do rakarēn rabah'ūūm, rakajaa hyb n'aa paawā panang Pēnis häd näng doo bā, t'ī hēnh ratab'ēēs hyb n'aa paawā tabahahēēm do noo gó. Pēnis bā marakate ranu kahej'ēēk, tsyt dēeg hā Keret häd näng doo bā. T'ī hēnh dooh tabahēm bā tagajaroj hyb n'aa.

^z 27.9 *Jōm Kipur* häd näng do Judah buuj rataheb'ēēs, nesaa do kawug hōm do rahyb n'aa esee hyb n'aa.

¹³Tii bä, tadu doo bä tabahëm do raty gahöm hënh, ratsebee bong, h'yy kahasë bong. Rah'yyb däng doo da né hë red'oo mäh. Ti m' resäg toonh marakate mesoo n'aa. Ti m' rabahöm kän tsyt dëög nabyy me. ¹⁴Dawë péj rababoo däg bä kä tak'ëp bah'ood bana kän. Tsyt dëög hadäk hënh naa tabana. Rahepëë däk ti bah'ood tak'ëp hen'aa doo. ¹⁵Ti m' marakate bah'ood bahëm höm. Dooch äã haja bä äã ahöm bä bah'ood gó. Ti hyb n'aa äã beréd höm bah'ood marakate tamahüüm hyb n'aa. ¹⁶Ti m', tsyt dëög nad'ëed is doo, Kaw-Da häd näng do nu masee me äã kenaa bong bä bah'ood an'oo bä, tii bä äã bahaja kän äã ej'ooj nä kän h'oo yb marakate duu me hadäk doo. T'ĩ hënh dooh denaa hë né paawä bah'ood tabahëm bä, ti hadoo né hë tak'ëp äã bej'ooj nä kän. ¹⁷Ti m' ta gó rabatóg so kän h'oo marakate agyyb jëë bä hood n'aa. Ti m' ta mawyd n'aa hewëeh doo me ramew'yyd höm marakate hã tagananabëeh hyb n'aa, maadaka tak'ëp hejoonh do hyb n'aa. Rajeÿÿm na-ääj hë marakate adëë kä bä hood jó, hood Sirit häd näng do jó. Ti hyb n'aa rabaw'oong bëenh marakate yb mesoo n'aa sekeek doo. Tii bä raberéd höm bah'ood ty gahëm hënh marakate bahöm. ¹⁸Ti m', tak'ëp ketaam do hyb n'aa maadaka marakate hã, jat'iip hadoo rakud bëenh marakate gabuu tagasakog däk hyb n'aa. ¹⁹Tamawoob hë tabado däg bä ta äh, sa daaj hë rabaw'oong bëenh marakate gó ramoo mabok do nahëë paah. ²⁰Poo hajëë had'yyt hë. Dooch papÿÿj ty ganä wäd bä, sagööh dooh ji hapëë boo bä, ny nemuun äã bahöm äã bahapäh hyb n'aa paawä. Kaneréd bah'ood. Ti hyb n'aa sahõnh hë äã dejëp äã ed'oo.

²¹Hajöo däg ta äh ranawa bong do jawén paa bä, Paw-Ro bas'ëög geët tabaher'oot hyb n'aa. Ti m' taky hadoo:

—Taw'ääts hë né paawä ÿ bë ky dahé ÿ baher'ood wät bä ër nahöm hyb n'aa paawä Keret bä naa. ÿ bë ky dahé bä paawä, dooh né hë paawä bë kamanau bä bë aw'oong bëenh do hã —näng mäh. ²²—Ti hado né hë paawä, bë h'yy ketón manäh. Dooch da dajëp pé ër seeh. Jããm hë marakate karejã höm da —näng mäh. ²³—Naga hë, atsëm, P'op Hagä Doo, ÿ hyb n'aa jaw'yyk doo, mejüü äãs, ta karom seeh, hã ÿ takasee hyb n'aa. ²⁴Hahÿÿ da äãs kyyh: “Eÿÿm manä Paw-Ro. Sesa hã da makametëeh nä. A hyb n'aa da P'op Hagä Do bed'ëep sahõnh hë marakate gó habok doo”, näng mä äãs kyyh. ²⁵Ti hyb n'aa bë tsebee, bë h'yy kahasë. ÿ h'yy ka'eeh né hë P'op Hagä Do hã. ÿ hapäh baad ub, hã ÿ äãs her'oot do

hadoo né hē da ər hā. ²⁶Hood jó, tsyt dēeg hā bah'ood tapooh da marakate —näng mä Paw-Ro.

²⁷Ti m' 14 däg āā āh, āā bah'ood mahũũm akajar Adirijat häd näng doo bä. Ti atsēm ub, edaa dāk hēej badāk marakate gó moo b'ook do rahyb n'aa hapäh. ²⁸Ti m' rametyy tetyy n'aa me. ³⁶meet mä tahajaa rametyy bä. Ta bahānh rametyy p'aa hēnh. Ta yd jé däg: ²⁷meet däg mäh. ²⁹Rajeỹỹm mä pä hā tatapóh bä. Ti hyb n'aa ji meheet pé raw'oong bēenh marakate mesoo n'aa, ta duu hēnh kanehō doo. Ti m' raky n'aa etsēē nayyw hē tabawag hōm hyb n'aa paawä. ³⁰Ti m' marakate gó moo b'ook do radawäts tuu paawä h'oo yb. Marakate poo hā rabahō ta mesoo n'aa ken'ooh. Rakarēn paawä rakejēn hōm sa mahānh. ³¹Tii bä warahén sa wahē n'aa hā, warahén sa hā na-āāj hē Paw-Ro ky hadoo mäh:

—Marakate gó moo b'ook do ranayyw bä, dooh da bē edēb bä —näng mäh.

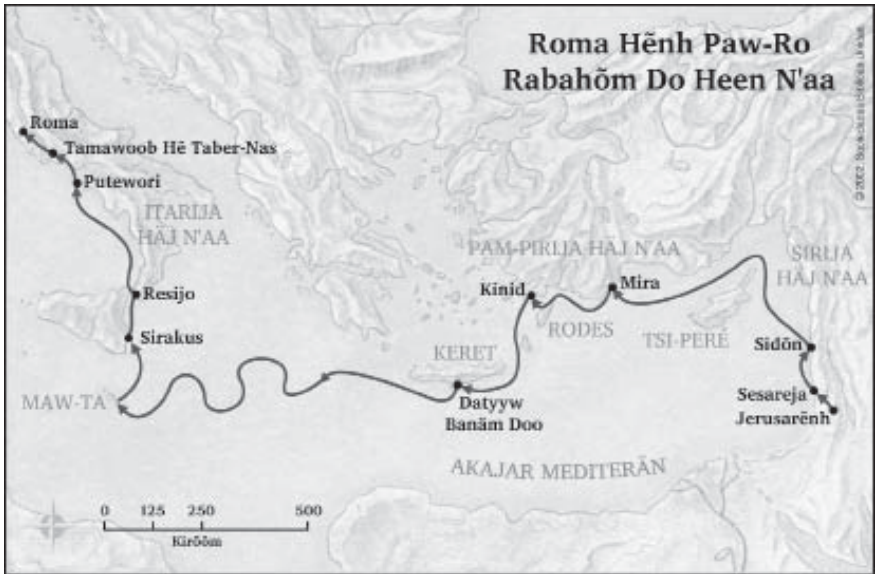
³²Ti m' warahén ragekyd bong h'oo mesoo n'aa. Tame tabahop ran'oo bä.

³³Ti m' tapaj'ēē bä däg, Paw-Ro etsēē sahōnh hē rabawa hyb n'aa. Hahỹỹ d' mä ta kyyh:

—14 āā ā däg dooh bē awa boo bä, bē h'yy ketón padēek do hyb n'aa. ³⁴Ti hyb n'aa, tak'ēp ỹ betsēē bē hā bē bawa hyb n'aa bē waa. Taw'āāts hē bē h'yyb hejooj padäg bē bedēp hyb n'aa —näng mäh. —Edēp da bēeh, baad ub da sahōnh hē —näng Paw-Ro.

³⁵Ti m' Paw-Ro baher'ood wät jawén paa bä sa hā, tado dāk pāw, ti m' taky n'aa ets'ēē wät P'op Hagä Do hā sahōnh hē ramaa napäh bä. Taganabäh hōm tii bä, tii b' tabawa kän. ³⁶Ti m' ta wób rah'yy kahasē bong, rabawa kän tii bä. ³⁷Sahōnh hē marakate gó habok do 276 ajyy. ³⁸Ti m' rah'yy kajäk do pénh sahōnh hē rabawa bong do jawén paa bä, radewäts bēenh tiriig, marakate häd gasakog dāk hyb n'aa.

³⁹Ti m' tabawag hōm bä kä, marakate gó moo b'ook doo, dooh rahapēē bä tsyt dēeg. Tii b' rahapäh tagajaroh yb hood banäng bä. Rah'yy kajäk t'ĩĩ hēnh marakate badäng hyb n'aa paawä. ⁴⁰Ti m' ragekyd bong ta mesoo n'aa. Ti m' rapyn hōm ta du ewōd n'aa ramaw'yyd dāk do paah. Ti m' ragaj'eej däg kän pāān gaeh do tah'ũũm doo, ta poo bä hadāk doo. Tii bä kä, marakate bahōm kän hood hanäng hēnh. ⁴¹Ti m' hood wajau do hā marakate badēē kēē. Hood jó ta poo baa kēē. Ti hyb n'aa ta duu hēnh takameb'ood wät maadaka an'oo bä.

⁴²Tii bā kā, warahén rakarēn radejëëb paawā radewäts b'ëeh do paa ramahūūm do sa sii, ranatsóm hōm hyb n'aa sa mahānh. ⁴³Ti hadoo né hē dooh sa wahë n'aa an'oo bā radejëëb bā, Paw-Ro tat'y'yd mehīīn do hyb n'aa. Ti m' warahén sa wahë n'aa mejūū jé hatsóm do rakajäk hyb n'aa tame, rabatsóm hōm hyb n'aa hood hakëë hënh. ⁴⁴Ta wób, nats'oom do tamejūū sekeek do hā rakamesoo hyb n'aa, rabahôm hyb n'aa hood hakëë hënh. Tii da né hē kā sahōnh hē āā kaja nā kän hëëj hā.

**Tsyt dëëg hā Maw-Ta hād nāng doo bā rabaym dó
panyyg n'aa hahÿÿh**

28 Sahōnh hē āā babë padëëk bā ta nabyy me, āā heen n'aa enā däg Maw-Ta ta ti tsyt dëëg hād. ²Ti m' tsyt dëëg bā habong do ky en'yym sahōnh hē āā hā. Ti m' naëng adoos do hyb n'aa, bahahëem do hyb n'aa, ragahō jat tëëg, āā rats'y'yt āā katëng hyb n'aa. ³Paw-Ro kab'ood dāk tëëg. Tadawäts toonh bā hahōng doo me, batëë dāk do hyb n'aa aw'y'ya bana tadawäts toonh do mahang, ta moo hā tabegëëj dāk bā adäg dāk. ⁴Ti m' tsyt dëëg bā habong do rabahapäh bā aw'y'ya ta moo hā kas'ëë dāk doo, rahe'oot rabab'ëëh bā:

—Hahÿ aj'y'ya tahyb n'aa pé ji naheb'ooh doo. Kedëëb wäd né hē paawā akajar me naa, hÿÿ kā da tadajëb kän ji sām heb'aanh do an'oo bā —näk mäh.

⁵Ti m' aw'y'y Paw-Ro tsawyh wät tääg hōō me ta moo hā kas'ëē dāk doo. Dooch tadateej bā ta hā, baad tabawät. ⁶Ti m' tsyt dääg buuj ragada ta moo dap'uung s'ëäg bā, ragada na-ãāj hē tadagōn jëē bā. Bāp peej ragada ta hā. Dooch tadateej bā ta hā, ti hyb n'aa m' ta see hado dāk rahyb n'aa newë dāk ta hā. Tak'ëp haj'ap do red'oo mäh.

⁷Ta tii bā p'eets hē ti anäng hëej uuh, Pubirijo häd näng do ma. Tsynt dääg buuj sa wahë n'aa tii. Baad ãã tagadoo ta tób bā. Tamawoob hē ãã äh ta tii bā. ⁸Ta yb nahëë näng tagëë bā. Oom ta hā, w'oo gatsäg ta hata. Ti m' Paw-Ro beg'ããs tahagä hēnh. Ti m' taky n'aa etsëë P'op Hagä Do hā ta nahëë hyb n'aa. Taky n'aa ets'ëë wät jawén paa bā ta moo tadasooh ta nuu gó. Ti m' aj'y'y bahas'oo dāk. ⁹Ti jawén paa bā tsyt dääg hā haj'eenh doo, nahëë en'y'yh doo, an'aa Paw-Ro wë. Heso hōm né m' tii d' ënh. ¹⁰Baad ub ãã tsyt dääg buuj raweh'ëeh. Ta jawén kä, ãã tsyym kasok bā, ãã hā rabanoo sahōnh hē ãã mahüüm doo, ãã batsäg hōm do waa n'aa na-ãāj hē.

¹¹Tamawoob hē kamarab tsyt dääg hā ãã baj'eenh do jawén paa bā, ãã gatsäg t'oonh marakate gó Aresän-Dirija hēnh hana doo gó, tsyt dääg hā tabahahëem noo gó tab'ëës doo. Marakate poo hā sa kabarii kawareeh do sa heen n'aa badäk, Kas-Tor, Porus häd enäh doo. ¹²Ti m' ãã kajaa panang Sirakus häd näng doo bā. Tamawoob hē ãã äh tii bā ãã tab'ëës. ¹³Tii b' naa ãã bahōm ta nabyy me had'yyt hē. Ti m' ãã kajaa panang Resijo häd näng doo bā. Jati pé bah'ood bana, ãã ty gahōm hēnh tabahëm. Ti m' jat'iip hadoo ãã kaja hōm panang Putewori häd näng doo bā. ¹⁴Tii bā ãã kat'aa Jesus hā h'y'y ka'eeh do sa hā. ãã rats'yyt ãã baym hyb n'aa dó 7 ta äh sa pa. Tagadëäg ub kä Roma bā ãã kaja hōm kän. ¹⁵Jesus hā h'y'y ka'eeh do Roma bā habong do heen n'aa enä dāk né hē ãã ky n'aa hā. Ti hyb n'aa rawén na, ãã ragadoo hyb n'aa panang Apijo häd näng doo bā, panang buuj rakahet'aa doo bā. Ta wób ãã ragadaa dāk Tamawoob hē Taber-Nas häd näng doo bā. Ti m' Jesus hā h'y'y ka'eeh do Paw-Ro bahapäh bā, tatsebee wät, ti m' P'op Hagä Do hā taky hadoo:

—Taw'ãäts hē mamejō nā do hyb n'aa Jesus hā h'y'y ka'eeh doo —näng mä ta kyyh.

¹⁶ãã kaja hōm bā Roma bā, ranoo ta m'aa hēnh Paw-Ro bagä. Sét hē warahén ta hagä n'aa.

Roma bā Jesus ky n'aa Paw-Ro her'oot do panyyg n'aa hahỹh

¹⁷Ti m' tamawoob hē dāg mā ta āh, Paw-Ro mejũũ ranaēenh hyb n'aa sahōnh hē Judah buuj sa wahē n'aa, Roma bā habong doo. Ti m' rabana bā, Paw-Ro ky hadoo sa hā:

—Wakān haa —nāng mäh. —Dooch ỹ mo haj'aa kad'oo pé ër wakān sa hā, ër wahē makũ rabahed'oo do paa hā na-āāj hē. Ỹ ramaso dāk Jerusarēnh bā, tii bā ỹ ran'oo dāk Roma buuj sa moo gó. ¹⁸Hā ỹ rabeanh jawén paa bā, rakarēn né hē paawā ỹ raberéd hōm. Dooch ỹ mo haj'aa kadoo bā ta hyb n'aa ỹ radaj'ēep hyb n'aa paawā, ti hyb n'aa rakarēn ỹ raberéd hōm. ¹⁹Dooch Judah buuj, ër wakān, rakarēn ỹ reréd hōm bā. Ti hyb n'aa ỹ betsēē, Sesa hā ỹ taky n'aa etyy, hā ỹ raky tapaa do ky n'aa hā. Ỹ ti dooh ỹ ky kes'ēem pé ër wakān sa hā. ²⁰Ti hyb n'aa ỹ mejũũ bē ranaēenh ỹ baher'oot hyb n'aa bē hā —nāng mäh. —Isaraéw buuj sa hā P'op Hagä Do ky n'aa enooh do ragada do ỹ gada hyb n'aa né hē babā ỹ wén gēēt ỹ moo kamewyyt haak sapuuw hadoo doo me —nāng mā Paw-Ro.

²¹Ti m' Judah buuj sa wahē n'aa Roma bā habong do raky hadoo Paw-Ro hā:

—Dooch āā gadoo pé kerih do Judah häj n'aa bā naa a ky n'aa. Dooch na-āāj hē ër wakān t'ĩĩ hēnh naa han'aa do rer'ood bā baad nadoo pé a ky n'aa —nāk mäh. ²²—Āā karēn paawā āā maa napäh h'ēēd hado a hā pé papuuj hadoo do ky n'aa. Jé pad'yyt hē baad nadoo doo me rabaher'oot ta ti papuuj ky n'aa hā —nāk mäh.

²³Ti m' raky kajäg dāk Paw-Ro her'oot do pan'aa hā. Raky kajäk do noo gó hajōk mā kat'aa Paw-Ro hagä hēnh. Tabaher'oot bā, bāp paa tadu doo, tug bā taky keréd hōm mäh. Taher'oot mā sa hā ji P'op Hagä Do bag'āās do ky n'aa. Baad ub mā tabaher'oot sa hā. Mosees erii wät do paa mahang, P'op Hagä Do ky n'aa rod rerih do paa mahang na-āāj hē taner'oot sa hā, Jesus né hē P'op Hagä Do H'yyb Däng Doo, raky daheeh hyb n'aa. ²⁴Sa mahang raky daheeh mā Paw-Ro her'oot do hā. Ta wób mā dooh raky dahé bā. ²⁵Séd h'yyb nahedoo maa new'ēē do sa mahang. Paw-Ro her'oot do jawén paa bā Isajas erih do paa P'op Hagä Do Sahee kyyh, radu doo hah'ũũm doo. Hahỹỹ d' mā Paw-Ro her'oot sa hā P'op Hagä Do Sahee kyyh Isajas hā:

²⁶“Ahōm da sa wē. Hahỹỹ da da mamaher'ood sa hā:

‘Bē maa napēē né paawā, dooh bē maa newē bā.

Bë hegãã né paawä, dooh bë hapëë bä', noo da sa hä.
 27 Sa h'yyb tym gó abaa padëëk do hado däk.
 Dooh d' rah'yy kadawuung wäd bä.
 Sa nabuuj ragetsëë hõm.
 Sa matym ty kajaã hõm.
 Tii da tanado bä paawä,
 rabahapäh né paawä,
 ramaa napëë né paawä,
 h'yy kadewuung né paawä,
 wë yÿ rah'yy kawereem né paawä
 hä y rah'yy ka'eeh hyb n'aa.
 Hä yÿ rah'yy kasadëë bä paawä y t'yyd mehĩĩn sa hä.”^a

28 Ti m' Paw-Ro ky hadoo ênh:

—ÿ karën bë heen n'aa enäh hahÿÿ hä: Hÿÿ kä da, ji P'op Hagä Do ed'ëëp do ky n'aa Judah buuj nadoo do sa hä da takaher'oot. Ti raky daheeh da —näng mä Paw-Ro.

[29 Ti m' ta tii da Paw-Ro baher'oot jawén paa bä sa hä, ah'ũũm mäh. Ky ked'aak mä ramahõm me sa da hadoo do hä.]

30 Ti m' pawóp hë ta baab sa tób bä Paw-Ro bagëë wät. Tapaag had'yyt mä ta säm tób danäh hä. Baad mä tagadoo sahõnh hë ta wë heg'ããs doo. 31 H'yyb neÿÿm doo me taher'oot P'op Hagä Do bag'ããs do ky n'aa. Dooh hewaat péh ta hä. Tametëëk mä Jesus Kristo Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ky n'aa. Jããm hë kä hahÿ panyyg.

^a 28.27 Isajas 6.9-10